

GAZETA

GUMed

MIESIĘCZNIK GDAŃSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO

kontynuacja Gazety AMG

Gazeta GUMed

Miesięcznik Gdańskiego
Uniwersytetu Medycznego

Wydawca

Gdański Uniwersytet Medyczny
ul. M. Skłodowskiej-Curie 3a
80-210 Gdańsk

Adres redakcji

ul. Dębinki 1, 80-211 Gdańsk
telefon: 58 349 15 37
e-mail: gazeta@gumed.edu.pl
www.gazeta.gumed.edu.pl

Redaktor naczelna

Małgorzata Omilian-Mucharska

Przewodniczący

Rady Programowej
Bolesław Rutkowski

Zastępca Przewodniczącego

Rady Programowej
Wiesław Makarewicz

Rada Programowa

Antoni Nasal
Barbara Kocharńska
Wioletta Mędrzycka-Dąbrowska

Redakcja i korekta językowa

Joanna Śliwińska
Jolanta Świerczyńska-Krok

Skład i opracowanie graficzne

Izabela Szeibelis-Deskiewicz

Współpracownicy

Janusz Limon
Paweł Kabata
Marek Bukowski
Zbigniew Wszeborowski
Agata Knuruwska
Paweł Sudara

Druk

Bernardinum Sp. z o.o.
ul. Biskupa Dominika 11,
83-130 Pelplin

Nakład

630 egzemplarzy

Warunki prenumeraty

Cena rocznej prenumeraty krajowej
(11 zeszytów) wynosi 100 PLN,
pojedynczy numer – 9 PLN.

Należność za prenumeratę
należy wpłacać na konto
Gdańskiego Uniwersytetu
Medycznego z dopiskiem
prenumerata *Gazety GUMed*

Bank Zachodni WBK S.A.

Oddz. Gdańsk
76 1090 1098 0000 0000 0901 5327

Redakcja zastrzega sobie prawo
niewykorzystania materiałów
niezamówionych, a także
prawo do skracania i adiestacji
tekstów oraz zmiany ich tytułów.

Wyrażane opinie są poglądami
autorów i nie zawsze odzwierciedlają
stanowisko redakcji oraz władz Uczelni

Opracowanie graficzne okładki

Izabela Szeibelis-Deskiewicz

Sprostowanie

W *Gazecie GUMed* 2019, R. 29, nr 12,
s. 8 (artykuł *Order Orła Białego dla prof.
Grażyny Święteckiej*, aut. dr Elżbiety Krzy-
mińskiej-Stasiuk) w życiorys prof. Grażyny
Święteckiej wkradły się błędne informacje.
Profesor urodziła się w powiecie ostro-
łęckim (nie w łomżyńskim), z terenów za-
jętych przez Sowietów wywieziona została
wraz z rodzicami do obwodu archangielskiego,
a wykształcenie w zakresie szkoły
średniej uzyskała w II Liceum Ogólnokształ-
cącym im. Bolesława Chrobrego w Sopocie.

Są dwa rodzaje nauki. Od zewnątrz i od wewnątrz. Ten pierwszy uznawany jest za najlepszy lub nawet jedyny. (...) Człowiek jest istotą głupią, która musi się uczyć. Dokleja więc do siebie wiedzę, zbiera ją jak pszczoła i ma jej coraz więcej, użytkuje ją i przetwarza. Ale to w środku, co jest "głupie" i potrzebuje nauki, nie zmienia się.

Wiedza, którą się tylko obrasta, niczego w człowieku nie zmienia albo zmienia go jedynie pozornie, z zewnątrz, jedno ubranie zmienia się na inne. Ten zaś, kto się uczy poprzez branie w siebie, przechodzi nieustanne przemiany, ponieważ wciela w swoją istotę to, czego się uczy.

Olga Tokarczuk – *Prawiek i inne czasy*

Cytatem z jednej z najpoczytniejszych powieści ostatnich lat otwieramy nowy rok, oddając tym samym cześć laureatce literackiej Nagrody Nobla za rok 2018 – Oldze Tokarczuk w zachwycie nad Jej twórczością.

Redakcja *Gazety GUMed*

04 ŻYCZENIA NOWOROCZNE

I NAGRODY – SUKCESY – NOMINACJE

- 05 *Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza*
z Tomaszem Bączkiem rozmawiała Joanna Śliwińska
- 06 *Spotkanie z kadrą naukową uczelni badawczej*
Jacek Jassem, Krzysztof Narkiewicz
- 07 *Polskie uczelnie w światowej perspektywie*
- 08 *Wręczenie Nagrody Prezesów PTK*
Joanna Śliwińska
- 09 *Prof. Marek Wesołowski powołany na konsultanta wojewódzkiego*
- 09 *Dr Małgorzata Krawczyk członkiem grupy badawczej SIOP Europe*
- 09 *Medale dla anestezjologów*
- 10 *Dyrektor naczelny UCK Menedżerem Roku 2019*
- 10 *Profesor Piotr Trzonkowski członkiem korespondentem Polskiej Akademii Umiejętności*
Janusz Limon
- 12 *Symbol Synergii Nauki i Biznesu 2019 dla Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii*
- 12 *Biotechnologia: badania i kształcenie*
Joanna Gulewicz
- 13 *Sukces naukowców naszej Uczelni w konkursach NCN*
- 14 *Dr hab. Krystyna Pieńkowska naukowcem przyszłości*
- 14 *Doktorantki GUMed nagrodzone*
- 15 *Sukces studentów naszej Uczelni*

I PUBLIKACJE

- 15 *Publikacja naukowców MAB w Nature*

I Z ŻYCIA UCZELNI

- 16 *Dzień Wykładu*
- 25 *Dyplomatoria w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym*
- 27 *Unikatowe symulatory w GUMed*
Jolanta Świerczyńska-Krok
- 28 *Porozumienie na rzecz zdrowia mieszkańców Pomorza*
Jolanta Świerczyńska-Krok
- 29 *Zmiany w Komisji Bioetycznej*
Bolesław Rutkowski
- 29 *Zebranie GTN*
- 30 *Finał Projektu Hubertus i premiera płyty Pierwszy siwy włos*
Dariusz Giers

31 NOWI DOKTORZY

I KONFERENCJE

- 32 *Porozmawiajmy o autyzmie i nie tylko*
- 33 *Aktywności Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych*

I WIADOMOŚCI Z UCK

- 34 *Zwrócić sobie wolność i... zdrowie*
z Łukaszem Balwickim rozmawiała Wioleta Wójcik

- 36 *O nietypowych, rzadko występujących guzach neuroendokrynnych*

- 37 *Nagrody jubileuszowe UCK*

- 38 *Nowoczesne łóżka dla małych pacjentów od Fundacji z Pompą*

I DZIAŁ STUDENCKI – *Remedium*

- 39 *Konferencja Urologiczno-Dermatologiczna Shameless Gdańsk*

- 39 *Charity football tournament*
Ishanna Kumar

- 40 *Can students publish research without a research lab?*
Shan Ali

- 41 *Świat potrzebuje Twojego dobra*
Karolina Hecold

- 42 *Zgromadzenie Delegatów IFMSA-Poland*
Nicole Geryk

- 43 *Wietrzenie szaf*
Julia Landowska

- 43 *Szlachetna paczka*
Patryk Brzeziński

I VARIA

- 44 *Wrażenia z praktyki wakacyjnej w austriackich szpitalach*
Wiesław Makarewicz

- 47 *Recepta na długie życie*
ze Stefanem Raszeją rozmawiali Lidia Wolska i Marek Wiergowski

- 50 *Glipolamid – oryginalny polski lek powstał w naszej Uczelni*
Czesław Wójcikowski

I WSPOMNIENIA

- 53 *In memoriam Prof. dr hab. med. Andrzej Kryszewski (1933-2019)*
Krystian Adrych

55 NEKROLOG

I Z KART HISTORII

- 56 *Wspomnienia i refleksje byłego rektora*
Wiesław Makarewicz

- 59 *Z WILNA DO GDAŃSKA | NR 35*
Wiesław Makarewicz

I POLECAMY CZYTELNIKOM

- 61 *Z zawodu był pigularzem*
Bolesław Rutkowski

- 62 *Recenzja podręcznika pt. Dermatologia i choroby przenoszone drogą płciową*
Henryk Szarmach

Życzenia noworoczne

fot. Dariusz Giers / raddar.pl

Szanowni Państwo,

dobiegł końca kolejny rok wyjątkowej pracy, ogromnego zaangażowania i oddania sprawom naszej Uczelni. Rok niełatwy i wymagający, w znacznej mierze poświęcony wdrożeniom przepisów znowelizowanej ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, opracowaniu nowej strategii oraz statutu GUMed. Z dumą i satysfakcją pragnę stwierdzić, że był to czas pomyślny dla społeczności Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, obfitujący w wiele sukcesów indywidualnych oraz instytucjonalnych. Bez wątpienia do tych najważniejszych należy uzyskanie prestiżowego statusu uczelni badawczej w pierwszej edycji programu realizowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Wyróżnienie to jest nie tylko potwierdzeniem wiodącej pozycji GUMed w obszarze prac naukowo-badawczych, rozwojowych i wdrożeniowych, ale również stanowi impuls do konkurowania z czołowymi ośrodkami w Europie i na świecie. To ogromny sukces i zasługa całej społeczności Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, za co szczerze Państwu dziękuję.

Gdański Uniwersytet Medyczny jest uczelnią opartą na silnych, wyspecjalizowanych kompetencjach swoich pracowników; to dzięki nim stale rozwijamy się i umacniamy naszą pozycję. Wszystkim pracownikom, studentom i doktorantom serdecznie gratuluję wielu sukcesów i osiągnięć na polu naukowym, dydaktycznym i organizacyjnym. Studentom

dziękuję za niezwykle aktywną działalność i podejmowanie cennych inicjatyw o charakterze naukowym i społecznym. To dzięki Państwa pracy nasza Uczelnia od lat utrzymuje wysoką pozycję w gronie najlepszych polskich szkół akademickich, czego potwierdzeniem są wyniki rankingów edukacyjnych, a także ocena parametryczna nadawana poszczególnym jednostkom przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, plasująca wszystkie Wydziały Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego w najwyższych kategoriach A i A+. Słowa podziękowania za całoroczną pracę kieruję również do pracowników i osób zarządzających jednostkami klinicznymi GUMed – Uniwersyteckim Centrum Klinicznym, Uniwersyteckim Centrum Medycyny Morskiej i Tropikalnej, Uniwersyteckim Centrum Stomatologicznym i Centrum Medycyny Rodzinnej.

Rozpoczynając rok 2020, wkraczamy w piękny jubileusz 75-lecia istnienia naszej *Alma Mater*. Niech to będzie dla nas wszystkich dobry czas realizacji ambitnych planów i osiągnięcia zamierzonych celów, niosący pomyślność, codzienną życzliwość i powodzenie w każdej dziedzinie życia. ■

Z najlepszymi życzeniami,

PROF. DR HAB. MARCIN GRUCHAŁA
Rektor Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego

Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza

Minister nauki i szkolnictwa wyższego Jarosław Gowin ogłosił 30 października 2019 r. w Warszawie wyniki pierwszej edycji programu *Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza*. W elitarnym gronie 10 najlepszych polskich uczelni wyróżnionych prestiżowym statusem znalazł się Gdański Uniwersytet Medyczny. Co to w praktyce oznacza wyjaśnia prorektor ds. nauki prof. Tomasz Bączek w rozmowie z rzeczniką prasową GUMed Joanną Śliwińską.

Co Pana zdaniem zadecydowało o sukcesie Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego w konkursie?

Dążąc do rozpoznawalnych osiągnięć naukowych, w szczególności w obszarze medycyny klinicznej, staramy się umacniać efektywną współpracę wewnątrzuczelnianą pomiędzy najambitniejszymi klinicystami i nowocześnie funkcjonującymi badaczami z obszarów nauk podstawowych. Moim zdaniem kluczem do naszego sukcesu jest powołanie Centrum Medycyny Translacyjnej i próba zmiany paradygmatu prowadzenia aktywności naukowej, tak aby realizować zadania badawcze w możliwie szerokich, zintegrowanych interdyscyplinarnych zespołach eksperckich.

Nie bez znaczenia jest chyba również potencjał publikacyjny. Gdański Uniwersytet Medyczny od kilku lat utrzymuje wysoką pozycję wśród wiodących ośrodków naukowych, w których tworzy się wartościowe publikacje na najwyższym, światowym poziomie.

To prawda, naszą Uczelnię charakteryzuje wysoki potencjał naukowy i rozwojowy, na który składają się w szczególności: doświadczone i renomowane zespoły badawcze, rosnąca liczba prestiżowych międzynarodowych publikacji i grantów, jak również szeroki zakres i jakość prowadzonych badań potwierdzone wysoką kategorizacją jednostek badawczych. O konkurencyjności GUMed na arenie krajowej i międzynarodowej świadczy także nowoczesna infrastruktura, tworzona w oparciu o wzorce z wiodących międzynarodowych ośrodków badawczych, a także wieloletnia współpraca z renomowanymi instytucjami naukowymi o dużym potencjale dalszego rozwoju.

Uczelnia, obok współpracy z renomowanymi ośrodkami w Europie i na świecie, silnie akcentuje również potrzebę partnerstwa lokalnego.

Rzeczywiście, był to aspekt wysoko oceniony i doceniony przez komisję konkursową. Bliska współpraca z kluczowymi uczelniami Pomorza – Politechniką Gdańską i Uniwer-

Prof. Tomasz Bączek, prorektor ds. nauki

sytetem Gdańskim ułatwi nie tylko działalność badawczą i pozwoli na stworzenie nowych mechanizmów rozwojowych i wdrożeń w kluczowych dla nas obszarach. Jestem przekonany, że znacząco zwiększy też nasze szanse w konkurencji o miejsca w rankingach światowych na poziomach porównywalnych z pozycjami osiąganymi przez – uznanych przez nas jako wzorcowe uczelnie odniesienia – partnerów zagranicznych GUMed z Glasgow, Utrechtu czy Uppsali na arenie międzynarodowej w obszarze medycyny klinicznej.

Dziesięć zwycięskich uczelni w latach 2020-2026 będzie otrzymywać subwencję zwiększoną o 10%. Na co zostaną przeznaczone te środki?

GUMed planuje wykorzystać dodatkowe środki z programu *Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza* na wzmocnienie już istniejącego, wyjątkowego w skali kraju potencjału.

Rektor prof. Marcin Gruchała na spotkaniu z kadram naukową na temat uczelni badawczej

Zgodnie z założeniami projektu, zamierzamy zintensyfikować działalność naukową w trzech priorytetowych obszarach badawczych, do których należą: onkologia; kardiologia i medycyna sercowo-naczyniowa oraz biochemia, genetyka i biologia molekularna. Dziedziny te wybrano w drodze analizy potencjału naukowo-badawczego GUMed, przygotowanej przez zewnętrznych ekspertów. Wykorzystana metodologia uwzględniła rankingi branżowe, współpracę z renomowanymi ośrodkami naukowymi, liczbę prestiżowych publikacji międzynarodowych, jakość i efektywność prowadzonych badań, poziom umiędzynarodowienia, a także nowoczesną infrastrukturę badawczą. Plany rozwoju stanowiące kluczowy element złożonego przez nas wniosku obejmuje szereg celów i działań, które z jednej strony podniosą poziom badań naukowych i jakości kształcenia, z drugiej zaś przyczynią się do podniesienia międzynarodowego znaczenia Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

Panie Profesorze, szczerze gratuluję osiągniętego sukcesu oraz życzę powodzenia i wytrwałości w realizacji wszystkich zaplanowanych inicjatyw. ■

SPOTKANIE Z KADRĄ NAUKOWĄ UCZELNI BADAWCZEJ

Spotkanie dotyczące realizacji sześcioletniego programu *Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza* odbyło się 28 listopada 2019 r. w Atheneum Gedanense Novum. O tym, co to oznacza w praktyce i jakie są plany na realizację tego projektu z kadram naukową Uczelni i kierownikami administracyjnymi rozmawiali rektor prof. Marcin Gruchała i prorektor ds. nauki Tomasz Bączek. Uczestnicy spotkania dowiedzieli się między innymi z jakich elementów składał się wniosek, kto go opracował i na jakiej podstawie wybrano Priorytetowe Obszary Badawcze. Chętni mogli zadać pytania oraz podzielić się pomysłami. Prezentujemy wypowiedzi kierowników dwóch wiodących zespołów badawczych w Uczelni – prof. Jacka Jassemę i prof. Krzysztofa Narkiewicza.

Bardzo się cieszę z nadania naszemu Uniwersytetowi statusu Uczelni Badawczej. To duży zaszczyt, ale i zobowiązanie. W naszym zgłoszeniu konkursowym znalazło się szereg obietnic, które teraz musimy spełnić. Apeluję więc, abyśmy szybko rozpoczęli przygotowania, bowiem

w nauce czas od pomysłu do jego realizacji trwa na ogół kilka lat. Zgodnie z założeniami konkursu aplikujące uczelnie musiały podać obszary badawcze, które uznają za priorytetowe i zamierzają szczególnie rozwijać. W GUMed powołano w tym celu grupę zewnętrznych ekspertów, która przeprowadziła szczegółową analizę naszego potencjału naukowo-badawczego. Na tej podstawie wyłoniono trzy priorytetowe obszary Uczelni: onkologię, kardiologię z medycyną sercowo-naczyniową oraz zespół nauk podstawowych, obejmujący biochemię, genetykę i biologię molekularną. Obszary te są bardzo pojemne i wzajemnie powią-

zane. Przykładem współpracy onkologii i kardiologii jest szybko rozwijająca się kardioonkologia, a bez genetyki i biologii molekularnej trudno wyobrazić sobie rozwój i uprawianie onkologii klinicznej. Takie wspólne płaszczyzny potencjalnej współpracy w wymienionych obszarach dotyczą niemal każdej jednostki nauk podstawowych i stosowanych w naszym Uniwersytecie.

Liczę, że dodatkowe środki związane z przyznaniem nam statusu uczelni badawczej ułatwią przygotowanie i realizację takich wspólnych projektów. Najlepszą okazją do swobodnej wymiany poglądów na ten temat są odbywające się od kilku lat uczelniane spotkania naukowe w Sobieszewie. Proponuję, aby najbliższemu z nich, które odbędzie się już za dwa miesiące, nadać roboczy, warsztatowy charakter. Dobrze byłoby przedstawić tam w kilku grupach tematycznych przygotowane wcześniej pomysły badawcze, z których najlepsze można by następnie rozwinąć i przygotować do realizacji. Ze swojej strony deklaruję chęć takiej współpracy w dziedzinie onkologii. ■

PROF. DR HAB. JACEK JASSEM

Kierownik Katedry i Kliniki Onkologii i Radioterapii

Pragnę wyrazić swoją olbrzymią radość z sukcesu, jakim jest uzyskanie przez GUMed statusu uczelni badawczej. Chciałbym przypomnieć, że w Centrum Medycyny Translacyjnej (CMT) zainstalowano najnowocześniejszą aparaturę umożliwiającą kompleksową

ocenę układu sercowo-naczyniowego. Badania obrazowe i czynnościowe są poszerzone o analizę metabolomiczną i ge-

netyczną. W 2020 roku w CMT będzie realizowanych 12 projektów badawczych z zaangażowaniem pracowników 15 jednostek naszej Uczelni. Ich tematyka jest bardzo szeroka. Obejmuje nie tylko „klasyczną” kardiologię (nadciśnienie tętnicze, choroba wieńcowa, niewydolność serca, hipercholesterolemia rodzinna), ale także nefrologię i neurologię. Protokoły badawcze są w trakcie ostatecznych uzgodnień. Zachęcam zatem wszystkich zainteresowanych do współpracy. W realizację programu *Uczelnia Badawcza* mogą być zaangażowane *de facto* wszystkie jednostki GUMed, dokładając swoją cegiełkę wiedzy i umiejętności. ■

PROF. DR HAB. KRZYSZTOF NARKIEWICZ

Kierownik Katedry i Kliniki Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii

Gala wręczenia nagród Elsevier Research Impact Leaders 2019 | fot. Perspektywy

Polskie uczelnie w światowej perspektywie

Rektorzy pięciu ośrodków akademickich zakwalifikowanych do zwycięskiej dziesiątki pierwszej edycji konkursu *Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza* byli uczestnikami sesji plenarnej tegorocznej konferencji z cyklu *Polskie uczelnie w światowej perspektywie. Rankingi a strategiczne zarządzanie szkołą wyższą*. Jednym z prelegentów zaproszonych do dyskusji był prof. Marcin Gruchała, który podzielił się ze słuchaczami planami rozwoju GUMed w oparciu o trzy priorytetowe obszary badawcze, do których należą: onkologia; kardiologia i medycyna sercowo-naczyniowa oraz biochemia, genetyka i biologia molekularna. Obok Rektora Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego programy rozwojowe swoich uczelni przybliżyli przedstawiciele władz Politechniki Gdańskiej, Politechniki Śląskiej, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika oraz Uniwersytetu Wrocławskiego. Spotkanie odbyło się

w dniach 2-3 grudnia 2019 r. w Warszawie w ramach International Visibility Project, wspólnego przedsięwzięcia Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich. W inauguracji obrad udział wzięli m.in. Anna Budzanowska, dyrektor generalna MNiSW oraz prof. Jan Szmidt, przewodniczący KRASP.

Konferencja adresowana jest do najwyższego i średniego szczebla zarządzania w uczelniach akademickich: rektorów, prorektorów i dziekanów, a także do dyrektorów biur rozwoju oraz pełnomocników ds. ewaluacji i rankingów. Biorą w niej udział, w charakterze speakerów, znakomici międzynarodowi eksperci zajmujący się problematyką rankingów i doskonałości badawczej. Pierwszy dzień dwudniowych obrad zakończyła uroczysta gala wręczenia nagród Elsevier Research Impact Leaders 2019. ■

Prof. Miłosz Jaguszewski odbiera nagrodę z rąk Markusa Baltzera, prezesa Bayer Sp. z o. o. | fot. Bayer Sp. z o.o.

Wręczenie Nagrody Prezesów PTK

Profesor Miłosz Jaguszewski odebrał najważniejsze wyróżnienie naukowe przyznawane przez Polskie Towarzystwo Kardiologiczne (PTK) – Nagrodę Kapituły Prezesów. Uroczystość odbyła się 13 grudnia 2019 r. w Filharmonii Narodowej w Warszawie. Uczestniczył w niej rektor prof. Marcin Gruchała, kierownik I Katedry i Kliniki Kardiologii GUMed, w której na co dzień pracuje Laureat.

– Czuję się zaszczycony, że w tym roku zostałem wyróżniony Nagrodą Kapituły Prezesów PTK, nagrodą szczególną, bo przyznawaną przez środowisko polskich kardiologów, z których sam się wywodzę – wyznał prof. Jaguszewski.

Kapituła, której przewodniczyła prof. Janina Stępińska doceniła cykl prac pt. *Nowoczesne techniki diagnostyczne oraz optymalizacja interwencyjnych strategii terapeutycznych pacjentów*

kierowanych do pracowni hemodynamicznej. Nagrodzone prace wzbogacają wiedzę na temat możliwości diagnostycznych pacjentów z pierwotnym rozpoznaniem ostrego zespołu wieńcowego, kontroli interwencyjnej terapii opornego nadciśnienia tętniczego oraz optymalizacji interwencji za pomocą stosowania najnowszych technologii sprzętowych.

– Nagradzając prof. Miłosza Jaguszewskiego, Kapituła doceniła doniosłe wyniki prac Laureata dowodzące, iż nowe techniki diagnostyczne, m.in. poszukiwanie biomarkerów, pozwalają zidentyfikować mechanizmy prowadzące do różnych chorób sercowo-naczyniowych, a także zoptymalizować terapię – wyjaśniła prof. Stępińska.

Podczas uroczystości wręczono także prestiżową nagrodę naukową AgroBioTop przyznaną przez Komitet Polskiej Akademii Nauk, którą otrzymała dr Marta Grech-Baran z Instytutu Biochemii i Biofizyki PAN w Warszawie. Wyróżnienie honoruje młodych uczonych, których dokonania z zakresu biotechnologii przyczyniły się do rozwoju nauk rolniczych i wnoszą wybitny wkład w rozwój rolnictwa. Doktor Grech-Baran doceniono za zidentyfikowanie genu oporności ziemniaka na infekcje wirusem Y, przynoszącym ogromne straty w rolnictwie w Polsce i na świecie. ■

DR N. HUM. JOANNA ŚLIWIŃSKA
Rzecznik prasowy GUMed

**Prof. Marek
Wesołowski
powołany na
konsultanta
wojewódzkiego**

Wojewoda pomorski Dariusz Drelich powołał prof. dr. hab. Marka Wesołowskiego, kierownika Katedry i Zakładu Chemii Analitycznej na konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie analityki farmaceutycznej. Obowiązki konsultanta prof. M. Wesołowski będzie pełnił do 2024 r. Jest to kolejna, 5 już nominacja prof. M. Wesołowskiego na konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie analityki farmaceutycznej. Po raz pierwszy został powołany w 2002 r. przez ówczesnego wojewodę pomorskiego Jana Ryszarda Kurylczyka. W latach 2000–2001 prof. Marek Wesołowski pełnił również funkcję konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie analityki farmaceutycznej w województwie zachodniopomorskim.

Prof. M. Wesołowski prowadzi badania z zakresu analizy farmaceutycznej. Jest autorem 666 publikacji, w tym 129 pełnotekstowych artykułów w międzynarodowych czasopiśmie naukowych o profilu farmaceutycznym i analitycznym, o skumulowanej wartości IF = 168,431. Jest także autorem trzech wydań podręcznika akademickiego z zakresu obliczeń analitycznych, wydanego przez Wydawnictwo Naukowo-Techniczne w Warszawie. W latach 2002–2008 pełnił funkcję dziekana Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej GUMed. ■

**Dr Małgorzata
Krawczyk
członkiem grupy
badawczej
SIOP Europe**

Dr Małgorzata Anna Krawczyk, adiunkt Katedry i Kliniki Pediatrii, Hematologii i Onkologii została wybrana w drodze międzynarodowego konkursu na członka grupy badawczej ds. kluczowych leków dla dzieci z mięsakami tkanek miękkich Europejskiego Towarzystwa Onkologii Dziecięcej (European Society of Pediatric Oncology, SIOP Europe). Grupę utworzono spośród młodych członków SIOP Europe z inicjatywy prof. Gillesa Vassala, kierownika badań klinicznych w Instytucie Gustave Roussy w Paryżu.

Głównym zadaniem dr Małgorzaty Krawczyk będzie opracowanie listy leków onkologicznych niezbędnych w nowoczesnej terapii mięsaków tkanek miękkich u dzieci i określenie dostępności tych leków w poszczególnych krajach Europy. Wyniki analiz będą w ciągu najbliższych 5 lat wykorzystywane przez SIOP Europe i Wspólnotę Europejską do podejmowania decyzji o przeznaczeniu środków na poprawę nierównego dostępu do podstawowych leków onkologicznych w Europie.

Pierwsze spotkanie młodych badaczy projektu odbyło się 25.10.2019 r. w trakcie 51 międzynarodowego kongresu SIOP w Lyonie. ■

Medale dla anestezjologów

Prof. Janina Suchorzewska, prof. Maria Wujtewicz oraz prof. Radosław Owczuk zostali uhonorowani przez Prezesa Polskiego Towarzystwa Anestezjologii i Intensywnej Terapii medalem, który został wybity z okazji 60-lecia PTA-iIT. Medale zostały przyznane za znaczący wkład w rozwój Towarzystwa i specjalności w Polsce. Prof. Suchorzewska oraz prof. Wujtewicz są członkiniami honorowymi PTA-iIT i emerytowanymi kierownikami Katedry Anestezjologii i Intensywnej Terapii GUMed, natomiast prof. Owczuk jest aktualnym kierownikiem Katedry Anestezjologii i Intensywnej Terapii oraz krajowym konsultantem w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii. ■

Dyrektor naczelný UCK Menedżerem Roku 2019

Jakub Kraszewski, dyrektor naczelny Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego, został nagrodzony tytułem Menedżera Roku 2019 w Ochronie Zdrowia w konkursie organizowanym przez wydawnictwo medyczne Termedia. W kategorii zdrowie publiczne wyróżnienie przypadło Krajowemu Centrum Hipercholesterolemii Rodzinnej.

Jakub Kraszewski pełni funkcję dyrektora naczelnego Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego od 2016 roku, wcześniej przez 7 lat był zastępcą dyrektora naczelnego ds. personalnych. W tym czasie nastąpiło wiele zmian w Szpitalu zarówno w kontekście opieki nad pacjentem, jak i tych typowo organizacyjnych. *Pacjent w centrum uwagi* to hasło przyświecające działaniom skupionym na wdrożeniu idei *patient experience*, w ramach której pacjenci w UCK korzystają z nowoczesnych metod leczenia bólu, porad psychologicznych, a także szafek depozytowych, stref rodzica i innych udogodnień.

Jednym z największych wyzwań przełomu 2018 i 2019 r. była przeprowadzka do nowo wybudowanego budynku

Centrum Medycyny Nieinwazyjnej, do którego przeniesiono 11 klinik, laboratoria oraz poradnie przykliniczne. Uniwersyteckie Centrum Kliniczne wciąż inwestuje w infrastrukturę: trwa budowa kolejnej części CMN, w planach jest również termomodernizacja kolejnych budynków i inne inwestycje zmierzające do osiągnięcia statusu „szpitala zielonego”, tzn. takiego, który ogranicza emisję dwutlenku węgla (nie pozostawia tzw. śladu węglowego) wytwarzanego w ramach działalności.

W 2019 roku Szpital spłacił pożyczkę restrukturyzacyjną do Agencji Rozwoju Przemysłu. Warto nadmienić, że spłata została dokonana z 20-miesięcznym wyprzedzeniem, z nadpłatą prawie 20 mln zł, co jest ewenementem na skalę Polską.

– Okres kierowania UCK przez Jakuba Kraszewskiego cechuje wielopłaszczyznowy rozwój jednostki, jak również prawdziwie partnerska współpraca z Uczelnią. Ma ona realne odzwierciedlenie we wspólnych projektach i inicjatywach o charakterze innowacyjnym, naukowo-badawczym, klinicznym i społecznym, z których efektów korzystają nie tylko mieszkańcy północnej Polski – mówi prof. Marcin Gruchała, rektor GUMed.

Uniwersyteckie Centrum Klinicznym jest jednym z największych szpitali w Polsce, którego pacjenci korzystają z większości specjalizacji medycznych. W zeszłym roku zdobyło tytuł Innowacyjny Szpital w konkursie Lider Roku 2018 w Ochronie Zdrowia.

Tytuł Menedżera Roku 2019 Jakub Kraszewski uzyskał *ex aequo* z prof. Janem Kowalewskim, dyrektorem Centrum Onkologii w Bydgoszczy. ■

Uroczystość wręczenia nominacji na członka korespondenta PAU profesorowi Piotrowi Trzonkowskiemu. Osoby wręczające – od prawej: profesor Szczepan Biliński, sekretarz generalny PAU oraz profesor Jan Ostrowski, prezes PAU

Profesor Piotr Trzonkowski członkiem korespondentem Polskiej Akademii Umiejętności

Podczas Walnego Zgromadzenia członków Polskiej Akademii Umiejętności w Dużej Auli PAU przy ul. Sławkowskiej 17 w Krakowie 19 października 2019 r. prof. dr hab. Piotr Trzonkowski otrzymał nominację na członka korespondenta Wydziału Lekarskiego PAU. Został najmłodszym członkiem tego Wydziału.

Prof. Piotr Trzonkowski

Profesor Piotr Trzonkowski wzmocnił grupę profesorów naszej Uczelni, którzy są członkami tego samego Wydziału, czyli prof. Stefan Angielski (czł. koresp.), prof. Jacek Jassem (czł. koresp.), prof. Janusz Limon (czł. czynny) i prof. Krzysztof Narkiewicz (czł. koresp.). Na przestrzeni kilkudziesięciu lat kilku profesorów ALG, a potem AMG zostawało członkami PAU,

co zostało opisane w artykule *Polska Akademia Umiejętności z Krakowa wkracza do Trójmiasta* (aut. J. Limon, *Gazeta AMG* 2015, nr 8/9, s. 12-13).

Profesor Piotr Trzonkowski w 1999 r. ukończył Wydział Lekarski z wyróżnieniem *Primus Inter Pares*. Tytuł doktora nauk medycznych uzyskał w 2003 r. (promotor prof. dr hab. Andrzej Myśliwski). Za rozprawę doktorską został wyróżniony Nagrodą Prezesa Rady Ministrów RP. W 2004 r. otrzymał nagrodę miasta Gdańska *Młody Heweliusz*. Tytuł profesora otrzymał z rąk Prezydenta RP w 2014 r. Całe swoje życie studenckie i zawodowe związał z naszą Uczelnią. Już jako student w 1996 r. został zatrudniony w Zakładzie Immunologii, Katedry Histologii i Immunologii AMG. W tej Katedrze pracował w różnych pracowniach i zakładach na stanowisku asystenta, a potem adiunkta do roku 2008. Od 2012 r. kieruje Zakładem Immunologii Medycznej GUMed. Odbił dwa dłuższe staże naukowe w Oxford University oraz Chicago University. Pracuje też jako wolontariusz w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym, na stanowisku kierownika Pracowni Terapii Komórkowej Banku Tkanek i Komórek. Od 2017 r. pracuje w PolTreg SA (*spin-off* GUMed-u), początkowo jako kierownik medyczny, a od 2019 r. jest prezesem tej Spółki.

Profesor Piotr Trzonkowski jest wybitnym immunologiem klinicznym i za najważniejsze Jego osiągnięcia naukowe należy uznać: (1) wyjaśnienie mechanizmów działania szczepionki przeciw grypie na układ odpornościowy osób starszych (Nagroda Premiera, rok 2004); (2) opracowanie i wprowadzenie oryginalnej terapii komórkowej opartej na immunosupresyjnych limfocytach T regulatorowych CD4+CD25+ w leczeniu chorób autoimmunologicznych (Nagroda Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej w 2017 r. – tzw. Polski Nobel). Konsekwencją tych osiągnięć jest utworzenie spółki PolTreg SA (*spin-off* GUMed-u), w której prowadzone są obecnie prace nad rejestracją powyższego preparatu jako leku w Europejskiej Agencji Leków (EMA).

Pierwsze doświadczenia z tym preparatem zostały wykonane na naszej Uczelni w Katedrze i Klinice Hematologii i Transplantologii kierowanej przez prof. dr hab. Andrzeja Hellmanna we współpracy z dr hab. Marią Bieniaszewską. Badania kliniczne cukrzycy dziecięcej były prowadzone w Katedrze i Klinice Pediatrii, Diabetologii i Endokrynologii kierowanej przez prof. dr hab. Małgorzatę Myśliwiec.

Wyniki badań prof. Piotra Trzonkowskiego ukazały się drukiem w 143 renomowanych pismach naukowych oraz 149 opublikowanych streszczeń konferencyjnych. Całkowita liczba cytowań wynosi 2730 (bez autocytowań 2456), h-indeks 25. Był promotorem dziewięciu rozpraw doktorskich, spośród których dwie uzyskały nagrody naukowe. Był opiekunem 14 prac magisterskich.

Działalność Profesora w Towarzystwach Naukowych jest imponująca i nie było to „rutynowe” członkostwo – pełnił różne funkcje, w tym jako ekspert, w polskich i zagranicznych organizacjach naukowych. Jest członkiem komitetów redakcyjnych sześciu zagranicznych pism naukowych i w jednym polskim. Był recenzentem wielu artykułów naukowych drukowanych w renomowanych pismach naukowych.

Nie zaskoczyła mnie długa lista nagród naukowych, które otrzymał Profesor. Jego dwa osiągnięcia naukowe, które podałem powyżej są efektem ciężkiej pracy naukowej i organizacyjnej w tworzeniu nowych zespołów badawczych. Został doceniony przez władze Uczelni, od których otrzymał kilkanaście nagród naukowych (Nagrody Rektora), jak i przez instytucje krajowe, z których wybrałem nagrody Ministra Zdrowia, Wydziału Medycznego Polskiej Akademii Nauk oraz Amerykańskiego Towarzystwa Diabetologicznego (2013 r.). Nie zaskoczył mnie także fakt, że 2017 roku Profesor otrzymał niezwykle prestiżową nagrodę Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej w obszarze nauk o życiu i Ziemi. Jest to trzecia nagroda w historii naszej Uczelni: prof. Roman Kaliszan (2003 r.) i prof. Janusz Limon (2004 r.). Należy podkreślić, że wiele znaczących nagród naukowych otrzymali Jego wychowankowie, którzy z czasem utworzyli Jego zespół badawczy.

Ileć rozmawiam z naukowcami o sukcesach naukowych naszej Uczelni, tyleć mówię o profesorze Piotrze Trzonkowskim. Dlatego też przyjęcie Go do najstarszej organizacji naukowej w Polsce – Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie (powołana przez cesarza Franciszka Józefa I w 1872 r.) która gromadzi wielu wybitnych naukowców polskich, jak i zagranicznych jest sukcesem osobistym Profesora, jak i naszej *Alma Mater*. ■

oprac. **PROF. DR HAB. JANUSZ LIMON**
Członek rzecz. PAN; członek czynny PAU

treść artykułu zaktualizowano dnia 28.01.2020

Symbol Synergii Nauki i Biznesu 2019 dla Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii

Dziekan MWB UG i GUMed prof. dr hab. Igor Konieczny odebrał nagrodę na Gali, która odbyła się 22 listopada 2019 r. w Katowicach. Uroczystość poświęcona była m.in. tematowi Synergii Nauki i Biznesu, a wśród grona laureatów konkursów znaleźli się liderzy polskiej gospodarki i innowacyjności.

Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii UG i GUMed decyzją Kapituły Programu *Symbol 2019* otrzymał prestiżowy tytuł *Symbol Synergii Nauki i Biznesu 2019* nadawany przez redakcję *Monitora Rynkowego*, niezależnego dodatku dystrybuowanego wraz z *Dziennikiem Gazetą Prawną* i *Monitora Biznesu*, dołączonego do *Rzeczpospolitej*. Program prowadzony jest od 9 lat i stanowi medialne wsparcie budowania dobrego, solidnego wizerunku firm i przedsiębiorstw.

Symbole są wyrazem docenienia dotychczasowych działań i osiągnięć. Honorowane są te firmy, przedsiębiorstwa, uczelnie oraz instytucje, które charakteryzują się rozwojem nowoczesnych technologii, najwyższą jakością, innowacyjnością, skutecznym zarządzaniem, wsparciem biznesowym oraz synergią nauki i biznesu. Celem programu jest także umożliwienie zaawansowanej formy promocji firm i instytucji z różnych gałęzi gospodarki i sfery społecznej przez pokazanie na forum ogólnopolskim ich osiągnięć i perspektyw w największych i najpoważniejszych w Polsce dziennikach.

Pośród wyróżnionych w tegorocznej edycji znalazły się także: Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego i Uniwersytet Rzeszowski. ■

Biotechnologia: badania i kształcenie

W jaki sposób walczyć z nowotworami, jak zwalczać alergie, co robić, aby uchronić się przed wirusami, jak walczyć z patogenami roślin, w czym mogą nam pomóc białka opiekuńcze, jak działają proteazy – to pytania, na

które szukają odpowiedzi pracownicy, doktoranci i studenci Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii Uniwersytetu Gdańskiego i Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

Wydział ten to jedyna jednostka naukowo-badawcza wspólna dla dwóch uniwersytetów. Został powołany już ponad 25 lat temu, a wizja integracji badań naukowych i kształcenia jest kluczowa od początku powstania MWB. Ponadmiliardowe inwestycje w rozwój infrastruktury macierzystych uczelni oraz osiągnięcia w zakresie nauk biologicznych i medycznych stwarzają doskonałe warunki i zapewniają interdyscyplinarny charakter prowadzonych badań i dydaktyki łączących zagadnienia biomedyczne,

biomolekularne i ich zastosowania w biotechnologii dla zdrowia i poprawy jakości życia. Wydział posiada najwyższą kategorię naukową A+ i jest Centrum Doskonałości EU. UG dołączył do prestiżowego programu *European Universities*, a GUMed został uczelnią badawczą. Tylko w ciągu ostatniego roku pracownicy MWB uzyskali 24 granty na łączną kwotę niemal 37 mln zł.

MWB realizuje projekty z programu EU Horyzont 2020, prestiżowe granty FNP i NCN, granty Europejskiej Organizacji Biologii Molekularnej (EMBO) i Europejskiej Agencji Badawczej (ERC). Osiągnięcia z tego roku dotyczą między innymi opisu pierwszego użycia i mechanizmu działania nowego leku biologicznego, Etokimab. Lek ma zastosowanie w terapii pacjentów z atopowym zapaleniem skóry (AZS). Prace nad tym lekiem prowadzi dr hab. Danuta Gutowska-Owsiak, która dołączyła do MWB z Uniwersytetu Oksfordzkiego. Z kolei w zespole dr. hab. Roberta Czajkowskiego opracowano skład preparatu nazwanego mikrokonsorcjum *Wielka Piątka* zawierającego 5 szczepów bakterii posiadających udokumentowaną zdolność ochrony bulw ziemi przed chorobami bakteryjnymi. W ramach projektu finansowanego przez ERC badania nad kluczowymi enzymami uczestniczącymi w naprawie mitochondrialnego DNA człowieka prowadzi dr hab. Michał Szymański.

Innowacyjne strategie zwalczania wirusa zapalenia wątroby typu C, wirusa kleszczowego zapalenia mózgu i wirusa Zika to domena dr Eweliny Król, która ostatnio została laureatką konkursu L'ORÉAL Polska. Dr hab. Anna Żaczek, prof. Uczelni w ramach projektu polsko-chińskiego prowadzi badania nad wykrywaniem i analizą komórek nowotworowych krążących w krwiobiegu pacjenta.

Włączanie studentów jest zasadą realizacji projektów MWB. Nowo wprowadzony, innowacyjny program nauczania jest oparty na idei *Concept based learning*. Wykracza on poza proste przekazywanie informacji i skupia się na zrozumieniu i powiązaniu faktów w spójną i logiczną całość wiążąc teorię i praktykę. W programach studiów wydział uwzględnia ideę *Responsible Research and Innovation* – koncepcję odpowiedzialnych badań i innowacji zakładającą włączenie społeczeństwa w badania naukowe, otwartość nauki, prowadzenie badań naukowych w sposób etyczny i dostosowany do potrzeb społeczeństwa. ■

oprac. **JOANNA GULEWICZ**
Redaktor *Monitora Rynekowego*

Tekst powstał na podstawie wywiadu udzielonego przez dziekana MWB UG i GUMed prof. dr. hab. Igora Koniecznego i jest przedrukiem, za zgodą Autorki i Redakcji z *Monitora Rynekowego* nr 14 (66) z 20.11.2019 r., dodatku do *Rzeczypospolitej*.

Sukces naukowców naszej Uczelni w konkursach NCN

Naukowcy Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego znaleźli się wśród laureatów konkursów OPUS 17, PRELUDIUM 17 Narodowego Centrum Nauki. Łączna kwota finansowania projektów przyznanych GUMed wyniesie ponad 3 mln zł.

OPUS to konkurs skierowany do szerokiego grona odbiorców niezależnie od etapu ich kariery naukowej. W ramach siedemnastej edycji tego konkursu Centrum przyznało finansowanie dla dwóch uczelnianych projektów na łączną kwotę ponad 2,6 mln zł. Wśród laureatów, których projekty uzyskały finansowanie znaleźli się:

- dr Aleksandra Rutkowska z Zakładu Medycyny Laboratoryjnej, która będzie realizowała projekt w Zakładzie Anatomii i Neurobiologii. Projekt pt. *Szlaki sygnałowe receptora EBI2/oksysterolu w patofizjologii, terapii oraz diagnostyce stwardnienia rozsianego*,
- dr hab. Michał Piłkuła z Zakładu Embriologii z projektem pt. *Wpływ komórek macierzystych tkanki tłuszczowej na hodowane in vitro komórki skóry uzyskiwane od pacjentów poddanych chemioterapii*.

W konkursie **PRELUDIUM 17** o środki na badania mogły ubiegać się osoby rozpoczynające karierę naukową, nieposiadające stopnia naukowego doktora. Centrum przyznało finansowanie dla dwóch projektów GUMed na łączną kwotę ponad 340 tys. zł. Wśród laureatów, których projekty uzyskały finansowanie znaleźli się:

- lek. Marta Małkiewicz z Zakładu Fizjologii Człowieka z projektem pt. *Wpływ leczenia inhibitorami wychwyty zворотного serotoniny oraz wysiłkiem fizycznym na szczelność bariery krew-mózg, stężenie wybranych neurotransmiterów kory przedczołowej i hipokampa, szlak kynureninowy oraz nastrój u chorych na depresję*,
- mgr Tomasz Wasilewski z Katedry i Zakładu Chemii Nieorganicznej z projektem pt. *Ocena charakterystyki oddziaływań syntetycznych peptydów odwzorowujących miejsce wiązania aldehydów w białku HarmOBP7*.

Więcej informacji o wynikach konkursów i projektach dostępnych jest na stronie internetowej ncn.gov.pl ■

Dr hab. Krystyna Pieńkowska naukowiec przyszłości

Dr hab. n. farm. Krystyna Pieńkowska z Katedry i Zakładu Chemii Fizycznej Wydziału Farmaceutycznego została laureatką Polskiej Nagrody Inteligentnego Rozwoju 2019 w kategorii *Naukowiec przyszłości*. Nagroda została przyznana za realizację dwóch projektów grantowych: *Badanie interakcji pomiędzy siloksanami (silikonami) a strukturą ludzkiej skóry jak również ocena ich skutków*, na który dr hab. Krystyna Pieńkowska otrzymała w 2019 r. dofinansowanie z Narodowego Centrum Nauki w ramach Konkursu OPUS 16 oraz *Badanie zdolności penetracji i przenikania niskocząsteczkowych polisiloksanów (silikonów) przez skórę ludzką*, który był realizowany w latach 2014–2017, także z funduszy NCN w ramach konkursu OPUS 6.

Obecny interdyscyplinarny projekt realizowany jest we współpracy naukowej farmaceutów i fizyków z Katedry i Zakładu Chemii Fizycznej oraz Katedry i Zakładu Farmacji Stosowanej Wydziału Farmaceutycznego GUMed, La-

boratorium Optroniki Instytutu Technologii Mechanicznej Wydziału Budowy Maszyn i Zarządzania Politechniki Poznańskiej oraz Zakładu Badań Strukturalnych i Fizyki Medycznej Uniwersytetu im. Jana Długosza w Częstochowie.

Laureatami tego prestiżowego wyróżnienia zostają organizacje, jednostki i zespoły badawcze oraz osoby, które realizują innowacyjne projekty z wykorzystaniem funduszy w ramach programów unijnych, krajowych oraz ze środków własnych, a w swojej działalności naukowej, także podstawowej, promują innowacyjne rozwiązania, wpływające na zrównoważony rozwój społeczeństwa i gospodarki.

Nominacje i przyznawanie nagród odbywa się pod patronatem między innymi: Komisji Europejskiej, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Urzędu Patentowego RP, Krajowego Punktu Kontaktowego programów Badawczych UE, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Cyfryzacji. Partnerem Merytorycznym Polskiej Nagrody Inteligentnego Rozwoju jest Śląskie Centrum Etyki Biznesu i Zrównoważonego Rozwoju przy Politechnice Śląskiej, zaś organizatorem Centrum Inteligentnego Rozwoju.

Wręczenie nagród odbyło się 28 listopada 2019 r. w Uniejowie podczas 4 Forum Inteligentnego Rozwoju. Misją Forum jest identyfikacja możliwości komercyjnego wykorzystania wyników badań naukowych, wiedzy oraz kompetencji polskich badaczy, jak również tworzenie platformy nawiązywania kontaktów pomiędzy naukowcami a środowiskiem społeczno-gospodarczym, potencjalnymi klientami, inwestorami lub partnerami biznesowymi. ■

Doktorantki GUMed nagrodzone

Mgr Zofia Barcikowska oraz **mgr Klaudia Antoniak** z Zakładu Immunobiologii i Mikrobiologii Środowiska zostały nagrodzone w sekcji Młodych Naukowców podczas XVII Kongresu Polskiego Towarzystwa Fizjoterapii, który odbył się w dniach 5–7 grudnia 2019 r. w Pabianicach.

Mgr Zofia Barcikowska, doktorantka II roku Studiów Doktoranckich uzyskała II nagrodę za pracę pt. *Wpływ terapii manualnej na poziom bólu miesięczkowego oraz na stężenie hormonów płciowych u młodych kobiet – badanie pilotażowe*, a mgr Klaudię Antoniak, doktorantkę I roku Szkoły Doktorskiej, nagrodzono II miejscem za pracę pt. *Zastosowanie drenażu limfatycznego jamy brzusznej u osób z nieprawidłową masą ciała – badanie wstępne*. Opiekunem naukowym obu prac była prof. dr hab. Katarzyna Zorena.

Czynny udział w Kongresie był możliwy dzięki środkom przekazanych przez dziekana WNoZ z IMMiT prof. Andrzeja Basińskiego. ■

Karolina Pluta, Krzysztof Klimiuk i Karolina Biernacka

Publikacja naukowców MAB w *Nature*

Naukowcy Międzynarodowej Agencji Badawczej GUMed – prof. Jan Dumański, dr Paweł Olszewski oraz dr Edyta Rychlicka-Buniowska we współpracy z Uniwersytetem w Uppsali oraz innymi międzynarodowymi ośrodkami naukowymi wykazali, że utrata chromosomu Y we krwi u mężczyzn może być wskaźnikiem niestabilności genetycznej, co w konsekwencji może także wpływać na podatność na raka w innych organach ciała. Wyniki badań zostały opublikowane w najnowszym wydaniu czasopisma *Nature*.

U mężczyzn prawie wszystkie komórki mają jeden chromosom Y i jeden chromosom X. W ostatnich latach naukowcy odkryli, że u starszych mężczyzn w niektórych białych krwinkach następuje utrata chromosomu Y (ang. *Loss of chromosome Y, LOY*). Zjawisko to jest skorelowane z niektórymi typami nowotworów, chorobami autoimmunologicznymi, Alzheimerem i sercowo-naczyniowymi. Dotychczas nie było jasne czy LOY w komórkach krwi ma bezpośredni wpływ funkcjonalny na wystąpienie choroby, czy odzwierciedla szerszą niestabilność genomową, która w konsekwencji wpływa na rozwój choroby.

W niniejszym badaniu naukowcy wykazali, że oba te procesy są ważne. Udało im się zidentyfikować dużą grupę ge-

Sukces studentów naszej Uczelni

Członkowie Studenckiego Koła Naukowego przy Zakładzie Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej wzięli udział w Kongresie Zdrowia Publicznego, który odbył się 6-7 grudnia 2019 r. w Warszawie.

Wystąpienie studentki IV roku kierunku lekarskiego Karoliny Pluty pt. *E-papierosy w oczach młodzieży – wyniki badań fokusowych* wybrano najlepszym doniesieniem konferencji. Z wielkim zainteresowaniem spotkało się również inne wystąpienie studentów III roku kierunku lekarskiego – Krzysztofa Klimiuka i Karoliny Biernackiej pt. *Walka z obowiązkiem szczepień – analiza komentarzy przeciwników szczepień na Facebooku*. Praca powstała na bazie 18 tysięcy komentarzy na portalu społecznościowym, której wyniki zamierza wykorzystać Główny Inspektorat Sanitarny. Opiekunem obu prac jest dr hab. Łukasz Balwicki.

W Kongresie wzięła również udział Monika Serkowska, studentka I roku studiów magisterskich kierunku zdrowie publiczne oraz członkini Studenckiego Koła Naukowego Psychiatrii Dzieci i Młodzieży. Wygłosiła ona prezentację współtworzoną z Katarzyną Pogorzelszyk, doktorantką przy Katedrze i Klinice Medycyny Ratunkowej pt. *Opieka psychiatryczna w Polsce. Propozycje zmian w kontekście doniesień z państw europejskich*. Zostało ono nagrodzone przez czasopismo *Służba Zdrowia*. ■

nów związanych z LOY w komórkach krwi. Ich funkcje pokazują, że są one zaangażowane w niestabilność genomu i podatność na raka lub wzrost guza, a także wpływają na regulację cyklu komórkowego i odpowiedź na uszkodzenie DNA. Ponadto naukowcy udowodnili, że LOY może mieć bezpośredni wpływ na ryzyko choroby poprzez wpływ na funkcje komórek odpornościowych.

– Nasze wyniki wskazują, że LOY w białych krwinkach jest wynikiem wspólnego mechanizmu, który prowadzi do niestabilności genomowej i predysponuje komórki innych tkanek do rozwoju nowotworu – mówi prof. Jan Dumański, badacz z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego oraz Uniwersytetu w Uppsali. – Porównując ekspresję genów pojedynczych komórek z krwi z chromosomem Y i bez niego, możemy zobaczyć, że LOY wpływa na funkcje komórek odpornościowych. Mamy nadzieję, że przyszłe badania oparte na tych obserwacjach dostarczą dalszych informacji na temat mechanizmów rozwoju raka i innych chorób związanych ze starzeniem się.

Więcej informacji <https://www.nature.com/articles/s41586-019-1765-3> ■

Dzień Wykładu

Już po raz dziewiąty w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym odbył się Dzień Wykładu, zorganizowany 17 grudnia 2019 r. w Auditorium Primum im. Olgierda Narkiewicza. Z tej okazji wykład pt. *Nukleotydy i adenozyna: nowe biomarkery, mechanizmy chorób, nowe leki* wygłosił prof. dr hab. Ryszard Tomasz Smoleński, kierownik Katedry Biochemii, laureat tegorocznej Nagrody prezydenta Sopotu – *Sopocka*

Muza w dziedzinie nauki. Tradycyjnie uroczystość była połączona z wręczeniem Nagród Rektora za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne w 2018 r.

Dzień Wykładu w obchodzony jest w naszej Uczelni corocznie w okolicach 15 grudnia. Wybór daty jest nieprzypadkowy. Tego dnia w 1939 r. prof. Michał Reicher wygłosił ostatni wykład na Wydziale Lekarskim USB w Wilnie, a sześć lat później w 1945 r. po raz pierwszy stanął za katedrą Akademii Lekarskiej w Gdańsku, rozpoczynając tu nauczanie anatomii od symbolicznego pożegnania z Wilnem i tamtejszym Uniwersytetem. ■

NAGRODY DLA NAUCZYCIELI AKADEMICKICH

Nagrody za wyróżnione rozprawy doktorskie

1. dr Anna Kuna – Klinika Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych – za badania przypadków malarii w aspekcie leczenia, powikłań, profilaktyki oraz epidemiologii
2. dr Izabela Błażewicz – Katedra i Klinika Dermatologii, Wenerologii i Alergologii – za badania czynników zjadliwości i oporności na antybiotyki szczepów *Staphylococcus aureus* kolonizujących chorych z atopowym zapaleniem skóry
3. dr Jacek Rutkowski – Katedra i Klinika Onkologii i Radioterapii – za badania profilu odpowiedzi immunologicznej po stereotaktycznym napromieniowaniu raka płuca.

Nagrody naukowe indywidualne

I STOPNIA

1. prof. dr hab. Piotr Czauderna – Katedra i Klinika Chirurgii i Urologii Dzieci i Młodzieży – za badania nad diagnostyką i indywidualizacją leczenia przeciwnowotworowego w populacji pediatrycznej
2. prof. dr hab. Jan Maciej Zaucha – Katedra i Klinika Hematologii i Transplantologii – za badania dotyczące chłoniaka Hodgkina.

II STOPNIA

1. dr hab. Jarosław Kobiela – Klinika Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej – za badania nad nowoczesnymi technologiami w leczeniu nowotworów dolnego odcinka przewodu pokarmowego
2. dr hab. Karol Połom – Katedra i Klinika Chirurgii Onkologicznej – za badania nad wykorzystaniem czynników molekularnych jako nowej metody diagnostyczno-rokowniczej w raku żołądka
3. dr Maciej Brzeziński – Katedra i Klinika Kardiochirurgii i Chirurgii Naczyniowej – za opracowanie i wdrożenie kliniczne zaciśku do zamykania uszka lewego przedsionka – patent.

Nagrody naukowe zespołowe

I STOPNIA

1. dr hab. Jarosław Kobiela, prof. dr hab. Zbigniew Śledziński, prof. dr hab. Andrzej Łachiniński, dr Dariusz Łaski, lek. Piotr Spychalski – Klinika Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej; lek. Agata Błażyńska-Spychalska – Klinika Chirurgii Plastycznej; prof. dr hab. Michał F. Kamiński,

prof. dr hab. Jarosław Reguła, mgr Paulina Wieszczy, dr Maciej Rupiński, dr Urszula Wojciechowska, dr Joanna Didkowska, dr Ewa Kraszewska, lek. Robert Franczyk, lek. Maria Rupińska, lek. Bartłomiej Kocot, lek. Anna Chaber-Ciońska, dr Jacek Pachlewski, prof. dr hab. Marcin Polkowski – Centrum Onkologii Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego – za badania nad epidemiologią, diagnostyką i leczeniem raka jelita grubego

2. dr Anna Supernat – Zakład Biologii Komórki i Immunologii; dr hab. Marcin Skrzypski – Katedra i Klinika Onkologii i Radioterapii; dr hab. Anna Żaczek, prof. Uczelni – Zakład Onkologii Translacyjnej; mgr Martyna Filipowska – studentka, dr Grzegorz Stasiłojć, prof. dr hab. Jacek Bigda – Zakład Biologii Komórki i Immunologii; prof. dr hab. Jacek Jassem – Katedra i Klinika Onkologii i Radioterapii – za badania nad wykorzystaniem sekwencjonowania całego genomu i RT-qPCR do diagnostyki nowotworów i personalizacji terapii
3. prof. dr hab. Jacek Jassem, dr hab. Marcin Skrzypski, prof. dr hab. Rafał Dziadziuszko, dr Anna Wrona – Katedra i Klinika Onkologii i Radioterapii – za badania nowych strategii leczniczych z użyciem leków ukierunkowanych molekularnie u chorych na raka płuca i raka piersi
4. dr hab. Marcin Okrój, dr Grzegorz Stasiłojć, mgr Anna Felberg, mgr Aleksandra Urban – Zakład Biologii Komórki i Immunologii – za badania nad aktywacją układu dopełniacza w diagnostyce chorób autoimmunologicznych i nowotworowych.

II STOPNIA

1. prof. dr hab. Tomasz Bączek, dr hab. Lucyna Konieczna, dr inż. Mariusz Belka, dr Szymon Ulenberg – Katedra i Zakład Chemii Farmaceutycznej; dr Maciej Niedźwiecki – Katedra i Klinika Pediatrii, Hematologii i Onkologii – za badania nad wykorzystaniem nowoczesnych metod przygotowania prób do analizy substancji małowcząsteczkowych z włączeniem druku 3D
2. prof. dr hab. Jarosław Sławiński, dr hab. Beata Żołnowska, dr Aneta Pogorzelska, dr Krzysztof Szafranski – Katedra i Zakład Chemii Organicznej; dr Anna Kawiak; prof. dr hab. Tomasz Bączek, dr inż. Mariusz Belka, dr Szymon Ulenberg – Katedra i Zakład Chemii Farmaceutycznej; dr Sylwia Bartoszewska – Katedra i Zakład Chemii Nieorganicznej; mgr inż. Joanna Zielińska – Katedra i Zakład Chemii Farmaceutycznej; † prof. dr hab. Zdzisław Brzozowski – emerytowany pracownik nauki; mgr inż. Miłosz Wieczór – PG, dr hab. Jarosław Chojnacki, prof. PG – za badania nad syntezą i właściwościami przeciwnowotworowymi nowych arylo/he-teroarylosulfonamidów
3. dr hab. Tomasz Śledziński – Katedra i Zakład Biochemii Farmaceutycznej; dr hab. Adriana Mika, prof. dr hab. Piotr Stepnowski – UG; mgr Aleksandra Czumaj – Katedra i Zakład Biochemii Farmaceutycznej; prof. dr hab. Michał Chmielewski – Katedra i Klinika Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych; dr hab. Jarosław Kobiela – Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej – za badania metaboliczne w chorobach związanych z zaburzeniami metabolizmu lipidów

4. prof. dr hab. Jędrzej Antosiewicz, dr hab. Jan Jacek Kaczor – Zakład Bioenergetyki i Fizjologii Wysiłku Fizycznego; dr Małgorzata Hałoń-Gołabek – Zakład Fizjoterapii; dr Damian Józef Flis, mgr Katarzyna Dzik – AWFIS Gdańsk; dr hab. Mariusz Roman Więckowski – Instytut Biologii Doświadczalnej PAN; dr hab. Wiesław Ziółkowski, dr Anna Gmiat, mgr Joanna Jaworska, mgr Katarzyna Micińska, dr Jakub Kortas, dr hab. Katarzyna Prusik, dr hab. Krzysztof Prusik, dr hab. Mariusz Lipowski – AWFIS Gdańsk; dr Adrianna Radulska – Zakład Medycznej Diagnostyki Laboratoryjnej; mgr Natalia Szupryczyńska – Zakład Biochemii Żywności; dr hab. Ewa Ziemann – AWFIS Gdańsk; dr Jan Mieszkowski – AWFIS Bydgoszcz; dr Wojciech Skrobot – AWFIS Gdańsk; mgr Marcin Lipiński – Katedra i Zakład Biochemii Farmaceutycznej; dr Bartłomiej Niespodziński – UKW Bydgoszcz; dr hab. Andrzej Kochanowicz, dr Anna Walentukiewicz, dr Anna Łysak-Radowska – AWFIS Gdańsk; dr Anna Babińska – Katedra i Klinika Endokrynologii i Chorób Wewnętrznych – za badania zmian adaptacyjnych indukowanych wysiłkiem fizycznym
5. prof. dr hab. Jędrzej Antosiewicz, dr hab. Jan Jacek Kaczor – Zakład Bioenergetyki i Fizjologii Wysiłku Fizycznego; dr Małgorzata Hałoń-Gołabek – Zakład Fizjoterapii; dr Andżelika Borkowska – Zakład Bioenergetyki i Fizjologii Wysiłku Fizycznego; dr hab. Wiesław Ziółkowski; dr Damian Józef Flis, dr Narcyz Knap – Katedra i Zakład Chemii Medycznej; mgr Kajetan Kasperuk, dr Anna Gmiat, dr Jan Mieszkowski, dr hab. Katarzyna Prusik, dr hab. Krzysztof Prusik, dr Jakub Kortas, dr hab. Andrzej Kochanowicz – AWFIS Gdańsk; dr Adrianna Radulska – Zakład Medycznej Diagnostyki Laboratoryjnej; mgr Marcin Lipiński – Katedra i Zakład Biochemii Farmaceutycznej; mgr Maja Tomczyk, mgr Joanna Jaworska, dr hab. Ewa Ziemann – AWFIS Gdańsk – za badania stanu zapalnego i metabolizmu żelaza w zdrowiu i chorobie
6. dr hab. Bartosz Wielgomas, dr hab. inż. Szymon Dziomba – Katedra i Zakład Toksykologii; dr Krzesimir Ciura – Katedra i Zakład Chemii Fizycznej – za badania nad nowymi rozwią-

zianiami analitycznymi w ocenie narażenia na nanomateriały oraz substancje negatywnie oddziałujące na reprodukcję

7. dr hab. Paweł Wiczling, prof. Uczelni – Zakład Biofarmacji i Farmakokinetyki, mgr Agnieszka Borsuk-De Moor – za badania nad zastosowaniem modelowania farmakokinetyki i farmakodynamiki leków
8. prof. dr hab. Zbigniew Kmieć – Katedra i Zakład Histologii; dr hab. Jan Kaczor – Zakład Bioenergetyki i Fizjologii Wysiłku Fizycznego; dr Lucyna Kaszubowska – Katedra i Zakład Histologii; dr Jerzy Foerster – Zakład Gerontologii Społecznej i Klinicznej; dr Daria Schetz – Katedra i Zakład Farmakologii; dr Tomasz Ślebioda – Katedra i Zakład Histologii; dr Przemysław Kwiatkowski – UWM Olsztyn – za badania roli komórkowych białek ochronnych w procesie starzenia komórek NK i NKT-like człowieka
9. prof. dr hab. Michał Obuchowski, dr hab. Krzysztof Hinc, dr hab. Adam Iwanicki – Zakład Bakteriologii Molekularnej; lek. wet. Grażyna Peszyńska-Sularz – Trójmiejska Akademicka Zwierzętnia Doświadczalna – Centrum Badawczo-Usługowe; dr hab. Rajmund Kaźmierkiewicz, dr Alessandro Negri, mgr Anna Grela, mgr Marta Hubisz, mgr Inga Jamrozek-UG – za podstawowe i aplikacyjne badania łaseczki siennej
10. prof. dr hab. Marek Wesołowski, dr hab. Paweł Koniecznyński, dr Ewelina Dziurkowska, dr hab. Agnieszka Viapiana – Katedra i Zakład Chemii Analitycznej – za badania nad oznaczeniem w materiale biologicznym substancji psychotropowych i ich metabolitów oraz wybranych pierwiastków
11. dr Natalia Miękus, dr hab. Ilona Olędzka, dr hab. Piotr Kowalski, prof. Uczelni; dr Alina Plenis, prof. dr hab. Tomasz Bączek – Katedra i Zakład Chemii Farmaceutycznej; dr Ivan Liakh – Katedra i Zakład Biochemii Farmaceutycznej; mgr Natalia Kossakowska – za badania analityczne technikami elektromiograficznymi neurotransmiterów i substancji leczniczych
12. prof. dr hab. Marek Wesołowski, dr Barbara Rojek, mgr Patrycja Garbacz – Katedra i Zakład Chemii Analitycznej – za badania ko-kryształów i niezgodności fizykochemicznych z wykorzystaniem chemometrii i metod termooanalitycznych
13. dr Bartosz Słomiński, dr hab. Monika Ryba-Stanisławowska – Katedra i Zakład Immunologii Medycznej; dr Agnieszka Brandt-Varma, prof. dr hab. Małgorzata Myśliwiec – Katedra i Klinika Pediatrii, Diabetologii i Endokrynologii; dr Maria Skrzypkowska – Katedra i Zakład Immunologii Medycznej; prof. dr hab. Jolanta Myśliwska – emerytowany samodzielnym pracownik nauki – za badania czynników mających wpływ na nasilenie stanu zapalnego w cukrzycy typu 1 i powikłania naczyniowe
14. dr Jacek Wolf – Klinika Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii, dr hab. Magdalena Wszędybył-Winkiewska – Zakład Fizjologii Człowieka, dr hab. Arkadiusz Szarmach – II Zakład Radiologii; dr hab. Paweł Winkiewski – Zakład Fizjologii Człowieka; prof. dr hab. Edyta Szurawska – II Zakład Radiologii; prof. dr hab. Krzysztof Narkiewicz – Klinika Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii – za badania ośrodkowej aktywacji układu współczulnego w zespole bezdechu sennego
15. Krzesimir Ciura, dr hab. Joanna Nowakowska, dr Katarzyna Greber – Katedra i Zakład Chemii Fizycznej; dr Piotr Kawczak – Katedra i Zakład Chemii Farmaceutycznej; prof. dr hab. Michał Markuszewski – Katedra Biofarmacji i Farmakodynamiki; prof. dr hab. Wiesław Sawicki – Katedra i Zakład Chemii Fizycznej; prof. dr hab. Tomasz Bączek, dr inż. Mariusz Belka – Katedra i Zakład Chemii Farmaceutycznej – za opracowanie nowych rozwiązań umożliwiających ocenę właściwości fizykochemicznych i aktywności biologicznej ksenobiotyków z wykorzystaniem metod chromatograficznych i podejścia QSRR
16. dr hab. Magdalena Prokopowicz, mgr Adrian Szewczyk, prof. dr hab. Wiesław Sawicki – Katedra i Zakład Chemii Fizycznej; dr Rafał Łunio – Polpharma SA – za badania fizykochemiczne dwufunkcyjnych mezoporowatych materiałów krzemionkowych
17. dr hab. Kamil Chwojncki – Klinika Neurologii Dorosłych; dr hab. Tomasz Zdrojewski, prof. Uczelni – Zakład Prewencji i Dydaktyki; dr hab. Paweł Zagożdżon, prof. Uczelni – Zakład Higieny i Epidemiologii; prof. dr hab. Bartosz Karaszewski – Klinika Neurologii Dorosłych; dr Tadeusz Jędrzejczyk – Zakład Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej; dr hab. Grzegorz Kozera – CM Bydgoszcz; prof. dr hab. Bogdan Wojtyniak – PZH; dr hab. Marek Gierlotka – Uniwersytet Opolski; dr Anna Poznańska – PZH; prof. dr hab. Dagnuta Ryglewicz, prof. dr hab. Anna Członkowska – Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie; prof. dr hab. Mariusz Gąsior – SUM – za badania nad zachorowalnością, terapią i rokowaniem w udarze niedokrwiennym mózgu w Polsce
18. prof. dr hab. Wojciech Kamysz, mgr inż. Damian Neubauer, dr Marta Bauer – Katedra i Zakład Chemii Nieorganicznej; dr hab. Emilia Sikorska, mgr Oktawian Stachurski, dr Izabela Małuch, dr Dariusz Wyrzykowski, dr Krzysztof Brzozowski – UG – za badania mechanizmu działania lipopeptydów przeciwdrobnoustrojowych z uwzględnieniem cech fizykochemicznych i ekspresji genów oporności
19. prof. dr hab. Mirosława Krauze-Baranowska, prof. dr hab. Maria Łuczkiwicz, dr n. farm. Adam Kokotkiewicz, dr Loreta Pobłocka-Olech, mgr farm. Anna Jesionek, mgr Agata Król – Katedra i Zakład Farmakognozji; dr hab. Agnieszka Szopa, prof. dr hab. Halina Ekiert – CM UJ; dr hab. inż. Aleksandra Królicka – UG; prof. dr hab. Bożena Zabiegała – PG; prof. dr hab. Adam Buciniński – CM Bydgoszcz – za badania

biotechnologiczne i fitochemiczne aktywne farmakologicznie związków naturalnych

20. dr hab. Paweł Wiczling, prof. Uczelni, † prof. dr hab. Roman Kaliszan – Zakład Biofarmacji i Farmakokinetiki; dr Łukasz Kubik – za badania nad zastosowaniem techniki wnioskowania Bayesowskiego w chromatografii
21. dr hab. Danuta Siluk – Zakład Farmakodynamiki; prof. dr hab. Michał Markuszewski, mgr Julia Jacyna, dr Renata Wawrzyniak – Zakład Biofarmacji i Farmakokinetiki; dr hab. Rafał Bartoszewski, prof. Uczelni – Katedra i Zakład Biologii i Botaniki Farmaceutycznej; mgr Arlette Mpanga Yumba – za opracowanie metod oznaczania związków endogennych w płynach biologicznych do celów badań metabolomicznych
22. dr Magdalena Szaryńska, mgr inż. Agata Olejniczak-Kęder, prof. dr hab. Zbigniew Kmieć – Katedra i Zakład Histologii; dr hab. Jarosław Kobiela, dr Dariusz Łaski, prof. dr hab. Zbigniew Śledziński – Klinika Chirurgii Ogólnej Endokrynologicznej i Transplantacyjnej; prof. dr hab. Krzysztof Preis – Klinika Położnictwa; lek. Piotr Zabul – Szpital Pomorskie Sp. z o.o. – za badania nad charakterystyką biologiczną komórek dendrytycznych oraz ich potencjalnym wykorzystaniem terapeutycznym
23. dr Maciej Grzybek, prof. dr hab. Joanna Stańczak, dr hab. Beata Biernat, dr Maria Racewicz – Zakład Parazytologii Tropikalnej; mgr Anna Matyjasek – Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Chorób Tkanki Łącznej i Geriatrii – za badania nad rolą gryzoni i kleszczy w naturalnym krążeniu wirusów kleszczowego zapalenia mózgu i *Rickettsia spp.* na terenie Polski
24. prof. dr hab. Leszek Kalinowski, dr Wawrzyniec Dobrucki, dr Agata Płoska, dr Anna Siekierzycka, dr Marcin Woźniak – Zakład Medycznej Diagnostyki Laboratoryjnej za badania nad zastosowaniem bionanotechnologii w obrazowaniu czynności komórek i narządów
25. dr hab. Rafał Bartoszewski, prof. Uczelni, prof. dr hab. Jadwiga Renata Ochocka – Katedra i Zakład Biologii i Botaniki Farmaceutycznej; dr Sylwia Bartoszevska – Katedra i Zakład Chemii Nieorganicznej; prof. dr hab. Leszek Kalinowski, dr Anna Janaszak-Jasiecka – Katedra Analityki Klinicznej; mgr Adrianna Moszyńska, mgr Magdalena Gebert – Katedra i Zakład Biologii i Botaniki Farmaceutycznej; dr Anna Siekierzycka – Katedra Analityki Klinicznej; dr Piotr Madanec – Katedra i Zakład Biologii i Botaniki Farmaceutycznej
- za badania roli niekodujących RNA w przebiegu ludzkich schorzeń związanych ze stresem metabolicznym
26. mgr Tomasz Wasilewski, prof. dr hab. Wojciech Kamysz – Katedra i Zakład Chemii Nieorganicznej Cykl – publikacji z zakresu rozwoju czujników substancji zapachowych
27. mgr Michał Kunc, prof. dr hab. Wojciech Biernat – Katedra i Zakład Patomorfologii, dr hab. Elżbieta Senkus-Konefka – Katedra i Klinika Onkologii i Radioterapii – za publikację przeglądową na temat raków piersi o immunofenotypie ER(-)/PgR(+)
28. mgr Dominika Czaplińska, mgr Monika Górka – UG; Agnieszka Kowalska – MWB UG i GUMed; dr Kamila Kitowska-Marszałkowska, mgr Kamil Mieczkowski, dr Magdalena Mieszkowska, prof. dr hab. Andrzej C. Składanowski – Zakład Enzymologii i Onkologii Molekularnej; lek. wet. Grażyna Peszyńska-Sularz – Trójmiejska Akademicka Zwierzętnia Doświadczalna – Centrum Badawczo-Usługowe; dr hab. Rafał Sądej, prof. Uczelni; mgr Łukasz Turczyk – UG; dr hab. Anna Żaczek, prof. Uczelni – Zakład Onkologii Translacyjnej – za badania nad nowymi markerami prognostycznymi i potencjalnymi celami terapeutycznymi w raku piersi
29. dr hab. Iwona Inkielewicz-Stepniak, prof. Uczelni, dr Ewelina Barcińska – Katedra i Zakład Chemii Medycznej; dr Agata Zauszkiewicz-Pawlak, dr Justyna Wierzbicka – Katedra i Zakład Histologii – za badania cytotoksycznych i cytostatycznych efektów oddziaływania nanocząstek z komórkami w warunkach *in vitro*
30. prof. dr hab. Wojciech Kamysz, dr Karol Sikora, mgr inż. Damian Neubauer, dr Marta Bauer, dr Sylwia Bartoszevska, mgr Maciej Jaśkiewicz – Katedra i Zakład Chemii Nieorganicznej; prof. dr hab. Wioletta Barańska-Rybak – Katedra i Klinika Dermatologii, Wenerologii i Alergologii; dr hab. Emilia Sikorska – UG; mgr Dorian Migoń – Polpharma Biologics; dr hab. Elżbieta Kamysz, prof. UG – za badania wpływu przeciwnowotworowego oraz struktury peptydów przeciwdrobnoustrojowych na aktywność biologiczną
31. mgr Adriana Schumacher – Katedra i Zakład Farmakologii; mgr Alina Mieczkowska – Katedra i Zakład Biologii i Botaniki Farmaceutycznej; dr Natalia Filipowicz – Zakład Medycznej Diagnostyki Laboratoryjnej; dr Anna Wardowska – Zakład Embriologii; dr Maciej Zieliński – Katedra i Zakład Immunologii Medycznej; dr Piotr Madanec – Katedra i Zakład Biologii i Botaniki Farmaceutycznej; mgr Ewa Nowicka – Zakład Anatomii Klinicznej; dr Paulina Langa, dr Milena Deptuła – Zakład Embriologii; dr hab. Jacek Zieliński, prof. Uczelni – Katedra i Klinika Chirurgii Onkologicznej; dr Karolina Kondej – Klinika Chirurgii Plastycznej; dr hab. Alicja Renkielska – emerytowany samodzielny pracownik nauki; dr hab. Mirosława Cichorek, prof. Uczelni, dr hab. Michał Pikula – Zakład Embriologii; dr hab. Arkadiusz Piotrowski, prof. Uczelni, prof. dr hab. Jadwiga Renata Ochocka – Katedra i Zakład Biologii i Botaniki Farmaceutycznej; Magdalena Bałut – za rozwój metody analizy transkryptomicznej komórek macierzystych tkanki tłuszczowej z użyciem unikatowych modeli bioinformatycznych

32. dr hab. Alicja Kuban-Jankowska, dr hab. Magdalena Gór-ska-Ponikowska, prof. dr hab. Michał Woźniak, mgr Tomasz Kostrzewa – Katedra i Zakład Chemii Medycznej – za badania nad przeciwnowotworowym potencjałem inhibitorów fosfataz PTP1B i SHP2
33. dr Anna Gójska-Grymajło – Klinika Neurologii Dorosłych; dr hab. Michał Pikuła, dr Anna Wardowska – Zakład Embriologii; dr Maciej Zieliński – Katedra i Zakład Immunologii Medycznej; dr hab. Dariusz Gąsecki, lek. Kamil Kowalczyk, dr Mariusz Kwarciany – Klinika Neurologii Dorosłych; dr Barbara Seroczyńska – Zakład Medycznej Diagnostyki Laboratoryjnej; prof. dr hab. Bartosz Karaszewski – Klinika Neurologii Dorosłych; dr hab. Walenty Nyka – emerytowany samodzielny pracownik nauki – za badania endogennych komórek macierzystych/progenitorowych we krwi obwodowej pacjentów z ostrym udarem niedokrwinnym mózgu
34. dr Marlena Zysk – Zakład Medycyny Molekularnej; dr Anna Ronowska, prof. dr hab. Andrzej Szutowicz, dr hab. Hanna Bielarczyk – emerytowany samodzielny pracownik nauki, dr Sylwia Gul-Hinc, dr Aleksandra Dyś, mgr Beata Gapys – Zakład Medycyny Laboratoryjnej; dr hab. Adam Iwanicki – Zakład Bakteriologii Molekularnej; dr hab. Monika Sakowicz-Burkiewicz, prof. Uczelni – Zakład Medycyny Molekularnej – za badania patobiochemii metabolizmu energetycznego w neuronalnych liniach komórkowych hodowanych w obecności czynników cytotoksycznych
35. dr hab. Bartosz Wasąg, dr Magdalena Ratajska, dr Izabela Brożek – Katedra i Zakład Biologii i Genetyki Medycznej; prof. dr hab. Wojciech Biernat – Katedra i Zakład Patomorfologii; dr Marcin Śniadecki, dr Jarosław Dębniak, dr hab. Dariusz Wydra – Katedra i Klinika Ginekologii, Ginekologii Onkologicznej i Endokrynologii Ginekologicznej; dr Magdalena Koczkowska, dr Natalia Krawczyńska – Katedra i Zakład Biologii i Genetyki Medycznej, dr Maciej Stukan – Zakład Propedeutyki Onkologii; dr Alina Kuźniacka – Katedra i Zakład Biologii i Genetyki Medycznej; prof. dr hab. Janusz Limon – emerytowany samodzielny pracownik nauki; prof. dr hab. Piotr Kozłowski – PAN Poznań – za badania nad charakterystyką molekularną raka jajnika
36. prof. dr hab. Michał Obuchowski, dr hab. Krzysztof Hinc – Zakład Bakteriologii Molekularnej – za uzyskanie patentu – Rekombinowane przetrwalniki *B. subtilis* jako nośniki antygenów *H. pylori*
37. mgr farm. Małgorzata Patejko, dr Wiktoria Struck-Lewicka, dr hab. Danuta Siluk, dr Małgorzata Waszczuk-Jankowska – Zakład Farmakodynamiki; prof. dr hab. Michał Markuszewski – Zakład Biofarmacji i Farmakokinetiki – za badania metabolomiczne z wykorzystaniem nukleozydów i ich modyfikowanych analogów
38. dr Anita Wojtczyk-Miąskowska, dr hab. Beata Schlichtholz – Katedra i Zakład Biochemii – za badania nad naprawą DNA i stresem oksydacyjnym u długo żyjących organizmów wodnych.

Nagrody Dydaktyczne Indywidualne

I STOPNIA

1. dr hab. Elżbieta Senkus-Konefka – Katedra i Klinika Onkologii i Radioterapii – za współredakcję podręcznika *Breast Cancer Management for Surgeons*.

II STOPNIA

1. dr hab. Wioletta Mędrzycka-Dąbrowska – Zakład Pielęgniarsstwa Anestezjologicznego i Intensywnej Opieki – za współautorstwo podręcznika *Pielęgniarsstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki*.

Nagrody Dydaktyczne Zespołowe

I STOPNIA

1. prof. dr hab. Leszek Bieniaszewski, dr Piotr Kruszewski, dr hab. Jolanta Neubauer-Geryk – Centrum Symulacji Medycznej – za opracowanie założeń i wdrożenie przedmiotu Symulacje medyczne dla studentów kierunku lekarskiego.

II STOPNIA

1. mgr Magdalena Kruk-Pedersen, mgr Bożena Jakimczyk, dr Anna Kuciejczyk, mgr Ewa Danisz – Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych – za opracowanie, przygotowanie i publikację skryptów dla studentów
2. prof. dr hab. Małgorzata Myśliwiec – Katedra i Klinika Pediatrii, Diabetologii i Endokrynologii; prof. dr hab. Katarzyna Zorena – Zakład Immunobiologii i Mikrobiologii Środowiska; dr Agnieszka Brand-Varma, dr Małgorzata Szmigiero-Kawko – Katedra i Klinika Pediatrii, Diabetologii i Endokrynologii; prof. dr hab. Natalia Marek-Trzonkowska – Zakład Medycyny Rodzinnej; prof. dr hab. Piotr Trzonkowski – Katedra i Zakład Immunologii Medycznej – za autorstwo podręcznika *Diabetologia wieku rozwojowego*
3. dr Izabela Brożek, dr Iwona Kardaś, dr Magdalena Ratajska – Katedra i Zakład Biologii i Genetyki Medycznej – za autorstwo skryptu *Genetyka dla studentów pielęgniarstwa*
4. dr hab. Wioletta Mędrzycka-Dąbrowska, dr Katarzyna Kwieciń-Jaguś, mgr Katarzyna Czyż-Szypenbejl, mgr Katarzyna Lewandowska – Zakład Pielęgniarsstwa Anestezjologicznego i Intensywnej Opieki – za przygotowanie publikacji dotyczącej standardów postępowania w pielęgniarstwie
5. dr hab. Aleksandra Gaworska-Krzemińska, dr Hanna Grabowska – Zakład Zarządzania w Pielęgniarstwie – za redakcję naukową i współautorstwo pierwszego wydania podręcznika akademickiego o zasięgu ogólnopolskim pt. *e-Zdrowie. Wprowadzenie do informatyki w pielęgniarstwie*
6. prof. dr hab. Jerzy Kuczkowski, dr hab. Tomasz Przewoźny, dr hab. Dominik Stodulski, dr hab. Andrzej Skorek, dr hab.

- Bogusław Mikaszewski, dr Wojciech Brzoznowski – Katedra i Klinika Otolaryngologii; prof. dr hab. Wojciech Biernat – Katedra i Zakład Patomorfologii; dr Dmitry Tretiakov – Katedra i Klinika Otolaryngologii; dr hab. Monika Sako-wicz-Burkiewicz, prof. Uczelni – Zakład Medycyny Moleku-larnej; prof. Uczelni, dr Aneta Skoniecka – Zakład Embrio-logii; prof. dr hab. Bartosz Karaszewski – Klinika Neurologii Dorosłych; prof. dr hab. Edyta Szurowska, dr Tomasz No-wicki – II Zakład Radiologii; prof. dr hab. Waldemar Narożny – Katedra i Klinika Otolaryngologii; dr hab. Anna Sta-rzyńska, prof. Uczelni – Zakład Chirurgii Stomatologicznej; dr Jolanta Komarnicka – UCK; dr Jacek Wolf – Klinika Nad-ciśnienia Tętniczego i Diabetologii; dr Hanna Tomczak, dr Joanna Jabłońska-Brudło – UCK; dr Karolina Markiet – II Zakład Radiologii; lek. Kamil Kowalczyk Klinika Neurolo-gii Dorosłych; dr Anna Walencik-Topiłko – UG; lek. Joanna Cieszyńska – Szpital Miejski w Gdyni – za współautorstwo podręcznika *Metody badań i rehabilitacji w otolaryngologii*
7. prof. dr hab. Waldemar Narożny – Katedra i Klinika Oto-laryngologii; prof. dr hab. Henryk Skarżyński – Światowe Centrum Słuchu; prof. dr hab. Janusz Moryś – Katedra Ana-tomii; prof. dr hab. Bartosz Karaszewski – Klinika Neuro-logii Dorosłych; prof. dr hab. Edyta Szurowska – II Zakład Radiologii; prof. dr hab. Ivan Kocić – Katedra i Zakład Far-makologii; dr hab. Andrzej Skorek – Katedra i Klinika Oto-laryngologii; dr Karolina Markiet – II Zakład Radiologii; lek. Kamil Kowalczyk – Klinika Neurologii Dorosłych; prof. dr hab. Mariola Śliwińska-Kowalska – Klinika Audiologii i Foniatrii, Łódź; prof. dr hab. Grażyna Niedzielska; prof. dr hab. Jurek Olszewski – Klinika Otolaryngologii, Onkologii Laryngologicznej, Audiologii i Foniatrii, Łódź; dr hab. Ali-cja Sekula – Katedra i Klinika Foniatrii i Audiologii Łódź; prof. dr hab. Henryk Kaźmierczak – CM Bydgoszcz; prof. dr hab. Katarzyna Pawlak-Osińska – CM Bydgoszcz; prof. dr hab. Andrzej Obrębski – UM Poznań; prof. dr hab. Piotr Henryk Skarżyński – Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu, Instytut Zmysłów w Kajetanach; prof. dr hab. Lucyna Po-spěch – Dolnośląskie Centrum Laryngologii Medicus Clinic, dr hab. Ireneusz Rzewnicki – UM Białystok; dr hab. Artur Niedzielski – UM Lublin; prof. dr hab. Wiesław Konopka – Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki Łódź; prof. dr hab. Magdalena Józefowicz-Korczyńska – UM Łódź; dr Marzena Bielińska – UM Łódź; lek. Monika Boruta, dr Grażyna Taci-

kowska, lek. Magdalena Sosna, mgr Aldona Ratajczak – Świa-towe Centrum Słuchu, Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu w Kajetanach; dr hab. Wojciech Gawron – Dolnośląskie Cen-trum Laryngologii Medicus Clinic, Wrocław; dr hab. Ireneusz Kantor – Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego w Warszawie; dr hab. Ilona Klejbor – Zakład Anatomii i Neu-robiologii, Akademia Pomorska w Słupsku; dr Renata Pepaś – Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi; dr hab. Piotr Piet-kiewicz – UM Łódź; dr Krzysztof Tuszyński – Naczelna Izba Lekarska w Warszawie; dr Małgorzata Śmiechura-Garnczar-czyk – Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki Łódź; dr hab. Wojciech Kaźmierczak – CM Bydgoszcz – za współautorstwo podręcznika *Zarys otoneurologii*

8. prof. dr hab. Zbigniew Kmieć, dr hab. Piotr Wierzbiński – Ka-tedra i Zakład Histologii – za wprowadzenie nowoczesnego interaktywnego systemu cyfrowego nauczania histologii
9. dr hab. Agata Żółtowska – Katedra i Zakład Stomatologii Za-chowawczej; lek. dent. Agnieszka Korczak – Katedra i Zakład Stomatologii Wieków Rozwojowego; lek. dent. Aleksandra La-mentowicz-Klecha – Katedra i Zakład Stomatologii Zachowawczej; lek. dent. Monika Teślak – Katedra i Zakład Pro-tetyki Stomatologicznej; lek. dent. Karolina Ragin, lek. dent. Dorota Pylińska-Dąbrowska, lek. dent. Magdalena Głuszcak – Zakład Chirurgii Stomatologicznej; lek. dent. Paula Fiwek – Katedra i Zakład Stomatologii Wieków Rozwojowego; lek. dent. Dominika Cichońska – Katedra i Zakład Periodontolo-gii i Chorób Błony Śluzowej Jamy Ustnej; lek. dent. Dominik Lewicki – Katedra i Zakład Stomatologii Zachowawczej – za sprawne przeprowadzenie zajęć dydaktycznych ze studentami anglojęzycznymi wymiany Erasmus+ kierunku lekarsko den-tystycznego służące przygotowaniu do uruchomienia pełnego kursu nauczania na tym kierunku.

Nagrody Organizacyjne Indywidualne

I STOPNIA

1. prof. dr hab. Maria Dudziak, Wydział Lekarski – za skuteczną rekrutację na studia anglojęzyczne na WL.

II STOPNIA

1. dr hab. Sławomir Wójcik – Dział Rekrutacji – za skuteczną rekrutację na studia anglojęzyczne na WL
2. prof. dr hab. Michał Żmijewski, Wydział Lekarski – za sku-teczną rekrutację na studia anglojęzyczne na WL
3. prof. dr hab. Zbigniew Śledziński, Klinika Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej – za całokształt do-robku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego
4. dr hab. Wacław Nahorski, Klinika Chorób Tropikalnych i Pa-sożytniczych – za całokształt dorobku naukowego, dydaktycz-nego i organizacyjnego

5. prof. dr hab. Jerzy Lasek, Zakład Propedeutyki Chirurgii i Urazów Wielonarządowych – za całokształt dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego
6. dr Maria Szreder, Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii – za całokształt dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego
7. prof. dr hab. Ewa Bryl, Zakład Patologii i Reumatologii Doświadczalnej – za aktywny udział w pracy UKW – przewodnicząca UKW w latach 2016-2020.

III STOPNIA

1. dr Krzysztof Basiński, Zakład Badań nad Jakością Życia – za przeprowadzenie procedury potwierdzenia zgodności programu psychologii zdrowia z europejskimi standardami kształcenia i uzyskanie dla kierunku certyfikatu EuroPsy
2. dr Anna Kuciejczyk, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych – za umiędzynarodowienie Uczelni poprzez organizację studenckich wydarzeń kulturalnych, konkursów i spotkań międzykulturowych studentów
3. mgr Agnieszka Drozd, Zakład Fizjoterapii – za znaczący wkład i zaangażowanie w przygotowanie raportu samooceny PKA dotyczącego praktyk zawodowych i kontaktów z interesariuszami na kierunku fizjoterapia oraz wzorową organizację praktyk zawodowych
4. dr hab. Ninela Irga-Jaworska, Katedra i Klinika Pediatrii, Hematologii i Onkologii – za wzorowe i nienaganne pełnienie funkcji opiekuna studentów IV roku kierunku lekarskiego Wydziału Lekarskiego
5. dr Piotr Popowski, Zakład Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej – za włączanie GUMed do ekosystemu e-zdrowia/digital health
6. dr Magdalena Pieszko, Zakład Żywnienia Klinicznego i Dietetyki – za wzorową organizację i koordynowanie konferencji naukowej przez okres 7 lat
7. dr Hanna Grabowska, Zakład Zarządzania w Pielęgniarstwie – za implementację i popularyzację nowoczesnych metod nauczania, w tym e-learningu, w procesie kształcenia studentów pielęgniarstwa
8. dr Dariusz Łyżwiński, Studium Wychowania Fizycznego i Sportu – za duże zaangażowanie i wysiłek dydaktyczno-organizacyjny w przygotowanie studentów do udziału w Miistrzostwach Polski Uczelni.

Nagrody Organizacyjne Zespołowe

I STOPNIA

1. prof. dr hab. Ewa Bień – Katedra i Klinika Pediatrii, Hematologii i Onkologii; dr hab. Mirosława Cichorek, prof. Uczelni – Zakład Embriologii; dr Hanna Grabowska – Zakład Zarządzania w Pielęgniarstwie; prof. dr hab. Antoni Nasal – Zakład Farmakodynamiki; dr Leszek Pawłowski – Zakład Medycyny Paliatywnej; mgr Elżbieta Perepeczko – Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych; dr hab. Krystyna Serkies,

prof. Uczelni – Katedra i Klinika Onkologii i Radioterapii; prof. dr hab. Piotr Trzonkowski – Katedra i Zakład Immunologii Medycznej – za aktywny udział w pracach Uczelnianej Komisji Wyborczej w kadencji 2016-2020

2. dr hab. Bartosz Wielgomas – Katedra i Zakład Toksykologii; dr hab. Anita Kornicka – Katedra i Zakład Technologii Chemicznej Środków Leczniczych; dr hab. Rafał Bartoszewski, prof. Uczelni – Katedra i Zakład Biologii i Botaniki Farmaceutycznej, dr Damian Szczesny – Zakład Biofarmacji i Farmakokinetyki – za zorganizowanie i uruchomienie kształcenia anglojęzycznego na kierunku farmacja
3. prof. dr hab. Jacek M. Witkowski – Katedra i Zakład Fizjopatologii; prof. dr hab. Wiesław Sawicki – Katedra i Zakład Chemii Fizycznej; dr hab. Adam Szarszewski – Zakład Historii i Filozofii Nauk Medycznych; dr hab. Michał Pikula – Zakład Embriologii; dr hab. Danuta Siluk – Zakład Farmakodynamiki; dr hab. Joanna Stańczak – Zakład Parazytologii Tropikalnej; Zespół ds. Utworzenia Szkoły Doktorskiej; mgr Paulina Dąbrowska – Katedra i Zakład Toksykologii; mgr Mateusz Gliwiński – Katedra i Zakład Immunologii Medycznej – za opracowanie wstępnych założeń funkcjonowania Szkoły Doktorskiej GUMed
4. dr Jan Henryk Spodnik, dr Jerzy Dziewiątkowski, dr Katarzyna Majak, dr Justyna Sidor-Kaczmarek, mgr Natalia Melka – Zakład Anatomii i Neurobiologii – za organizację Letniej szkoły preparatyki anatomicznej 2018.

II STOPNIA

1. dr hab. Anna Żaczek, prof. Uczelni – Zakład Onkologii Translacyjnej; dr hab. Patrycja Koszałka – Zakład Biologii Komórki i Immunologii – za wyróżniające zaangażowanie w opracowanie nowego programu studiów I stopnia na wspólnym kierunku biotechnologia
2. dr hab. Danuta Siluk – Zakład Farmakodynamiki, prof. dr hab. Michał Markuszewski – Katedra Biofarmacji i Farmakodynamiki – za zorganizowanie i uruchomienie we współpracy z przemysłem programu Doktoraty wdrożeniowe
3. dr Elżbieta Rajkowska-Labon, dr Małgorzata Hałoń-Gołąbek, mgr Jolanta Szamotulska, dr hab. Rita Hansdorfer-Korzon, mgr Karolina Studzińska – Zakład Fizjoterapii – za znaczący wkład i zaangażowanie w przygotowanie raportu samooceny kierunku fizjoterapia dla PKA
4. dr Marzena Zarzeźna-Baran, dr hab. Łukasz Balwicki, dr Ewa Bandurska, dr Piotr Popowski, dr Agnieszka Wojtecka, dr Tadeusz Wołowski, dr Tadeusz Jędrzejczyk, dr Michał Brzeziński – Zakład Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej – za wzorowe, wieloletnie organizowanie i prowadzenie kursów specjalizacyjnych dla lekarzy wszystkich specjalności
5. prof. dr hab. Mirosława Krauze-Baranowska, dr Loretta Półlocka-Olech – Katedra i Zakład Farmakognozji – za rewitalizację zbiornika wodnego i kolekcji leczniczych szaty roślinnej mokradel w Ogrodzie Roślin Leczniczych GUMed
6. dr Anna Kuciejczyk, mgr Magda Warzocha, mgr Aleksandra Wysocka, mgr Ewa Kocik, mgr Elżbieta Krawczuk, mgr

Magdalena Kruk-Pedersen – Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych – za organizację *V Ogólnopolskiej Olimpiady Język angielski w naukach medycznych*

7. dr hab. Tomasz Zdrojewski, prof. Uczelni, lek. Aleksandra Rajca, lek. Piotr Zieleniewicz – Zakład Prewencji i Dydaktyki – za stworzenie i organizację trzech edycji ogólnopolskiej Studenckiej Konferencji Internistycznej
8. dr hab. Aleksandra Gaworska-Krzemińska, dr Hanna Grabowska, dr hab. Wioletta Mędrzycka-Dąbrowska, dr Kata-

rzyna Kretowicz – Zakład Zarządzania w Pielęgniarstwie, dr Anna Stefanowicz-Bielska – Zakład Pielęgniarstwa Pediatryczno-Internistycznego – za podnoszenie jakości kształcenia na kierunku pielęgniarstwo

9. prof. dr hab. Janusz Moryś, dr hab. Ilona Klejbor, dr hab. Sławomir Wójcik, dr Jan Henryk Spodnik, dr Jerzy Dziewiatkowski, dr Katarzyna Majak, dr Edyta Spodnik – Zakład Anatomii i Neurobiologii – za organizację Ogólnopolskiego konkursu wiedzy anatomicznej *Scapula Aurea 2018*.

NAGRODY DLA PRACOWNIKÓW NIEBĘDĄCYCH NAUCZYCIELAMI AKADEMICKIMI

ADMINISTRACJA

Nagrody indywidualne

I STOPNIA

1. mgr Bartosz Orłowski – Dział Technologii Informatycznych
2. Piotr Wrzeszcz – Dział Technologii Informatycznych.

II STOPNIA

1. dr Joanna Śliwińska – Rzecznik Prasowy
2. mgr Iwona Wiśniewska – Sekretariat Rektora
3. mgr Iga Leszczyńska – Biuro Spraw Doktoranckich
4. mgr Joanna Okońska – Biuro Spraw Doktoranckich
5. mgr Anna Gumowska-Włodarczyk
– Dziekanat Wydziału Lekarskiego – Dział ds. Naukowych
6. Agata Iwuć – Dziekanat Wydziału Lekarskiego
– Dział ds. Studenckich
7. mgr Agnieszka Muzalewska
– Dziekanat Wydziału Lekarskiego – Dział ds. Studenckich
8. mgr Magdalena Myszkier
– Dziekanat Wydziału Lekarskiego – Dział ds. Studenckich
9. mgr Wioletta Sikorska
– Dziekanat Wydziału Lekarskiego – Dział ds. Studenckich
10. mgr Dorota Muszyńska-Marcinkowska
– Dziekanat Wydziału Nauk o Zdrowiu
11. mgr Dorota Zielińska-Bystrek
– Dziekanat Wydziału Nauk o Zdrowiu
12. mgr Krystyna Kaszyńska – Dziekanat Wydziału Farmaceutycznego
13. mgr Magdalena Perzanowska – Biuro ds. Kształcenia i Rozwoju – Stanowisko ds. Programów Studiów i Jakości Kształcenia
14. Barbara Górka – Biuro ds. Nauki
15. mgr Jagoda Czuper – Stanowisko ds. Obsługi Studentów
16. mgr Zofia Ogrodnik – Biuro ds. Klinicznych
17. mgr Piotr Kraszewski – Sekcja Niekomercyjnych Badań Klinicznych
18. mgr Izabela Kowalczyk-Dec – Stanowisko ds. Akredytacji Zagranicznych

19. mgr Joanna Gaffke – Dział Organizacji i Legislacji
20. inż. Jacek Porożyński – Sekcja ds. Systemów Dydaktyki i Nauki
21. Anieli Zakidalska – Kolegium Kształcenia Podyplomowego
22. Marzena Karczewska – Ośrodek Szkolenia Podyplomowego Wydziału Farmaceutycznego
23. mgr Barbara Mrozik – Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych
24. mgr Anna Ślepówrońska – Dział Serwisu
25. mgr Marta Abramowska – Sekcja Serwisu IT
26. mgr Aleksandra Hefczyk – Dział Kadr
27. Stefania Ners – Studium Wychowania Fizycznego i Sportu
28. Elżbieta Gościńskiak – Sekcja Socjalno-Bytowa Studentów
29. Mariola Jewiarz – Dział Zamówień
30. Wioletta Kowalska – Dział Zamówień
31. Ewa Tatol – Dom Studenta nr 2.

III STOPNIA

1. Zbigniew Kamiński – Dom Studenta nr 1
2. Wiesław Piróg – Rejon Gospodarczy nr 3
3. lic. Joanna Grążka – Rejon Gospodarczy nr 4
4. Ewa Krelska – Rejon Gospodarczy nr 8.

Nagrody zespołowe

II STOPNIA

1. Halina Rogowska, Brygida Matuszewska, Barbara Szadkowska – Kancelaria Główna
2. mgr Karolina Derda, mgr Dawid Spychała – Sekcja Współpracy Międzynarodowej
3. dr Martyna Wesserling, dr Joanna Borzyszkowska – Centrum Transferu Technologii; dr inż. Magdalena Kukowska-Kaszuba
4. mgr Sandra Bortnik, mgr Aleksandra Brodowska, mgr inż. Grzegorz Brodowski, Bożena Lipka – Centrum Symulacji Medycznej

5. Barbara Zaprocka, Leszek Wójcik – Rejon Gospodarczy nr 8; Stanisława Chmielewska – Rejon Gospodarczy nr 3
6. Elżbieta Pawłowska, Anna Krajewska – Dom Studenta nr 1
7. Anna Wysocka, Maria Paradowska – Dom Studenta nr 2.

III STOPNIA

1. mgr Mariola Wabiszewska, lic. Anna Kulczyk – Sekretariat Kanclerza
2. Aldona Onieszczyk, Helena Kołodziej – Dom Studenta nr 2
3. Beata Busłowicz, Elżbieta Głowacz, Monika Romanowska – Rejon Gospodarczy nr 3
4. Małgorzata Dunst – Rejon Gospodarczy nr 1; Katarzyna Szczęsna – Rejon Gospodarczy nr 2; Małgorzata Leoniak – Rejon Gospodarczy nr 4.

NAGRODY DLA PRACOWNIKÓW NIEBĘDĄCYCH NAUCZYCIELAMI AKADEMICKIMI

ZAKŁADY, KATEDRY

Nagrody indywidualne

I STOPNIA

1. Kazimiera Megger – Zakład Embriologii.
2. Beata Danilenko, Henryka Steinhardt, Danuta Flis, inż. Karolina Bernadkiewicz Wiesława Szupryczyńska, Halina Stachacz – Katedra i Zakład Farmacji Stosowanej

II STOPNIA

3. Anna Tokarewicz – Instytut Biotechnologii Medycznej i Onkologii Doświadczalnej
5. Agnieszka Dziekan – Katedra Medycyny Rodzinnej
6. mgr Agnieszka Rozenberg – Katedra i Zakład Chemii Fizycznej
7. mgr Beata Gronek – Zakład Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej

8. mgr Hanna Myszkowska – Zakład Medycyny Laboratoryjnej
9. Bożena Błażejewska – Zakład Pielęgniarstwa Położniczo-Ginekologicznego
10. mgr Julia Jacyna – Zakład Biofarmacji i Farmakokinetyki
11. dr Joanna Jońca – Katedra i Zakład Mikrobiologii Farmaceutycznej
12. mgr Małgorzata Kaczorowska – Zakład Toksykologii Środowiska
13. mgr Maria Kajzer – Katedra i Klinika Chirurgii i Urologii Dzieci i Młodzieży
14. Mariola Pikulska – Zakład Ortodoncji
15. mgr Michał Pikulski – Zakład Biostatystyki i Sieci Neuronowych
16. mgr Renata Nowak – Katedra i Klinika Onkologii i Radioterapii
17. mgr Wioletta Podjaska – Zakład Mikrobiologii Lekarskiej
18. lic. Katarzyna Kędzia, Mariola Nadrowska, Iwona Styp-Rekowska – Trójmiejska Akademicka Zwierzętnia Doświadczalna – Centrum Badawczo-Usługowe
19. Krzysztof Karasiński, Marek Grzęda – Katedra i Zakład Farmakognozji.

NAGRODY DLA PRACOWNIKÓW NIEBĘDĄCYCH NAUCZYCIELAMI AKADEMICKIMI

NAUKOWCY

Nagrody indywidualne

II STOPNIA

1. dr hab. Agnieszka Maciejewska – Katedra i Zakład Medycyny Sądowej
2. dr Igor Kosiński – Katedra i Zakład Biologii i Botaniki Farmaceutycznej
3. mgr Małgorzata Presler – Katedra i Zakład Biochemii
4. mgr Marcin Lipiński – Katedra i Zakład Biochemii Farmaceutycznej.

oprac. **IWONA WIŚNIEWSKA**
Sekretariat Rektora

Dyplomatoria w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym

Absolwenci Wydziału Lekarskiego oraz Farmaceutycznego odebrali w listopadzie dyplomy ukończenia studiów. Uroczystościom przewodniczył rektor Uczelni prof. Marcin Gruchała, który pogratulował wszystkim dyplomantom oraz życzył dalszych sukcesów na polu zawodowym i osobistym. Absolwenci po złożeniu przysiężenia odebrali dyplomy z rąk prof. Marcina Gruchały oraz dziekanów swoich Wydziałów.

Wydział Farmaceutyczny

Absolwenci kierunku analityka medyczna oraz kierunku przemysł farmaceutyczny i kosmetyczny Wydziału Farmaceutycznego odebrali dyplomy ukończenia Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego 8 listopada 2019 r.

W uroczystości uczestniczyli również: prof. Tomasz Bączek – prorektor ds. nauki, prof. Michał Markuszewski – dziekan Wydziału Farmaceutycznego, prof. Maciej Jankowski – prodziekan, kierownik kierunku analityka medyczna, dr hab. Bartosz Wielgomas – prodziekan, kierownik kierunku przemysł farmaceutyczny i kosmetyczny i dr hab. Anita Kornicka – prodziekan Wydziału Farmaceutycznego.

Okolicznościowe przemówienia wygłosili również: prof. Michał Markuszewski, prof. Maciej Jankowski, dr hab. Bartosz Wielgomas, Tomasz Moys – wiceprezes Zarządu Zakładów Farmaceutycznych Polpharma, mgr farm. Alicja Utracka z Krajowej Izby Diagnostów Laboratoryjnych, prof. Andrzej Szutowicz – konsultant wojewódzki ds. diagnostyki laboratoryjnej, prof. Piotr Szefer ze Stowarzyszenia Absolwentów, mgr Magdalena Piotrowska – przedstawicielka absolwentów kierunku analityka medyczna, mgr Karolina Piastowska – przedstawicielka absolwentów kierunku przemysł farmaceutyczny i kosmetyczny oraz Gabriela Harasim – studentka V roku analityki medycznej, która w imieniu wszystkich studentów pożegnała tegorocznych absolwentów.

Wydział Lekarski

KIERUNEK LEKARSKI

Absolwenci kierunku lekarskiego rocznika 2013-2019 odebrali swoje dyplomy 16 listopada 2019 r. w Polskiej Filharmonii Bałtyckiej im. Fryderyka Chopina.

Dyplomatorium Wydziału Farmaceutycznego

Dyplomatorium kierunku lekarskiego

W wydarzeniu uczestniczyli: prof. Marcin Gruchała – rektor GUMed, prof. Maria Dudziak – dziekan Wydziału Lekarskiego oraz prodziekani: prof. Maria Alicja Dębska-Słizień i dr hab. Bartłomiej Ciesielski, prof. Uczelni.

Przemówienia wygłosili także: dziekan Dudziak, dr Roman Budziński – wiceprezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Gdańsku, dr Henryk Zawadzki – opiekun studentów I roku kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego, dr Anna Starzyńska, prof. Uczelni – prezes Stowarzyszenia Absolwentów, Kaja Barańska – przedstawiciel studentów kie-

runku lekarskiego oraz lek. Sandra Nowacka – absolwentka kierunku lekarskiego. Dyplomy odebrało 261 osób.

KIERUNEK LEKARSKO-DENTYSTYCZNY

Sześćdziesięciu jeden absolwentów kierunku lekarsko-dentystycznego rocznika 2014-2019 i dwudziestu czterech absolwentów technik dentystycznych rocznika 2016-2019 odebrało swoje dyplomy 29 listopada 2019 r. w Atheneum Gedanense Novum.

Przemówienia wygłosili m.in.: rektor prof. Marcin Gruchała, dziekan prof. Maria Dudziak, w imieniu prodziekana Wydziału Lekarskiego i kierownika Oddziału Stomatologicznego prof. Marka Niedożytko dr hab. Barbara Drogoszewska – kierownik Kliniki Chirurgii Szczękowo-Twarzowej. Podczas uroczystości głos zabrali również goście honorowi: lek. dent. Ewa Siewierska-Chomeniuk – wiceprezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Gdańsku, Aleksandra Gajda – prezes Gdańskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Techników Dentystycznych, dr hab. Anna Starzyńska, prof. Uczelni – prezes Stowarzyszenia Absolwentów oraz dr Henryk Zawadzki – wieloletni opiekun studentów WL. ■

Unikatowe symulatory w GUMed

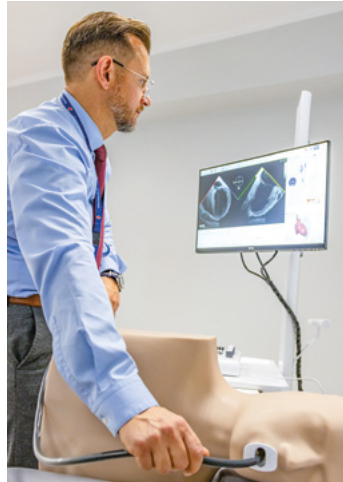

Pracownia Centrum Symulacji Sercowo-Naczyniowej, prof. Marcin Fijałkowski prezentuje pracę na fantomach | fot. Paweł Sudara

Pierwsze w kraju Centrum Symulacji Sercowo-Naczyniowej oficjalnie rozpoczęło działalność w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym. Uroczyste otwarcie wraz z prezentacją zakupionego w ramach projektu sprzętu odbyło się 21 listopada 2019 r. Obecni byli m.in. Małgorzata Zadorożna, p.o. dyrektora Departamentu Kwalifikacji Medycznych i Nauki Ministerstwa Zdrowia, Adam Sudoł, zastępca dyrektora naczelnego UCK ds. logistyki medycznej, Marta Fijołek, opiekun merytoryczny projektu z Ministerstwa Zdrowia oraz partnerzy z Instytutu Kardiologii im. Prymasa Tysiąclecia Stefana Wyszyńskiego – prof. Cezary Kepka, zastępca dyrektora, prof. Hanna Szwed, kierownik II Kliniki Choroby Wieńcowej oraz dr Patrycjusz Stokłosa, kierownik Pracowni Echokardiografii w Klinice Wad Nabytych Serca.

– Gdy ja studiowałem i uczyłem się zawodu, takich szkoleń nie było – mówi prof. Marcin Gruchała, rektor GUMed, kardiolog. – Teraz lekarze mogą wszystko przećwiczyć przed kontaktem z pacjentem. To jak nauka latania w symulatorze lotów. Można też przeanalizować zabieg, który się przeprowadziło, aby sprawdzić, czy się go wykonało w sposób optymalny. Tu chodzi nie tylko o kształcenie nowych specjalistów, ale też o podnoszenie kwalifikacji obecnej kadry medycznej oraz utrzymanie zdolności, kwalifikacji i umiejętności.

Pracownie Centrum Symulacji Sercowo-Naczyniowej wyposażone są w sześć fantomów do badań echokardiograficznych nieinwazyjnych, tzw. przezklatkowych oraz małoinwazyjnych, przezprzelykowych oraz jednego fantomu do badań serca i naczyń wieńcowych, wykonywania koronarografii (inwazyjnego badania serca), angioplastyk, czyli mechanicznego poszerzania zwężonych tętnic wieńcowych doprowadzających krew do serca, a nawet wszczepiania zastawek serca bez otwierania klatki piersiowej.

– Fantomy pozwalają nauczyć się właściwie reagować w rozmaitych sytuacjach. Żadna z polskich uczelni medycznych nie kształciła dotąd specjalistów kardiologów za pomocą symulacji – dodaje prof. Marcin Fijałkowski, koordynator. – Nasze Centrum pozwala przećwiczyć bardzo skomplikowane procedury w warunkach symulacyjnych, zanim przyjdzie lekarzom je realizować w sytuacji realnego zabiegu na sali operacyjnej.

Partnerem projektu jest Instytut Kardiologii im. Prymasa Tysiąclecia Stefana Wyszyńskiego, który jest głównym klinicznym ośrodkiem kardiologiczno-kardiochirurgicznym o najwyższym stopniu referencyjności oraz ważnym ośrodkiem kształcenia podyplomowego w dziedzinie kardiologii w Polsce. – Centrum symulacji w Warszawie ruszyło w grudniu – mówi prof. Cezary Kepka, zastępca dyrektora Instytutu Kardiologii im. Prymasa Tysiąclecia Stefana Wyszyńskiego. – Jest ogromne zainteresowanie takimi kursami. W tej chwili kształcą się kardiolodzy, ale chcemy poszerzyć ofertę o kursy przede wszystkim dla kardiologów oraz zabiegowców czy naczyniowców, którzy będą wykonywali zabiegi w klatce piersiowej czy na naczyniach.

Szkolenia dla lekarzy zorganizowano w ramach trzech modułów: echokardiografii przezprzelykowej, kardiologii interwencyjnej oraz szkoleń z tzw. diagnostyki podstawowej w stanach zagrożenia życia (*Point of Care*). Kurs z badania przezprzelykowego jest podstawowy oraz zaawansowany. Fantomy pokazują po kolei prawidłowe projekcje obrazujące anatomię serca i jeżeli kursant uzyska projekcję zbliżoną do ideału, może ją zatwierdzić, jeżeli nie, to musi ją powtarzać tak długo, aż ją wykona poprawnie. Wtedy przechodzi do kolejnej. Fantomy mają też różne choroby, które również musi uwzględnić lekarz podczas badania. Bardziej zaawansowany kurs echokardiografii przezprzelykowej uczy obrazowania trójwymiarowego i różnych skomplikowanych patologii. Kurs *Point of Care* adresowany jest do początkujących echokardiografistów. Mogą oni badać przez klatkę piersiową, następnie dostają przenośny echokardiograf do szpitala, w którym na co dzień pracują, mogą nagrywać badania i weryfikować z tym czego się nauczyli na szkoleniu.

Wykład w ramach kursu *Point of Care* prowadzi prof. Miłosz JaguszewskiJOLANTA ŚWIERCZYŃSKA-KROK
Sekcja Promocji

Porozumienie na rzecz zdrowia mieszkańców Pomorza

Gdański Uniwersytet Medyczny, Uniwersyteckie Centrum Kliniczne oraz Hevelianum po raz drugi zorganizują razem w czerwcu przyszłego roku Piknik na Zdrowie. To jedno z postanowień porozumienia podpisanego 4 grudnia 2019 r. przez rektora GUMed prof. Marcina Gruchałę, dyrektora naczelnego UCK Jakuba Kraszewskiego i dyrektora Hevelianum Pawła Golaka.

– Hevelianum ma wieloletnie doświadczenie w popularyzowaniu wiedzy, również medycznej, zarówno wśród dzieci, jak i dorosłych – mówi Paweł Gola, dyrektor Hevelianum. – Wiemy, jak ważne są wiedza o zdrowiu, profilaktyce chorób i metodach leczenia. Z entuzjazmem przystępujemy po raz drugi do tego projektu.

Dzięki współpracy pomiędzy GUMed, UCK i Hevelianum możliwa będzie wymiana wiedzy i doświadczeń pomiędzy pracownikami partnerskich placówek, w tym naukowcami, lekarzami, studentami, doktorantami i edukatorami.

– Działania o charakterze edukacyjnym i popularnonaukowym wpisane są w misję naszej Uczelni – podkreśla prof. Marcin Gruchała, rektor GUMed. – Chętnie angażujemy

Mają również zapewnione trzy godziny konsultacji badań z trenerem. Szkolenia na taką skalę nie ma nigdzie w Europie.

W sumie przeszkolonych ma być 900 lekarzy z całej Polski w dwóch centrach – Gdańskim Uniwersytecie Medycznym i Instytucie Kardiologii im. Prymasa Tysiąclecia Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Aninie. Zajęcia trwają dwa dni, a na sześciu fantomach może jednocześnie szkolić się 20 kursantów. Szkolenia są organizowane w ramach projektu *Podniesienie jakości wyspecjalistycznego kształcenia podyplomowego w zakresie kardiologii* finansowanego przez Ministerstwo Zdrowia ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (POWER) na lata 2014-2020. Budżet projektu, który oprócz szkoleń zakładał także zakup specjalistycznego sprzętu wynosi ponad 10 mln zł. ■

Stoją od lewej: dyr. Paweł Gola, rektor prof. Marcin Gruchała, dyr. Jakub Kraszewski | fot. Sylwia Mierzevska / UCK

się w inicjatywy zmierzające do podniesienia poziomu wiedzy i świadomości prozdrowotnej w społeczeństwie. Dysponujemy wysoko wykwalifikowaną kadrą naukowo-dydaktyczną, jak również niezwykle aktywnymi studentami, którzy – mimo wielu obowiązków wynikających z nielatających studiów – potrafią bezinteresownie poświęcić się dla drugiego człowieka.

Piknik na Zdrowie doskonale wpisuje się w hasło przyświecające działaniom UCK *Pacjent w centrum uwagi*.

– Szerzenie wiedzy na temat profilaktyki chorób jest zadaniem, które nie przestanie być aktualne, szczególnie dla nas jako szpitala. Dlatego tym bardziej cieszymy się, że po raz kolejny wspólnie zrealizujemy ten projekt – dodaje Jakub Kraszewski, dyrektor naczelnny Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego. ■

JOLANTA ŚWIERCZYŃSKA-KROK
Sekcja Promocji

Zmiany w Komisji Bioetycznej

Kolejne posiedzenie Niezależnej Komisji Bioetycznej ds. Badań Naukowych przy Gdańskim Uniwersytecie Medycznym odbyło się 2 grudnia 2019 r. Przed otwarciem części formalnej posiedzenia pożegnano prof. dr hab. n. med. Janinę Suchorzewską, która pełniła funkcję członka Komisji od 1986 r. Profesor po trzydziestu trzech latach aktywnego uczestnictwa w pracach naszej Komisji zdecydowała się na zakończenie swojej działalności w tym zakresie z końcem 2019 r. Pomimo oporu i namów kierownictwa oraz całego Zespołu Komisji, prof. J. Suchorzewska pozostała nieugięta w swojej decyzji. Nie pozostało nam nic innego jak zaakceptować to postanowienie i gorąco podziękować za wieloletnią współpracę w zakresie oceny bioetycznej badań naukowych.

A dziękować było i jest za co, ponieważ prof. Suchorzewska zawsze cieszyła się ogromnym szacunkiem i zaufaniem całego Zespołu. Cieszymy się, że przez wiele lat mogliśmy czerpać tak wiele z mądrości, wiedzy i doświadczenia prof. Suchorzewskiej. Dotyczyło to zarówno przygotowywanych opinii, a także dyskusji nad innymi wnioskami. Wielokrotnie pozwalało to na osiągnięcie najlepszego wyjścia w dysputach nad coraz bardziej skomplikowanymi pod względem oceny bioetycznej projektami badawczymi. Przy ich ocenie prof. Suchorzewska zawsze kierowała się przede wszystkim dobrem pacjenta i mądrą zasadą *primum non nocere*. Takie przekonania i zasady stosowała wcześniej jako lekarz anestezjolog oraz jeden z twórców gdańskiej szkoły anestezjologii i intensywnej terapii. Potem przekazywała je także studentom oraz

**Prof. dr hab. n. med. Janina Suchorzewska
i prof. dr hab. Bolesław Rutkowski**

lekarzom jako wieloletni wykładowca i kurator w Zakładzie Etyki i Deontologii naszej Uczelni. Warto wspomnieć, że prof. Suchorzewska uczestniczyła wielokrotnie jako reprezentant naszej Komisji w ogólnopolskich spotkaniach organizowanych przez Naczelną Radę Lekarską poświęconych kierunkom rozwoju oraz zasadom działalności Komisji Bioetycznych.

W ubiegłym roku przyjęliśmy z dużą radością i satysfakcją wyróżnienie prof. J. Suchorzewskiej tytułem Honorowego Profesora naszej *Alma Mater*. Obecnie szanując wolę Pani Profesor mówimy *do widzenia*, wierząc jednocześnie głęboko, że będziemy zawsze mogli w razie konieczności zasięgnąć rady i skorzystać z Jej wiedzy i doświadczenia. Przekonanie to opieramy także na fakcie powołania na zwolnione miejsce w naszej Komisji prof. Radosława Owczuka. Rektor Marcin Gruchała zaakceptował wniosek prof. J. Suchorzewskiej poparty przez kierownictwo Komisji. Prof. Radosław Owczuk – uczeń prof. Suchorzewskiej oraz aktualny kierownik Katedry i Kliniki Anestezjologii i Intensywnej Terapii zasili szeregi naszej Komisji od stycznia 2020 r. ■

PROF. DR HAB. BOLESŁAW RUTKOWSKI
Przewodniczący NKBBN

Zebranie GTN

Gdański Uniwersytet Medyczny był gospodarzem zebrania naukowego Wydziału II Nauk Biologicznych i Medycznych Gdańskiego Towarzystwa Naukowego (GTN), które odbyło się 21 listopada 2019 r. w auli Auditorium Primum im. prof. Olgierda Narkiewicza. Na zebranie zaproszono dr hab. Annę Stanisławską-Sachadyn z Katedry Biotechnologii Molekularnej i Mikrobiologii Wydziału Chemicznego Politechniki Gdańskiej, która wygłosiła wykład *Polimorfizmy genetyczne a fenotyp folianowo/homocysteinowy – analiza czynników ryzyka nie tylko w przypadku wad cewy nerwowej*. Członkowie GTN i przybyli goście usłyszeli m.in. o wynikach badań sugerujących związek między fortyfikacją żywności kwasem foliowym, wprowadzoną w USA

i Kanadzie w celu profilaktyki wad cewy nerwowej u płodów, a występowaniem raka jelita grubego w populacji osób dorosłych.

Prelegentka przedstawiła również świeżo opublikowane wyniki badań wykonanych w GUMed wspólnie z naukowcami z Katedry i Kliniki Chirurgii Klatki Piersiowej, Katedry i Kliniki Onkologii i Radioterapii oraz Katedry i Zakładu Biologii i Genetyki Medycznej, w których wykazano, że suplementacja kwasu foliowego u nałogowych palaczy zwiększa ryzyko rozwoju raka płuca. Wykład spotkał się z dużym zainteresowaniem i wywołał ożywioną dyskusję wśród członków GTN i przybyłych gości.

Kolejne zebranie odbyło się w auli Auditorium Primum im. prof. Olgierda Narkiewicza 20 grudnia 2019 r. Na zebraniu dr hab. Lidia Piechowicz, kierownik Katedry Mikrobiologii GUMed i Zakładu Mikrobiologii Lekarskiej GUMed wygłosiła wykład *Mikrobiom i biblijna długowieczność*. ■

Finał Projektu *Hubertus* **i premiera płyty** *Pierwszy siwy włos*

DARIUSZ GIERS
Prezes Chóru GUMed

Trudno krótko opisać wszystko, co się wydarzyło 23 listopada 2019 r. w kościele pw. św. Urszuli Ledóchowskiej na Chełmie, w niedalekiej odległości od ulicy Jabłońskiego, bowiem to osoba Henryka Hubertusa Jabłońskiego stanowiła tło dla wydarzeń wieczoru, zespajała wszystko w całość. Emocji nie brakowało!

Henryk Jabłoński był gdańskim kompozytorem o olbrzymim dorobku artystycznym. Jerzy Szarafiński właśnie szlagiery Hubertusa wskazał jako swoje ostatnie wyzwanie z Chórem GUMed. Co ciekawe, nikt wcześniej nie realizował utworów tego kompozytora w wersji na wielogłos. Było to zatem pożegnanie artystyczne Dyrygenta po 30 latach pracy, które przekształciło się w niezwykle ciekawy projekt wokalny, ale stało się też szansą na bardzo atrakcyjne wydawnictwo naszego zespołu.

Trzeba przyznać, że wszystko się udało. Po krótkim powitaniu gości na scenę wszedł wiceprezydent Piotr Kowalczyk, który w imieniu prezydenta Miasta Gdańska Aleksandry Dul-kiewicz uhonorował naszego najstarszego chórzystę Alfreda

Jarosza medalem i podziękował za prawie 70 lat aktywności w zespole i w tworzeniu kultury. Była to wzruszająca chwila, zwłaszcza dla najbliższych "Freda" oraz całego zespołu.

Dyrygent Szarafiński wprowadził zespół na scenę i się zaczęło *Hej chłopcy, Zaczodni wiatr, Nie jestem taka zła, Miłość zawsze jest młoda...* Hit za hitem, widać było radość na twarzach chórzystów i gości.

Warto wspomnieć, że zespół uzyskał dofinansowanie z budżetu Miasta Gdańska i dzięki temu przygotował serię warsztatów o Henryku Jabłońskim, podczas których dzielił się wiedzą na temat kompozytora oraz szkolił uczestników ze śpiewu, tak by właśnie 23.11.2019 r. zaśpiewać największy utwór razem. Na finał Chór zaprosił zatem uczestników Projektu *Hubertus* do wspólnego zaśpiewania utworu *Pierwszy siwy włos*. Był to kolejny wzruszający moment. Chórzyci i goście śpiewali ze łzami w oczach i zostali nagrodzeni wielkimi brawami.

Głos zabrał też rektor Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego prof. Marcin Gruchała. Podziękował Jerzemu Szarafińskiemu oraz piszącemu te słowa jako producentowi płyty i organizatorowi tego wydarzenia, a także uczestnikom projektu.

Zespół zabrał się za bisy. Popłynął *Pierwszy siwy włos* oraz kultowy już utwór *Wieniki*. Do zespołu dołączyli byli chórzyci, by pożegnać – podziękować Jerzemu Szarafińskiemu. Kto był, ten miał szansę nabyć płytę – pięknie wydaną historię o Henryku Jabłońskim, pełną muzycznych niespodzianek. Tego dnia, do każdego egzemplarza płyty, Zespół dodawał oryginalny papier nutowy kompozytora. ■

Płytę *Pierwszy siwy włos* można zakupić w Sekcji Promocji (ul. Dębinki 7, budynek nr 13) lub Wydawnictwie (ul. Dębinki 1, willa, pok. 25) w cenie 15 zł lub w kwocie wyższej będącej darowizną na Stowarzyszenie Przyjaciele Chóru Akademii Medycznej w Gdańsku im. Tadeusza Tylewskiego.

Koncert Chóru GUMed w kościele pod wezwaniem św. Urszuli Ledóchowskiej | fot. Paweł Sudara

Nowi doktorzy

Stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki farmaceutyczne uzyskały:

DR N. MED. DANUTA DUDZIK

asystent Zakładu Biofarmacji i Farmakokinetiki Katedry Biofarmacji i Farmakodynamiki GUMed, osiągnięcie naukowe pt. *Niecelowane analizy metabolomiczne w praktyce klinicznej na przykładzie perinatologii.*

DR N. FIZ. ANNA MROZEK-WILCZKIEWICZ

adiunkt Zakładu Fizyki Ciała Stałego Instytutu Fizyki im. Augusta Chełkowskiego Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, osiągnięcie naukowe pt. *Kompleksowanie jonów metali w terapii antynowotworowej.*

WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU Z INSTYTUTEM MEDYCYNY MORSKIEJ I TROPIKALNEJ

Stopień naukowy doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o zdrowiu uzyskali:

MGR PIOTR ŁUKASZ HOLAJN

uczestnik SSD przy Katedrze i Klinice Medycyny Ratunkowej GUMed, praca pt. *Wpływ refleksji nad śmiercią na samoocenę pracowników ochrony zdrowia na przykładzie grup zawodowych lekarzy, pielęgniarek i ratowników medycznych,* promotor – prof. dr hab. Andrzej Basiński.

MGR KATARZYNA JOLANTA MIRONIUK

asystent Zakładu Przechowalnictwa, Żywnienia i Konsumpcji, Wydział Przedsiębiorczości i Towaroznawstwa, Uniwersytet Morski w Gdyni, praca pt. *Wpływ diety semiwegetariańskiej o niskim ładunku glikemicznym ze zwiększoną podażą nienasyconych kwasów tłuszczowych na profil lipidowy pacjentów z hipercholesterolemią rodzinną,* promotor – dr hab. Zdzisław Kochan.

WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY

Stopień doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki farmaceutyczne uzyskała

MGR MARTA BAUER

doktorantka Katedry i Zakładu Chemii Nieorganicznej GUMed, praca pt. *Próba zastosowania peptydów przeciwdrobnoustrojowych w prewencji infekcji bakteryjnych związanych z wykorzystaniem biomateriałów,* promotor prof. dr hab. Wojciech Kamysz.

rys. Alina Boguszewicz

MGR DALIA DARIA WOŹNICA

uczestnik SSD przy Zakładzie Fizjoterapii GUMed, praca pt. *Analiza systemu kształcenia, zakresu praw i obowiązków oraz samodzielności zawodowej fizjoterapeutów w Europie,* promotor – dr hab. Rita Hansdorfer-Korzon.

Porozmawiajmy o autyzmie i nie tylko

Już po raz trzeci w murach naszej Uczelni odbyła się Międzynarodowa Konferencja *Porozmawiajmy o autyzmie i nie tylko*. Tematem przewodnim wydarzenia zorganizowanego 19 listopada 2019 r. były lęk, agresja i samobójstwa. Zebrani na sali wykładowej im. prof. Kieturakisa uczestnicy mieli okazję wysłuchać wystąpień wielu specjalistów. Gościem specjalnym konferencji była prof. Roma Vasa, profesor nadzwyczajny w Johns Hopkins University School of Medicine oraz dyrektor Kennedy Krieger Institute w Baltimore, USA.

Profesor Vasa wygłosiła wykłady *Co wiemy o lęku w zaburzeniach ze spektrum autyzmu?* oraz *Związki pomiędzy autyzmem i samobójstwem*. Kolejne wystąpienia przedstawili mgr Agata Pieniążek i dr n. med. Agnieszka Rynkiewicz *Wywiad do Diagnozy Autyzmu – wersja zrewidowana (ADI-R) – częściej lub rzadziej oczekiwać w ośmiu obszarach wywiadu, gdy pacjentką jest dziewczynka z autyzmem*, prof. dr hab. n. med. Agnieszka Gmitrowicz *Postępowanie z nieletnim pacjentem z ryzykiem samobójczym*, dr hab. n. med. Katarzyna Plata-Nazar *Ryzyko samobójstwa w przewlekłych chorobach somatycznych u dzieci i młodzieży*, dr n. med. Iwona Trzebiatowska *Samobójcze zatrucia ksenobiotykami w praktyce Pomorskiego Centrum Toksykologii*, dr n. med. Izabela Łucka, dr n. med. Jakub Grabowski i lek. Mateusz Przybylak *Autoagresja i tendencje suicydalne wśród hospitalizowanych psychiatrycznie pacjentów Oddziału Dziecięco-Młodzieżowego Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego* oraz dr n. med. Małgorzata Tartas *Kogo zabija samobójca – perspektywa psychoanalityczna*.

Konferencję zaszczylicili swoją obecnością przewodnicząca Sejmiku pomorskiego Hanna Zych-Cisoń, rzecznik praw obywatelskich w Gdańsku Krzysztof Olkowicz, prorektor ds.

studenckich GUMed dr hab. Tomasz Smiatacz, konsultant województwa pomorskiego ds. psychiatrii dr Blanka Skrzypkowska-Brancewicz oraz konsultant województwa pomorskiego ds. pediatrii prof. Barbara Kamińska.

Wydarzenie cieszyło się dużym zainteresowaniem zarówno wśród lekarzy, psychologów i pedagogów, jak i studentów oraz rodziców dzieci z całościowymi zaburzeniami rozwoju.

III Międzynarodowa Konferencja *Porozmawiajmy o autyzmie i nie tylko* została zorganizowana przez Klinikę Psychiatrii Rozwojowej, Zaburzeń Psychotycznych i Wieku Podeszłego (dr n. med. Izabela Łucka) oraz Klinikę Pediatrii, Gastroenterologii, Alergologii i Żywienia Dzieci (dr hab. n. med. Katarzyna Plata-Nazar) Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego we współpracy z Zakładem Psychiatrii i Pracownią Badań Zaburzeń Neurorozwojowych oraz Psychiatrii Dzieci i Młodzieży Wydziału Medycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego (dr n. med. Agnieszka Rynkiewicz). W organizację Konferencji włączyli się także wolontariusze oraz studenci należący do Studenckiego Koła Naukowego Psychiatrii Dzieci i Młodzieży działającego przy Klinice Psychiatrii Rozwojowej, Zaburzeń Psychotycznych i Wieku Podeszłego Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

Patronat honorowy nad Konferencją objął marszałek województwa pomorskiego Mieczysław Struk, rektor GUMed prof. dr hab. Marcin Gruchała oraz Okręgowa Izba Lekarska w Gdańsku. ■

DR HAB. KATARZYNA PLATA-NAZAR

Katedra i Klinika Pediatrii, Gastroenterologii, Alergologii i Żywienia Dzieci

Uczestnicy konferencji *Porozmawiajmy o autyzmie i nie tylko*

Aktywności Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych

TARGI UCZELNI BRYTYJSKICH W GDAŃSKU

Gdański oddział British Council był organizatorem międzynarodowych targów szkół i uczelni brytyjskich, które odbyły się 20 listopada 2019 r. i przebiegały pod hasłem *Study UK, Discover You*. Wśród wystawców znaleźli się przedstawiciele kilkudziesięciu brytyjskich uczelni, którzy zachęcali do studiowania za granicą. Podczas seminariów dotyczących wymogów, jedną z prezentacji *Study Abroad? Think IELTS!* poprowadziła mgr Magda Warzocha – lektorka Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych. ■

KONFERENCJA TWIST 2019

Zespół lektorów SPNJO w składzie: Anna Kuciejczyk, Magda Warzocha, Elżbieta Krawczuk, Ewa Kocik, Magdalena Ogowska, Aleksandra Wysocka oraz Aleksandra Witkowska uczestniczył 30 listopada 2019 r. w konferencji szkoleniowej dla nauczycieli i lektorów języków obcych **TWIST 2019**. Wydarzenie zorganizowane przez szkołę Lang LTC w Warszawie przebiegało pod hasłem *WELL-BEING, WELL-TEACHING!*

Szkolenie było podzielone na wykłady, warsztaty i sesje plenarne, podczas których dyskutowano o neuronach, emisji głosu, nowych technologiach czy wychodzeniu poza strefę komfortu. ■

Zwrócić sobie wolność i... zdrowie

Palenie to najważniejszy czynnik ryzyka występowania różnych chorób w społeczeństwie. Co roku z powodu uzależnienia od nikotyny umiera 70 tys. osób w Polsce. To spore miasto. O tym, jakie konsekwencje niesie ze sobą ten nałóg, opowiada dr hab. Łukasz Balwicki z Poradni Antynikotynowej Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego w rozmowie z Wioletą Wójcik.

dr hab. Łukasz Balwicki | fot. Sylwia Mierzewska / UCK

Wiele mówi się na temat szkodliwości palenia, jednak nadal papierosy bywają postrzegane jako bezpieczna używka...

My jako lekarze widzimy konsekwencje palenia, których nie dostrzegają zwykli ludzie na ulicy. To do nas, do naszych klinik, przychodni, szpitali trafiają osoby, które srogo odczuwają konsekwencje nałogu. Choroby układu krążenia, zawały, udary mózgu najczęściej dotyczą osób palących. Inną grupą chorób, na którą cierpią palacze, są nowotwory: przede wszystkim płuc, ale także oskrzeli, nosogardzieli, układu pokarmowego, a nawet pęcherza moczowego. Palących dotyka również przewlekła obturacyjna choroba płuc. Szacuje się, że w Polsce mamy 3-5 mln takich chorych, których nie widzimy na co dzień, bo mają na tyle uszkodzone płuca, że nie są w stanie wychodzić z domu. Ponieważ konsekwencje palenia widzimy w szpitalach, domach opieki czy też w opiece paliatywnej. Daje nam to, niestety, złudne poczucie bezpieczeństwa.

Czy jest zatem bezpieczna, nieszkodliwa dawka dymu tytoniowego? Czy jeden papieros dziennie szkodzi?

Wiadomo, że w dymie tytoniowym zawartych jest kilka tysięcy substancji chemicznych, około 50 z nich to są tzw. kancerogeny, które mają potencjał, żeby wywołać nowotwór. Francuska Agencja Badania Raka stwierdziła, że dym tytoniowy jest toksyną klasy A, co znaczy, że nie znamy bezpiecznego poziomu tej substancji w organizmie. Nawet jeden papieros ma potencjał, żeby wywołać u nas proces nowotworzenia. Pamiętajmy, że nowotwór nie rozwija się w ciągu jednego dnia, lecz kilku lat. Oczywiście im więcej takiej toksyny wdychamy, tym gorzej. Istnieją badania naukowe, z których wynika, że osoby palące jeden, dwa papierosy dziennie, mają dwukrotnie więcej incydentów sercowo-naczyniowych. Nadto nawet osoby niepalące, jednak będące biernymi palaczami, zapadają na choroby odtytoniowe, czyli właśnie choroby układu krążenia i choroby nowotworowe. Naszym obowiązkiem jest informowanie o szkodliwości zarówno aktywnego, jak i biernego palenia.

Choroby, które Pan wymienił, są często śmiertelne. Wynika z tego, że palenie realnie wpływa na długość życia.

W Polsce mamy około 400 000 zgonów rocznie, około 70 tys. to śmierć w wyniku choroby spowodowanej paleniem tytoniu. Palacz traci od 10 do 14 lat życia z tego powodu, że pali. Jest to spore miasto, które umiera dlatego, że poddało się uzależnieniu od nikotyny i są to w większości zgony przedwczesne. Ryzyko chorób sercowo-naczyniowych palacz ściąga sam na siebie. Jednak nie jestem skłonny, by winić palaczy za całe zło palenia. Wiem, że często zaczynają palenie w młodym wieku, gdy nie mamy świadomości, kiedy często się poddajemy presji rówieśniczej. Gdy dojrzewamy i chcemy rzucić, jesteśmy uzależnieni i okazuje się, że to nie takie proste.

Wśród młodych ludzi bardzo popularne są teraz papierosy elektroniczne. Mówi się, że ich palenie nie jest szkodliwe.

To nowe zjawisko i ono wzbudza o tyle kontrowersje, że do tej pory przekaz pochodzący w dużej mierze od produ-

centów, a nawet niektórych środowisk medycznych, mówił o tym, że jest to praktycznie nieryzykowna alternatywa. Okazuje się, że e-papierosy także są wyrobem niebezpiecznym. Zawierają prawdopodobnie mniej substancji toksycznych, ale absolutnie nie możemy powiedzieć, że są to substancje bezpieczne. Odkrywamy w nich wręcz substancje rakotwórcze: od formaldehydu w parze uwalnianej z e-papierosa, po ciężkie metale. Badania, wykonywane na razie na modelach zwierzęcych, potwierdzają proces nowotworzenia związany z używaniem papierosów elektronicznych. Jest to wielka wiadomość, która każe nam traktować e-papierosy jako wyroby niosące ryzyko i zachęcać ich użytkowników do całkowitego rozstania się z tą używką.

Jak w takim razie rzucić palenie?

Terapia uzależniania od nikotyny może być skuteczna, jednak należy spełnić kilka warunków. Palacz musi chcieć poddać się leczeniu. Powinien zaakceptować fakt, że jest osobą chorą, która potrzebuje pomocy. To, co my jako lekarze oferujemy pacjentom w Polsce, to połączenie terapii poznawczo-behawioralnej z farmakoterapią. Długotrwały sukces niepalenia jest uzależniony od motywacji i umiejętności kontroli nawyków. Trzeba pamiętać, że nałóg palenia wiąże się nie tylko z obecnością substancji uzależniającej, jaką jest nikotyna, ale też z pewnymi nawykami, przyzwyczajeniami, które palacz nabywa w ciągu lat palenia. Nawet po roku od rzucenia papierosów pacjent musi kontrolować swoje reakcje, ponieważ w jego mózgu zaszły trwale zmiany, które powodują, że ma podatność na różne sygnały, np. sytuacje stresujące. To w głowie zostaje na wiele lat. Musimy pacjentowi ten fakt uświadomić i jednocześnie pokazać, że są metody, dzięki którym można uspokoić nerwy (np. techniki relaksacyjne – spowolnione oddychanie), że można poradzić sobie w życiu bez papierosa. Drugim komponentem jest farmakoterapia. Dysponujemy lekami, które pomagają wyciszyć głód nikotynowy. U niektórych, nie wszystkich, pojawia się zespół odstawienia tytoniu: nerwowość, pocenie się, problemy z zasypianiem – to tzw. detoks. Leki pomagają przetrwać ten moment, wiążąc się z receptorami nikotynowymi w mózgu, uspokajają nasze reakcje i pozwalają łagodniej rozstać się z nikotyną. Najskuteczniejsze formy terapii to te łączące element psychologiczny z tym farmakologicznym. Mamy całe spektrum leków: zastępujemy nikotynę zawartą w papierosach nikotyną zastępczą pod różnymi postaciami: spreju, tabletek do ssania, plastrów. Są także leki blokujące receptory nikotynowe przepisywane jedynie na receptę. Lek dostosowujemy do preferencji pacjenta i siły uzależnienia. Wszystkie farmaceutyki lekarz dostosowuje do historii choroby, interakcji, chorób współistniejących, siły uzależnienia, motywacji, ale też stylu życia. Mam doświadczenie kilkuset pacjentów, na tej podstawie mogę stwierdzić, w jakim przypadku jaka terapia będzie najskuteczniejsza.

W Uniwersyteckim Centrum Klinicznym pacjenci otrzymają pomoc w Poradni Antynikotynowej.

Tak, mimo tego, że nasza poradnia jest poradnią specjalistyczną, to NFZ pozwolił na przyjmowanie pacjentów bez skierowania. Palenie tytoniu jest czynnikiem pogarszającym rokowanie w wielu chorobach. Kardiolog, pulmonolog, onkolog, urolog mają świadomość, że jeśli ich pacjent nie rzuci palenia, to jego leczenie będzie bezowocne. Dlatego często kierują do nas swoich pacjentów.

Diagnostyka, którą przechodzą pacjenci, jest związana z psychologicznymi aspektami, historią rzucania palenia, przeprowadzamy test na siłę uzależnienia, badamy motywację i tej podstawie jesteśmy w stanie wychwycić elementy, które należy wzmocnić, żeby odnieść sukces. Przeprowadzamy oczywiście wywiad medyczny związany z chorobami współistniejącymi, ale też z parametrami, które mogą ulec zmianie: akcja serca, ciśnienie krwi, waga, wzrost, pomiar tlenu w wydychanym powietrzu. Specjalne urządzenie pokazuje, że wdychając papierosa, pacjent wdycha również tlenek węgla zwany potocznie czadem. Często po wielu godzinach od ostatniego papierosa pacjent widzi, że w dalszym ciągu jest zatruty gazem, który uszkadza naczynia krwionośne. Po takiej diagnostyce ustalamy plan leczenia. Przez rok obejmujemy pacjenta naszą opieką. Pierwsza wizyta jest kluczowa, na kolejnych

**SZPITAL
BEZ
PAPIEROSA**

**POMOŻEMY CI
RZUCIĆ PALENIE**

**NIGDY NIE PAL
W OBECNOŚCI
DZIECI I NIEPALĄCYCH**

**BEZ
SKIEROWANIA**

UCK Uniwersyteckie
Centrum Kliniczne

JAKRZUCIPALENIE.PL

Poradnia Antynikotynowa
UNIWERSYTECKIE CENTRUM KLINICZNE
budynek dawnego "Szpitala Studenckiego"
al. Zwycięstwa 30 (1 piętro) | 80-219 Gdańsk
tel. 58 727 07 75

TELEFONICZNA PORADNIA POMOCY PALĄCYM | tel. 801 108 108

czterech sprawdzamy, czy trzeba zmodyfikować plan. Należy też powiedzieć, że z pokorą podchodzimy do prób pacjentów. Rzucanie palenia może wymagać kilku. Są też tacy, którym rzeczywiście od razu się udaje. Sukcesem jest już długofalowe rozstanie się z papierosem, do tego dążymy.

Na skutek palenia w organizmie palacza zachodzą określone zmiany. Czy da się je cofnąć?

To zależy od tego, jak długo paliliśmy. Jeśli paliliśmy przez kilkadziesiąt lat, nie da się przywrócić organizmu do całkowitej sprawności. Oczywiście ciało człowieka ma możliwość regeneracji – tlenek węgla już po kilku dniach jest praktycznie niewykrywalny. Substancje smoliste, którymi obłożone jest drzewo oskrzelowe, przez kilka, kilkanaście miesięcy są usuwane z organizmu. Pacjenci często doświadczają kaszlu związanego z rzucaniem palenia. W ciągu kilku tygodni, a nawet kilkunastu dni powraca łatwość oddychania. Oczywiście nie dotyczy to osób chorujących na POChP (przewlekłą

obturacyjna choroba płuc), w której dochodzi do trwałego uszkodzenia drzewa oskrzelowego. Jednak nawet dla tych pacjentów jest dobra wiadomość – po rzuceniu palenia choroba nie będzie się pogłębiać. Natomiast jeśli nie przestaną palić, będzie coraz gorzej. Zyskuje też chory onkologicznie. Badania pokazują, że po rzuceniu tego nałogu podawane leki są skuteczniejsze.

Oprócz aspektów typowo zdrowotnych, są też inne powody, dla których nasi pacjenci decydują się odstawić papierosy. Mieliśmy pacjentkę w wieku ponad 70 lat, która paliła ponad 80 papierosów dziennie. Przepalała swoją emeryturę i oszczędności. Czasami istotne są aspekty estetyczne. Niektórzy czują się zawstydzeni paleniem, chcą dać dobry przykład swoim dzieciom. Gdy zerwiemy z nałogiem, właściwie każda strefa naszego życia się polepsza. Możemy zwrócić sobie wolność. ■

Rozmawiała **WIOLETA WÓJCIK**
Zespół ds. Organizacji i Promocji UCK

O nietypowych, rzadko występujących guzach neuroendokrynnych

10 listopada obchodziliśmy Światowy Dzień Guzów Neuroendokrynnych (NEN). Z tej okazji warto zwrócić uwagę na te, stosunkowo mało znane, nowotwory o podłożu endokrynnym. Guzy neuroendokrynnne często nie dają charakterystycznych objawów, co znacznie utrudnia proces diagnostyczny. Ekspertki szacują, że na terenie województwa pomorskiego nawet kilkudziesięciu pacjentów może być nieświadomych swojej choroby.

prof. dr hab. Krzysztof Sworcza
fot. Sylwia Mierzevska / UCK

Guzy neuroendokrynnne – nietypowe, rzadko występujące nowotwory o dobrym rokowaniu

Nowotworami neuroendokrynnymi nazywa się grupę nowotworów wywodzących się z komórek neuroendokrynnych, które mogą produkować hormony oraz inne związki aktywne biologicznie. Bliższe 70 proc. guzów zlokalizowanych jest w układzie pokarmowym, najczęściej

w obszarze jelit, trzustki oraz żołądka. Szacuje się, że co roku na nowotwory neuroendokrynnne zapada od 2 do 5 na 100 tys. osób. Średnia wieku w chwili wykrycia choroby jest zróżnicowana i przypada między 40. a 60. rokiem życia, chociaż chorują zarówno ludzie dużo starsi, jak i młodszy. Niejednokrotnie jednak brak charakterystycznych symptomów choroby sprawia, że jej rozpoznanie zajmuje średnio od 3 do 7 lat i nierzadko jest przypadkowe.

– Objawy, jakie występują przy guzach neuroendokrynnych bardzo często mogą mylnie przypominać symptomy innych chorób. Ich zdiagnozowanie dodatkowo utrudnia fakt, iż blisko jedną trzecią stanowią guzy nieaktywne hormonalnie, czyli takie, które nie dają objawów klinicznych – mówi prof. dr hab. med. Krzysztof Sworcza, kierownik Katedry i Kliniki Endokrynologii i Chorób Wewnętrznych GUMed. – To co powinno zwrócić naszą szczególną uwagę, to m.in. uczucie

gorąca, rumień, biegunki towarzyszące rakowiakom – guzom zlokalizowanym w układzie trawiennym czy też duszności, charakterystyczne dla guzów zlokalizowanych w obszarze płuc.

Kluczowa jest odpowiednia diagnostyka i wczesne wykrycie choroby

Nowotwory neuroendokrynne, w przeciwieństwie do większości chorób nowotworowych, cechują się stosunkowo dobrym rokowaniem. Nawet te późno wykryte, już w zaawansowanym stadium mogą być skutecznie leczone, a wskaźniki przeżycia pacjentów wynoszą do kilkunastu lat. – Postawienie właściwej diagnozy to połowa sukcesu, następnie biorąc pod uwagę stan i zaawansowanie nowotworu, możemy zastosować u pacjenta wiele skutecznych opcji terapeutycznych – wyjaśnia prof. dr hab. med. Krzysztof Sworcak. – Może to być zarówno leczenie chirurgiczne, jak i farmakologiczne analogami somatostatyny, ale także celowaną terapią izotopową, łączącą analogi somatostatyny z izotopem. Wybór leczenia dostosowywany jest do rodzaju i stopnia zaawansowania nowotworu. Kluczowa jest odpowiednia diagnostyka i jak najwcześniejsze wykrycie choroby. Bazując na danych epidemiologicznych można przyjąć, że na terenie województwa pomorskiego mamy kilkudziesięciu pacjentów, u których nie postawiono jeszcze właściwego rozpoznania. Dodatkowym utrudnieniem jest na pewno to, że guzy neuroendokrynne rosną często bardzo wolno i nie zawsze od razu dają charakterystyczne objawy – dodaje.

W Gdańsku skutecznie leczymy pacjentów z guzami neuroendokrynnymi

Pod opieką Kliniki Endokrynologii i Chorób Wewnętrznych Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego znajduje się obecnie

blisko 100 chorych z guzami neuroendokrynnymi. Głównie są to pacjenci z województwa pomorskiego, jest też kilkunastu chorych spoza regionu, przede wszystkim z warmińsko-mazurskiego i Koszalina (zachodniopomorskie). – Nasza Klinika jest uznanym ośrodkiem klinicznym z dużym doświadczeniem w leczeniu i opiece nad pacjentami z guzami neuroendokrynnymi, którymi zajmujemy się od połowy lat 90., czyli ponad 20 lat – mówi prof. dr hab. med. Krzysztof Sworcak. – Nasi pracownicy regularnie biorą udział w polskich i zagranicznych konferencjach, przedstawiając na nich swoje wykłady i prelekcje, opracowujemy także autorskie publikacje na temat guzów neuroendokrynnych. Uczestniczymy w interdyscyplinarnych i międzyośrodkowych konsultacjach specjalistów zajmujących się leczeniem guzów neuroendokrynnych przeprowadzanych dwa razy w miesiącu za pośrednictwem platformy internetowej oraz wspólnie z innymi ośrodkami tworzymy i aktualizujemy polskie rekomendacje w rozpoznawaniu i leczeniu NEN – dodaje.

Eksperci są zgodni co do tego, że polski system opieki nad pacjentami, u których rozpoznano nowotwory neuroendokrynne działa całkiem sprawnie. Wyzwaniem wciąż pozostaje ich wczesne wykrycie, bo taki nowotwór może rozwijać się w organizmie człowieka przez wiele lat, nie dając przy tym żadnych objawów, które zaalarmowałyby pacjenta i skłoniły do wykonania potrzebnych badań. Dlatego tak ważne jest, by regularnie kontrolować swoje zdrowie, raz w roku wykonując USG jamy brzusznej, RTG płuc i morfologię. A w przypadku niepokojących objawów natychmiast udać się do lekarza. W chwili obecnej wyniki leczenia chorych z tym rodzajem nowotworu określane są jako bardzo dobre. Pacjenci zaś leczeni są najnowocześniejszymi metodami i w efekcie mają szansę na normalne życie. ■

MATERIAŁ PRASOWY UCK

Nagrody jubileuszowe UCK

Jubileusz długoletniej pracy obchodzą:

20 lat Elżbieta Chuda
Małgorzata Gojke
Róża Imianowska
dr n. med. Magdalena Małanowska
dr hab. n.med. Maria Mazurkiewicz-Bełdzińska
prof. dr hab. n. med. Roman Nowicki
Iwona Podgórska
Joanna Zielińska

25 lat Regina Dwulit
Dorota Kłopotowska
Aneta Pióro
Barbara Suwalska
Anna Wnuk

30 lat Katarzyna Arendt

35 lat Katarzyna Majko

40 lat Stefan Krzyczkowski

Nowoczesne łóżka dla małych pacjentów od Fundacji z Pompą

Fundacja z Pompą – Pomóż Dzieciom z Białaczką przekazała Oddziałowi Hematologii Dziecięcej UCK dziewięć brakujących elektrycznie sterowanych łóżek. Wartość rynkowa każdego z nich wynosi od 17 do 20 tys. zł.

W 2018 r. Fundacja z Pompą – Pomóż Dzieciom z Białaczką obdarowała Klinikę Pediatrii, Hematologii i Onkologii UCK pierwszą transzą nowoczesnych łóżek. Wtedy przekazano łącznie 14 łóżek: 10 pełnowymiarowych oraz 4 niemowlęce. W grudniu 2019 r. na Oddział Hematologii Dziecięcej dostarczono kolejne 9 łóżek, wśród których znalazło się jedno dla najmłodszych dzieci.

– Te łóżka to prawdziwe mercedesy – mówi prof. Elżbieta Adamkiewicz-Drożyńska, ordynator Kliniki Pediatrii, Hematologii i Onkologii UCK, dziękując jednocześnie Fundacji za ten ważny prezent. Eleganza 2 Premium i Tom 2 to elektrycznie sterowane, nowoczesne łóżka, zamawiane do najnowszych szpitali w Europie. Materac przeciwdrożdżynowy, opcja ustawienia wysokości w poziomie, co umożliwia dostosowanie łóżka do wieku pacjenta, i wiele innych – to tylko niektóre z ich funkcji. Od teraz korzystać z nich mogą wszyscy pacjenci Oddziału Hematologii Dziecięcej, w którym diagnozowane i leczone są hematologiczne choroby nowotworowe, takie jak białaczki czy chłoniaki oraz nieonkologiczne zaburzenia hematologiczne, zaburzenia immunologiczne wrodzone i nabyte.

Łóżka zakupione zostały przez Fundację z Pompą – Pomóż Dzieciom z Białaczką za środki przekazane od sponsorów i ze zbiórki publicznej. Wsparcia w zakupie udzieliły firmy LPP i Apteki Gemini. Na całość wydano 322 100,93 zł, przy czym od 2018 r. wartość rynkowa łóżek wzrosła.

Fundacja z Pompą – Pomóż Dzieciom z Białaczką działa na rzecz Oddziału Hematologii Dziecięcej gdańskiego UCK, jego pacjentów i ich rodzin. Organizuje zajęcia muzyczne i plastyczne dla dzieci i wsparcie psychologiczne dla rodziców. Fundację założyli w 2013 r. rodzice dzieci, które wówczas leczyły się z nowotworów krwi.

Więcej informacji na temat Fundacji znajdą Państwo na stronie <http://fundacjapompa.pl/> oraz profilu FB <https://www.facebook.com/fundacjapompa> ■

fot. Sylwia Mierzewska / UCK

MATERIAŁ PRASOWY UCK

Konferencja Urologiczno-Dermatologiczna

Shameless Gdańsk

Studencka Konferencja Urologiczno-Dermatologiczna *Shameless Gdańsk*, zorganizowana przez studentów działających w English Division Dermatology Scientific Circle, SKN Dermatologii GUMed i SKN Urologii GUMed, odbyła się 30 listopada 2019 r. w sali wykładowej Centrum Medycyny Inwazyjnej Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego w Gdańsku.

– Poruszamy tematy, które są ważne, choć nadal dla niektórych wstydlive. Stawiamy na otwarty dialog, aby szerzyć rzetelną, medyczną wiedzę – tymi słowami rozpoczęło się oficjalne otwarcie konferencji. Uczestników powitał rektor prof. Marcin Gruchała oraz prorektor ds. studenckich dr hab. Tomasz Smiatacz.

Wydarzenie poruszało tematykę chorób przenoszonych drogą płciową, nowotworów prostaty i jąder, a także interdyscyplinarnej współpracy między urologami, a dermatologami.

Zaproszeni prelegenci przedstawili następujące wykłady:

- *Alergia okolicy anogenitalnej* – od diagnostyki do leczenia – prof. dr hab. Roman J. Nowicki,
- *Nie daj się złapać – profilaktyka przez edukację* – lek. Anna Kisielnicka, lek. Adrian Wiśniewski, Karolina Wrzosek,
- *Prostate cancer through the eyes of a biologist – towards precision medicine* – dr Natalia Bednarz-Knoll,
- *Sexually transmitted diseases – education and prevention* – dr hab. Wioletta Barańska-Rybak, prof. Uczelni,
- *Współpraca interdyscyplinarna między urologami a dermatologami* – lek. Mateusz Czajkowski, lek. Katarzyna Czajkowska,
- *Psyche a soma, czyli jak zaburzenia psychiczne wpływają na zachorowalność na STTs* – lek. Adrian Wiśniewski,
- *MOVEMBER: Profilaktyka nowotworów jąder i prostaty* – lek. Mateusz Czajkowski.

W konferencji udział wzięło prawie 200 uczestników, w tym studenci z uniwersytetów medycznych z Gdańska, Warszawy, Łodzi i Bydgoszczy. W trakcie wydarzenia odbył się także konkurs prac przypadków klinicznych. ■

Charity football tournament

The MUG students from the Phi Delta Epsilon Medical Fraternity organized a charity indoor football tournament to benefit the MUG Department of Paediatric Cardiology and Congenital Heart Defects. The tournament took place at the MUG Sports Centre over a span of four weekends and was attended by numerous spectators not only from several universities in the Tricity.

The opening day of the tournament was a blast and started off with guitar and piano performances by students. The tournament was also graced by the presence of His Magnificence MUG Rector prof. Gruchała, Vice Rector for Student Affairs prof. Smiatacz, and prof. Ewa Bryl and dr. Jacek Kaczmarek. Not to forget the beloved MUG Polish language teacher Marzena Kołtoniak, who also representing MUG's Welcome Point, which were kind enough to donate the football used in all the matches during the tournament.

Overall, the event was a great success. The tournament-winning team members are: Khalid Alyami, Ahmed Alsaffar, Fa-

waz Alagnam, Rakan Ahmed, Seif Errey, Ibrahim Alyami, Hussain Alyami and Sean Earnest. Medals were also awarded to best player (Giulio Moro, ERASMUS) and the best goalkeeper (Seif Errey, 6th Year English Division).

We hope to continue organizing this tournament event every year and involve more and more MUG students in the spirit of sportsmanship and charity. ■

ISHANNA KUMAR

III year English Division Medicine
Phi Delta Epsilon Fraternity

Can students publish research without a research lab?

SHAN ALI
Medicine, English Division V year

With little money, no prior research experience, no research lab and no “MD” after the lastname, a student might assume that s/he cannot publish impactful research papers. However, I suggest that access to the internet is the only thing one needs to publish high impact peer-reviewed papers in some of the biggest journals in medicine. In this article, I will introduce you to a relatively new branch of science and medicine called infodemiology (the epidemiology of information) and how you can partake in this new field of biomedical research.

In 2009, a paper published in *Nature* by Jeremy Ginsberg et al.[1] was able to detect influenza epidemics using Google Trends and openly available data from the Centers for Disease Control and Prevention [2]. Suddenly the scientific world realized that online user traffic was meaningful and could be used in science. Since then, scientists all over the world have caught on and the paper has been cited 1826 times so far. There are now many scientific papers about finding from Google Trends and its value when considering the epidemiology of disease. But still, scientists are just beginning to scratch the surface of this new field of research. Currently there are no standardized guidelines or set procedures to evaluate and process online big data so designing a new study is up to you to decide. I encourage students and especially my peers to partake in this research and help shape the future of infodemiology. After all, who better than us millennials (a generation of people that have grown up with the internet) can do this?

Whereas medical students might have trouble conducting traditional research, I wish to stress that there are no barriers to data from the CDC, World Health Organization or the Polish Health Fund. Thus, a student can instantly analyze statistical data of the web searches for “melanoma” in a country and the amount of patients that are diagnosed with melanoma. Whether we like it or not, today’s patient is internet-educated and the internet has become a part of medical practice. Therefore, it is critical for researchers to track the health information-seeking behavior of populations to assess possible gaps of knowledge or reveal important misconceptions.

Below are some possible research topics that are potentially attractive to peer-reviewed biomedical journals and yet students have all the tools necessary to explore and write:

- a quality analysis of (your topic) videos on YouTube,
- the quality and readability of English Wikipedia (your topic) articles,
- the rise of academic social media in (your topic): a quantitative and qualitative analysis,
- studying behaviors among (your specialty) residents using Web 2.0 analytic tools,
- Internet search volumes in (your topic): is there evidence of seasonality?

As a student I have had to pleasure of conducting research on neuro-infodemiology with the Neurosurgery Department and we published our findings in high-impact journals. The Students’ Scientific Circle of Neurology and Neurosurgery is currently conducting research on infodemiology and welcomes motivated students to join and work together on our projects. ■

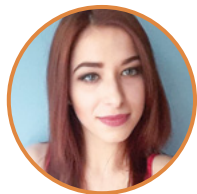
REFERENCES

- [1] Ginsberg J, Mohebbi MH, Patel RS, Brammer L, Smolinski MS, Brilliant L. Detecting influenza epidemics using search engine query data. *Nature*. 2009;457(7232):1012.
- [2] Centers for Disease Control and Prevention [Internet]. [cited 2019 Nov 22]. Available from <https://www.cdc.gov/>

Photo source www.pixabay.com

Świat potrzebuje Twojego dobra

KAROLINA HECOLD

Studentka IV roku kier. lekarskiego

Zawód lekarza od dziecka kojarzył mi się z podziwem, dużą wypłatą i uznaniem. Chęć „bycia kimś” była motorem napędzającym moje starania, by dostać się na medycynę. Wiele godzin spędziłam nad książkami, ucząc się do matury. Gdy moje marzenie się spełniło i zobaczyłam swoje nazwisko na liście przyjętych, nie posiadałam się z radości. Czułam, że teraz będzie już tylko z górki. Na pierwszych latach studiów dawałam z siebie sto procent. Przeżywałam mocno każdą porażkę. Wierzyłam, że tylko ciężką pracą osiągnę swój cel i będę kiedyś dobrą i szanowaną lekarką.

Pewnego grudniowego dnia, kiedy za oknem padał śnieg, a termometr wskazywał -10 stopni, siedziałam zawinięta w koc z laptopem trzymanym na kolanach. Byłam zrozpaczona moimi słabymi wynikami z fizjologii mimo wysiłku, który wkładałam w jej naukę. Przygniatał mnie ogrom materiału z każdego przedmiotu. Dla odstressowania przeglądałam strony internetowe. Natknęłam się na artykuł o dziewczynie z fundacji *Dobrze, że jesteś*, która odwiedzała chorych z Kliniki Hematologii Dorosłych i organizowała dla nich wieczory filmowe. Anna regularnie przychodziła na Oddział, towarzysząc pacjentom w trudach szpitalnej codzienności. Po przeczytaniu artykułu poczułam ukłucie w sercu. Pozazdrościłam Annie, że mimo tego, że studiowała, znajdowała czas na pomoc innym i zaangażowanie się w wolontariat. Na końcu artykułu znajdował się do niej kontakt. Pilnie poszukiwała wolontariuszy. Poczułam, że artykuł o fundacji nie wyświetlił mi się przypadkowo i powinnam spróbować swoich sił na Oddziale. Jeszcze tego samego dnia wysłałam swoje zgłoszenie.

Po odbytym szkoleniu poszłam na Oddział Hematologii. Dostałam żółtą koszulkę z napisem Wolontariusz i plakietkę ze swoim imieniem. Pukając do drzwi mojej pierwszej sali chorych, byłam pełna obaw czy będę umiała rozmawiać z pacjentami chorymi na raka. Z drugiej strony miałam też nadzieję, że być może za tą ścianą znajdę miejsce, które odmieni moje postrzeganie świata i sprawi, że przestanę być tak bardzo nastawiona na sukcesy. Poznałam chorą na białaczkę panią Amelię, była baletnicą. Mimo, że choroba zostawiła swoje ślady na jej twarzy i ciele, kobieta wyglądała na zadbaną. Miała zaczesane do tyłu włosy, pomalowane paznokcie i szczery uśmiech, którym obdarzyła mnie na wejściu. Biło

od niej ciepło i serdeczność. Zapragnęłam z nią porozmawiać. Pani Amelia opowiedziała mi o tym, jak dostała się do prestiżowego teatru w Japonii, gdzie występowała z najlepszymi tancerzami na świecie. Na deskach teatru poznała swojego męża Polaka. Nie traciła nadziei, że pokona raka i uda się jej doczekać ślubu jedynej córki. Nie ukrywała jednak swojego żalu z powodu diagnozy. Mówiła, że dbała o swoje zdrowie całe życie, uprawiała sport, stosowała różne diety, a mimo to zachorowała. Zapytałam ją jak radzi sobie z chorobą na co dzień. Odparła, że gdyby nie jej mąż i córka nie dałaby rady wstać z łóżka, by jechać na kolejną chemię, nie dałaby rady codziennie pić obrzydliwych truskawkowych NutriDrinków i nie dałaby rady wierzyć, że ma szansę wyzdrowieć. Na koniec dodała z zachwytem, że to wspaniale, że młode dziewczyny znajdują czas, by porozmawiać z pacjentami z Oddziału, zrobić dla nich zakupy, czy przynieść książkę z biblioteki, która umili im wieczór. *Świat potrzebuje waszego dobra, szczególnie w tym miejscu*, te słowa głęboko zostały w moim sercu i sprawiły, że poczułam się potrzebna. To było wspaniale doświadczenie. Ktoś nazwał mnie dobrą. Takiej radości nie wywołała we mnie nawet piątka z histologii.

Następnego dnia odwiedziłam leżącego w izolacie Sebastiana. Na początku pojawiła się między nami niezręczna cisza. Rozejrzałam się po sali, w której leżał i dostrzegłam na parapiecie jego zdjęcie ze szczupłą brunetką. Wyglądali na nim na szczęśliwych i zakochanych. Sebastian i Alicja mieli wziąć ślub pół roku temu. Okropna diagnoza pokrzyżowała im plany. Chłopak czekał na przeszczep szpiku. Udało się znaleźć dawcę, który po pewnym czasie zrezygnował. Ta wiadomość spowodowała, że chłopak się załamał. Czuł, że nie zostało mu już wiele czasu, jeśli szybko nie znajdzie nowego dawcy. Miał wiele wspólnych planów z Alicją. Marzyli, że polecą razem na Islandię, wybudują mały domek za miastem i spędzą razem resztę życia. Nie wiedziałam co mam mu powiedzieć po wysłuchaniu jego historii. Ku mojemu zdziwieniu, Sebastian podziękował mi, że miał się komu wygadać. Jego bliscy byli tak zrozpaczeni brakiem dawcy, że nie chciał ich obciążać swoimi zmartwieniami. Czuł się bardzo samotny. Cieszyłam się, że dałam mu wsparcie. Po rozmowie z nim rozkleiłam się. Przechodziłam wiele razy obok murów tego Oddziału, ale nie zdawałam sobie sprawy z toczących się za nimi tragedii. Wizyty te nauczyły mnie, że powinnam celebrować każdą chwilę, bo życie jest bardzo krótkie, a choroba nie omija nawet młodych osób. Poczułam, że chciałabym zaangażować się w projekty, które pomogą zmienić chociaż mały wycinek tego świata na lepsze. Nigdy wcześniej tak nie myślałam. Uważałam, że najważniejsze są dobre wyniki na studiach i perfekcyjne przygotowanie do każdego zaliczenia. Dzisiaj wiem, że to było płytkie myślenie.

W pogoni za dobrymi wynikami łatwo zagubiłam prawdziwą istotę radości i sensu życia, jaką jest pomoc drugiemu człowiekowi. Ofiarowanie komuś obcemu swojego czasu, którego mamy tak nie wiele jest bardzo cenne. Bycie lekarzem, który traktuję swoją pracę jak misję pomocy innym jest pięknym doświadczeniem. Świat czeka, aż otworzymy się na drugą osobę i wykorzystamy swoje pomysły i chęci, by zrobić coś dla innych. Nawet gdy jesteśmy zabiegani, zmęczeni, zniechęceni i przepracowani, możemy spotkać osoby, które potrzebowały-

by rozmowy, naszego wsparcia albo jedynie naszego uśmiechu. Czasem małe pozytywne gesty z naszej strony, mogą zmienić dzień drugiego człowieka na lepszy i zarazić go tym samym dobrem, które przekaże dalej. Ciesz się z promieni słońca, szumu morza, spotkań ze znajomymi, smaku herbaty z miodem. Doceniaj każdą chwilę. Świat czeka na Twoją dobroć i zaangażowanie. Świat czeka na ciebie. ■

KAROLINA HECOLD

Zgromadzenie Delegatów IFMSA-Poland

NICOLE GERYK

Studentka V roku kier. lekarskiego,
prezydent oddziału IFMSA-Poland

Trzystu studentów medycyny zrzeszonych w Międzynarodowym Stowarzyszeniu Studentów Medycyny IFMSA-Poland wzięło udział w 43 Zgromadzeniu Delegatów IFMSA-Poland, które odbyło się w dniach 22-24 listopada 2019 roku w Gdańsku. Uczestniczyli w nim także między innymi: rektor GUMed prof. Marcin Gruchała, dziekan Wydziału Lekarskiego Maria Dudziak oraz prof. Wiesław Makarewicz, Honorowy Profesor GUMed.

Podczas wydarzenia odbyły się wybory do władz ogólnopolskich, podczas których na funkcję koordynatora narodowego ds. zdrowia publicznego (NPO) wybrana została Agata Okulus, studentka V roku kierunku lekarskiego GUMed.

Członkowie IFMSA-Poland Oddział Gdańsk zostali też wyróżnieni podczas uroczystej Gali Ehrmannów. Nagrodę im. Ehrmanna dla Najlepszego Koordynatora Lokalnego ds. Zdrowia Reprodukcyjnego i AIDS 2018/19 otrzymała Klaudia Szymuś (V rok, kierunek lekarski), zaś nagrodą dla Najlepszej Komisji Rewizyjnej Oddziału 2018/19 wyróżnieni zostali Agata Pieńkowska (V rok, kierunek lekarski), Zuzanna Węglowska (VI rok, kierunek lekarski) oraz Paweł Zwolak (IV rok, kierunek lekarski).

Nominację do Nagrody uzyskali także: Karolina Kowalczyk, skarbnik Oddziału 2018/19, koordynator lokalny ds. zdrowia reprodukcyjnego i AIDS 2018/19 (LORA), Aleksandra Cegła, koordynator lokalny ds. wymiany naukowej 2018/19 (LORE) oraz Adrian Perdyan, koordynator lokalny ds. praktyk klinicznych 2018/19 (LEO). Następnie, 44 Zgromadzenie Delegatów, organizowane jest przez Oddział Radom IFMSA-Poland i odbędzie się wiosną 2020 r. ■

fot. Paweł Sudara

Wietrzenie szaf

JULIA LANDOWSKA
Studentka II roku kier. lekarskiego

Wietrzenie szaf, czyli zbiórka zimowej odzieży dla bezdomnych i ubogich z Trójmiasta odbyło się w dniach 7-29 listopada 2019 r. w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym. Studenci i pracownicy Uczelni mieli okazję już po raz drugi zaangażować się w akcję, która w zeszłym roku zakończyła się ogromnym sukcesem. Zima to czas, kiedy przychodzi konieczność założenia cieplejszego ubioru, a niestety nie każdy ma co na siebie włożyć. Są wśród nas osoby, którym jesteśmy w stanie pomóc przetrwać najzimniejszą porę roku poprzez oddanie naszych niepotrzebnych ubrań. Każdy może się zaangażować. Nie trzeba iść do sklepu i kupować nowych rzeczy. Wystarczy wybrać ze swoich ubrań te, których już nie nosimy, a są w dobrym stanie i podzielić się nimi.

Ubrania można było przynosić do kartonu znajdującego się w Collegium Biomedicum, jak i w budynku głównym na Wydziale Farmaceutycznym. Cała odzież zostanie przekazana *Zupie na Monciaku*, czyli społeczności ludzi, którzy co tydzień w niedzielę na sopockim Monciaku spotykają się z bezdomnymi i potrzebującymi, aby podzielić się z nimi wcześniej przygotowaną zupą. Bezdomni mogą wtedy poprosić o niezbędne dla nich ubrania.

W tym roku udało nam się dokonać czegoś niesamowitego – zebraliśmy jeszcze więcej ubrań niż zeszłej zimy. W tym miejscu chciałabym niezmiennie podziękować każdemu, kto wsparł moją inicjatywę zbiórki przyniesieniem odzieży, miłym słowem czy chociażby ciepłą myślą. W szczególności chciałabym podziękować władzom Uczelni za umożliwienie przeprowadzenia tej zbiórki. Dziękuję Bartoszowi Stachowskiemu z Sekcji Promocji i Magdalenie Stankiewicz z Dziekanatu WF za zaangażowanie się w akcję. Również dziękuję Annie Goni z Polsat News i Alicji Samolewicz-Jeglickiej z Radia Gdańsk za pomoc w nagłośnieniu całego wydarzenia. Jest to niesamowicie budujące widzieć tak ogromną, bezinteresowną chęć pomocy potrzebującym.

Każdy, kto nie miał okazji wziąć udziału w zbiórce odzieży zimowej już może szykować ubrania, bo widzimy się za rok! ■

Szlachetna paczka

PATRYK BRZEZIŃSKI
Student i starosta
I roku kier. lekarskiego

Studenci pierwszego roku kierunku lekarskiego postanowili włączyć się w klimat świąt Bożego Narodzenia i wspólnymi siłami zaangażowali się w akcję Szlachetna paczka. Zakupiliśmy wszystkie konieczne artykuły dla potrzebującej rodziny z Mrągowa i dostarczyliśmy je w sobotę, 7 grudnia – taki spóźniony mikołajkowy prezent.

W imieniu osób organizujących akcję – głównie starostów grup, pragnę wszystkim podziękować za pomoc i wsparcie naszej inicjatywy. Cieszę się, że daliśmy radę osiągnąć cel i to w tak dużym formacie. Udało się to tylko dzięki Wam Kole-dzy i Koleżanki.

Zachęcam również wszystkich do jakiegokolwiek formy pomagania – razem mamy ogromną moc! ■

Wrażenia z praktyki wakacyjnej w austriackich szpitalach

Już ósmy rok dzięki współpracy Lions Club Gdańsk Neptun z Lions Club Wels-Pollheim w Górnej Austrii, studenci kończący studia lekarskie w GUMed mogli na bardzo korzystnych warunkach odbyć miesięczną wakacyjną praktykę lekarską w gościnnych austriackich szpitalach. Z tej możliwości skorzystało już dotąd łącznie 42 studentek i studentów.

Po spotkaniu z burmistrzem Wels. Od lewej: członek miejscowego Klubu Lions, Adrian Gęsicki, Paula Walczak, Zofia Lasocka, Horst Kirchgatterer, Maria Rudzińska, Olga Wawrzaszek, koledzy z Czech. Druga od prawej – Michalina Niedoba

W sierpniu 2019 r. czterotygodniową praktykę odbyło 8 studentek i studentów kończących V rok Wydziału Lekarskiego GUMed: **Karol Gęsicki, Aleksander Kwaśny, Zofia Lasocka, Michalina Niedoba, Maria Rudzińska, Paula Walczak, Olga Wawrzaszek i Wiktoria Szram**. Dla czworga naszych studentów miejscem praktyki był pełnoprofilowy kompleks szpitalny Klinikum Wels-Grieskirchen. Jest to wielospecjalistyczny szpital prowadzony przez siostry zakonne, działający w systemie publicznej ochrony zdrowia, liczący 1200 łóżek. Szpital ten zapewnia wszechstronne usługi szpitalne populacji dla około 300 tys. mieszkańców, a jego roczny budżet wynosi ponad 300 mln euro. Szpital ten służy także jako *teaching-hospital* dla 4 uniwersytetów w Wiedniu, Innsbrucku, Graz i prywatnego uniwersytetu Paracelsus Medical University w Salzburgu. Pozostałe dwoje studentów odbywało praktykę w szpitalach prowincjonalnych Krankenhaus Kirchdorf (Z. Lasocka i O. Wawrzaszek) oraz w Krankenhaus St. Josef w Braunau (W. Szram i A. Kwaśny).

Koszty pobytu studentów w Austrii sponsorowane były przez Lions Club Wels-Pollheim i inne lokalne Kluby Lions; każdy otrzymał też 150 euro jako kieszonkowe. Z własnej kieszeni opłacali jedynie koszty dojazdu.

Podobnie jak w latach poprzednich, nasi studenci byli bardzo zadowoleni z tych praktyk, nie tylko pod względem zawodowym, ale też pozostają pod wielkim wrażeniem okazywanej gościnności i opieki ze strony gospodarzy. Oto wrażenia kilku z nich:

Wiktoria Szram i Aleksander Kwaśny (szpital św. Józefa w Braunau am Inn)

W.S. Zdecydowanie poleciłabym taki wyjazd każdemu studentowi, żeby przekonać się jak wygląda od środka praca w zagranicznym szpitalu oraz podszkolić kwalifikacje języko-

Praktyka w Austrii to też sposobność zobaczenia taaakich pięknych widoków

we i kontakty międzyludzkie. Na oddziale ginekologiczno-położniczym mogłam asystować przy porodach, a w gabinecie wykonywać badania USG pod okiem lekarza. Drugą część praktyki spędziłam na oddziale okulistycznym. Mieliśmy bezpłatną stołówkę i codziennie czystą odzież szpitalną, co było dla nas ogromnym zaskoczeniem.

A.K. Cały miesiąc spędziłam na oddziale otolaryngologii – był to relatywnie mały oddział, w którym wykonywano parę zabiegów tygodniowo, a resztę dnia spędzałam na badaniu otolaryngologicznym i na diagnozowaniu niedosłuchu. W porównaniu do zajęć w Gdańsku, podczas których sporo rozmawialiśmy o rzadziej spotykanych i bardziej skomplikowanych chorobach, tutaj mogłam się nauczyć jak wygląda praca otolaryngologa pierwszego kontaktu i jak bardzo różni się od pracy w klinice. Praktyki uważamy za jedne z najcenniejszych medycznych dotychczasowych doświadczeń. Za kieszonkowe, które dostaliśmy od Klubu Lions Braunau, zdołaliśmy zwiedzić Salzburg, pobliskie góry, Linz, a wraz z członkami klubu także przepiękny zamek w Burghausen – najdłuższy zamek w Europie.

Maria Rudzińska (Klinikum Wels-Grieskirchen)

Cały personel był niezwykle pomocny i przyjazny i dzięki temu wszyscy szybko poczuliśmy się częścią zespołu. Szczególnie ciekawe było dla mnie obserwowanie rozwiązań organizacyjnych, które niejednokrotnie były zupełnie odmienne od tych spotykanych w Polsce. Te kilka tygodni minęło bardzo szybko, członkowie Klubów Lions zadbali także o to, byśmy mogli poznać lepiej ich kulturę i pokazali nam wiele ciekawych miejsc. Wszyscy bardzo chętnie opowiadali nam

o swoich zwyczajach i tradycjach. Bez wątpienia mogę powiedzieć, że z tego wyjazdu wyciągnęłam wiele korzyści, nie tylko pod względem zawodowym i z całego serca mogę polecić te praktyki moim młodszym koleżankom i kolegom.

Michalina Niedoba (Klinikum Wels-Grieskirchen)

Jestem mile zaskoczona gościnnością, zarówno personelu szpitala, jak i organizatorów. Praktykę odbywałam na oddziałach anestezjologii oraz radiologii. Udało mi się poprawić swoje umiejętności językowe oraz zapoznać się ze słownictwem specjalistycznym. Na jednym z oddziałów został dla mnie przygotowany personalny plan zajęć, co okazało się być wyjątkowo udanym pomysłem. Lokalny dialekt nie stanowił problemu, na naszą prośbę lekarze potrafili mówić czystym niemieckim. Wels, jako miasto, okazało się być miejscem pełnym sklepów, kawiarni i restauracji oraz świetnym punktem wyjściowym do zwiedzania okolicy. W trakcie tego miesiąca udało mi się wiele nauczyć, poznać ciekawych ludzi, zjeść lokalne przysmaki, a nawet odpocząć. Takie praktyki mogą tylko polecić!

Olga Wawrzaszek (Szpital w Kirchdorf)

Pragnę wyrazić ogromną wdzięczność, za możliwość praktyki w Austrii. W szpitalu, dzięki świetnemu poziomowi austriackiej medycyny oraz uprzejmości lekarzy, bardzo dużo się nauczyłam. Co więcej wyjazd pozwolił mi poznać austriacką mentalność i doświadczyć życia codziennego w tym kraju. Wyjazd zainspirował mnie do kontynuowania medycznej przygody w rejonie górnej Austrii, udało mi się już zgłosić na dwumiesięczny staż w kolejne wakacje w miasteczku Steyr, teraz już jako tzw. *praktisches Jahr Student*. Nie sposób nie wspomnieć o wielkim zaangażowaniu wszystkich członków Klubu Lions, z Horstem Kirchgatterem na czele. Lioni byli bardzo serdecznymi gospodarzami, na miejscu wspierali nas nie tylko dobrą radą, ale także pomocą w każdej kwestii. Niezwykle ciepłe przyjęcie w Austrii było niezapomnianym doświadczeniem.

Zofia Lasocka (Szpital w Kirchdorf)

Zajęcia kliniczne były doskonale zorganizowane – zaczynałam porannym obchodem, następnie wraz z lekarzem prowadzącym przyjmowałam pacjentów, prowadziłam oddział i wykonywałam drobne zabiegi. Pierwszy raz miałam okazję samodzielnie

Przejażdżka motorówką podczas odwiedzin w posiadłości Horsta Kirchgatterera nad jeziorem Attersee

założyć wklucie centralne! Było to dla mnie niesamowite doświadczenie. Lekarze byli bardzo pomocni. W trakcie pobytu zintegrowałam się również z tamtejszymi studentami. Współpracowaliśmy razem na oddziale, wspólnie jedliśmy lunch, a po zajęciach chodziliśmy w góry. Członkowie klubów Lions bardzo się nami opiekowali podczas całego pobytu. Tegoroczne praktyki w Austrii przeszły moje najszczęśliwsze oczekiwania! Polecam je wszystkim, którzy dobrze znają język niemiecki i mają ochotę przeżyć niezapomnianą przygodę!

Ze strony austriackiej inicjatorem i głównym organizatorem praktyk oraz ich opiekunem był członek Rady Dyrektorów

PID Horst Kirchgatterer obok hasła austriackich Lionów Pomagamy osobiście, szybko i bez biurokracji

Międzynarodowego Stowarzyszenia Klubów Lions (Past International Director, PID) w kadencji 2009-2011 Lion Horst Kirchgatterer, prywatnie emerytowany dyrektor banku, którego syn jest lekarzem w Klinikum Wels-Grieskirchen. Ze strony LC Gdańsk Neptun rekrutację we współpracy z Działem ds. Umiejdzynarodowienia Uczelni prowadził prof. Wiesław Makarewicz. Kształcenie to jedna z form praktycznej realizacji hasła **Służymy** (*We serve*), które przyświeca Klubom Lions na całym świecie. ■

PROF. DR HAB. WIESŁAW MAKAREWICZ
Lions Klub Gdańsk Neptun

NABÓR NA PRAKTYKI LEKARSKIE W AUSTRII 2020

Austriackie Kluby Lions oferują studentom V roku kierunku lekarskiego naszej Uczelni możliwość uzyskania stypendium na odbycie 4-tygodniowej bezpłatnej praktyki w Austrii w sierpniu 2020 r. w dużym, wielospecjalistycznym szpitalu w Wels-Grieskirchen (Klinikum Wels-Grieskirchen) zatrudniającym 3 500 osób personelu, w tym ponad 500 lekarzy. Studenci otrzymują: bezpłatną 4-tygodniową praktykę szpitalną, zakwaterowanie i wyżywienie, kieszonkowe w kwocie około 150 euro, opiekę i program towarzysko-rekreacyjny. Warunkiem

ubiegania się o te stypendia są: dobre wyniki w nauce i aktywne uczestnictwo w życiu naukowym GUMed, bardzo dobra znajomość języka niemieckiego oraz gotowość do pokrycia we własnym zakresie kosztów ubezpieczenia i podróży. Kandydaci proszeni są o złożenie aplikacji wraz z CV i podanie numeru telefonu kontaktowego do dnia 29 lutego 2020 r. w Dziale ds. Umiejdzynarodowienia Uczelni (budynek nr 13, pok. nr 6, mgr Dawid Spychała, tel. 58 349 12 00, e-mail dawid.spychala@gumed.edu.pl). Rozmowa kwalifikacyjna odbędzie się w połowie marca 2020 r. ■

Recepta na długie życie

Z prof. Stefanem Raszeją rozmawiają prof. Lidia Wolska i dr hab. Marek Wiergowski

Prof. Stefan Raszeja

Urodzony 24 grudnia 1922 r. w Starogardzie Gdańskim – specjalista w zakresie biologii medycznej, deontologii lekarskiej i medycyny sądowej, twórca gdańskiej szkoły medycyny sądowej; major w stanie spoczynku. W 1963 r. został kierownikiem Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej AMG. W latach 1966-1969 był dziekanem, przez następne trzy lata prorektorem ds. nauki, a następnie – w latach 1972-1975 rektorem AMG. Był założycielem i redaktorem naczelnym *Annales Academiae Medicae Gedanensis*. Kierował w AMG i GUMed Niezależną Komisją Bioetyczną ds. Badań Naukowych. Przeszedł na emeryturę w 1993 r. W 2014 r. uzyskał tytuł doktora *honoris causa* Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

Dożył Pan Pięknego wieku (97 lat) w takiej dobrej kondycji i zdrowiu, więc muszę zapytać – jak się Pan odżywia? Czy je Pan kiszonki? Jak wygląda Pana śniadanie?

Myślę, że nie odbiegam od jakiejś ogólnej normy, z tym że mięsa jem nie za dużo. Jarzyny owszem, nawet zupę wołą jarzynową. Z kiszonek – ogórki kiszone i surówkę z buraczków. Na śniadanie jem dwa rodzaje wędlin – pasztet i metkę, żadnej szynki. I jajko na miękko do tego, chleb z margaryną itd. Jadam też zupę na płatkach kukurydżianych, na mleku. Jem to od wielu lat. I jeszcze kolacja jest ciekawa – tylko chleb z serkiem topionym (camembert). Żadnych wędlin, żadnych słodkości.

A jakieś owoce Pan lubi?

Jadam, ale niewiele., gruszki, jabłka, morele. Pomagająca nam (tzn. mnie i mojej żonie) pani z Ukrainy robi często soki owocowe. Całe takie wielkie naczynie, z którego popijamy w ciągu dnia. Kiedyś to się nazywał kompot. I to na poręczkach, na agrestie, na wszystkim co popadnie. Moja córka ma piękny ogród i przynosi mi często owoce z tego ogrodu.

Aaa, czyli swoje owoce. A czy jajka pozyskuje Pan ze sklepu?

Jajka nie pochodzą ze sklepu. To jest właśnie ważne. Już 20 lat córka przywozi nam jajka z Banina, z sąsiedniego gospodarstwa. Są to jajka od kur swobodnie chodzących.

Pamiętam, że Pan Profesor kiedyś wspominał, iż pije kawę zbożową.

Tak, codziennie rano. Ta rozpuszczalna kawa zbożowa nazywa się Inka i piję ją bezpośrednio po śniadaniu. Natomiast około godziny 12 piję kawę naturalną, dość mocną. Jest to na ogół jedyna kawa, ale ona dobrze na mnie wpływa i bardzo ją lubię. Niektórzy uważają, że kawa jest szkodliwa, ale to dotyczy chyba tylko jej nadmiaru.

A czy może Pan Profesor jeszcze się suplementuje jakimiś dodatkowymi preparatami, np. magnezem czy witaminą C?

Tak. Asparaginę, czyli połączenie magnezu i potasu, które biorę, gdy pojawiają się bóle mięśniowe. Poza tym biorę leki

Prof. Stefan Raszeja podczas wizyty w Zakładzie Toksykologii Środowiska

przepisane po pewnych incydentach, które mam już z za sobą: zawał serca i drobne udary mózgu. Między innymi Xarelto (środek przeciwkrzepliwy), środki do umiarkowania pracy serca i przeciw nadciśnieniu. Przyjmowane leki powodują, że aktualnie nie mam żadnych poważniejszych dolegliwości. Jedyna rzecz sprzyjająca mej niesprawności to kłopoty z chodzeniem.

Całe lata obserwowaliśmy, jak Profesor pieszo tutaj pod górkę podchodził. My samochodami, a Pan pieszo. A proszę mi powiedzieć, co z aktywnością fizyczną? Czy Pan ćwiczy jeszcze?

Nie, ja już teraz nie ćwiczę. Robię ruchy karkiem, bo jest nieco usztywniony. Do taksówki trudno wchodzić. Ciekawe, że moja lekarka domowa wypytuje mnie o te same rzeczy.

Wypytuje, bo również obserwuje u innych ludzi podobne problemy (śmiech).

Co mnie trzyma przy życiu? Potrzeba aktywności. Ta zaś wynika z faktu, że czuję się potrzebny przy realizacji lub kontynuacji szeregu pomysłów, które rodziły się w mojej głowie. Na przykład 30 lat temu zainicjowałem powołanie w Gdańsku pierwszej w Polsce komisji bioetycznej ds. badań naukowych. Moja inicjatywa wyrosła po prostu ze świadomości o zbrodniczych eksperymentach lekarzy niemieckich, którzy

w czasie okupacji przeprowadzali je na pacjentkach w obozach koncentracyjnych. Ta pierwsza komisja w Gdańsku nie miała wówczas jeszcze żadnych umocowań prawnych. Lekarze decydujący się na przeprowadzenie badań eksperymentalnych na ludziach przed ich podjęciem mogli, ale nie musieli, zwracać się do nas o ocenę etyczną, jednak zgłaszali się. Dopiero po latach Ministerstwo Zdrowia doszło do wniosku, że takie komisje powinny zaistnieć w całej Polsce. Wówczas już ustawowo pełniłem funkcję przewodniczącego takiej komisji na naszej Uczelni i spełniałem ją 30 lat.

I my się zgłaszamy do tej komisji przy naszych badaniach.

Podobnie było z powołaniem do życia roczników naszej Uczelni (*Annales AMG*). To było moje „ukochane dziecko”, które zainicjowałem jako ówczesny prorektor ds. nauki. Ono istnieje do dziś chociaż – zgodnie ze współczesnymi trendami – przekształciło się w czasopismo o charakterze międzynarodowym.

W rozwoju medycyny sądowej szczególną rolę odegrało poznanie zjawisk zachodzących w okresie umierania człowieka i bezpośrednio po śmierci. Moje doświadczenie własne i mego zespołu pozwoliło nam na ocenę praktycznej wartości dyskusowanych w ostatnich latach kryteriów śmierci biologicznej mózgu. To z kolei okazało się niezwykle pożyteczne zarówno w praktyce transplantologii (przed pobraniem ze zwłok narządów przeznaczonych do przeszczepów), jak i w zakresie klasycznej tanatologii medyczno-sądowej.

Nie bez znaczenia dla mej późniejszej aktywności miały wydarzenia w latach 60., kiedy to jako świeżo upieczony kierownik Katedry Medycyny Sądowej w Gdańsku zmuszony byłem do podjęcia szeregu kroków mających na celu poważną reorganizację Zakładu (przede wszystkim zbudowanie brakującego prosektorium z zapleczem chłodniczym i pełnoprofilowej pracowni toksykologicznej). Tak więc pierwsze lata mojej działalności w Gdańsku były powiązane w dużej mierze z unowocześnieniem Zakładu, a jednocześnie z intensywnym kształceniem młodej kadry naukowo-dydaktycznej. Pojawiły się pierwsze doktoraty, a później habilitacje (siedmioro z moich uczniów zostało profesorami). Przedstawiciele niektórych ośrodków mówią ponoć wręcz o stworzeniu przeze mnie gdańskiej szkoły medycyny

sądowej. Trochę obawiam się o przyszłość tej szkoły (śmiejch).

Na pytanie, co skłoniło mnie jako adepta medycyny do wyboru kierunku mojej podstawowej specjalności odpowiadam, że aktualnie uważam, że był to dobry wybór, ale wówczas, gdy go podejmowałem (jako student III roku) wcale tak nie sądziłem, chciałem być chirurgiem. Szczęśliwie trafiłem na wspaniałego nauczyciela, profesora Schilling-Siengalewicza przybyłego do Poznania przez Lublin z Wilna. To był mistrz fachu, a jednocześnie wielki humanista. Przyciągał swoją osobowością. Sądzę, że to on zwrócił moją uwagę na drugi kierunek moich zainteresowań, czyli etykę lekarską.

Nie było więc dla mnie zaskoczeniem, gdy wiele lat później prof. Kielanowski zwrócił się do mnie z prośbą o przejęcie po nim wykładów z etyki i deontologii lekarskiej, które kontynuowałem przez 30 lat. Wtedy też pojawił się u mnie pomysł: potrzeba powołania specjalnej jednostki dydaktycznej na naszej Uczelni, czyli Zakładu Etyki Lekarskiej. Mimo wielu wniosków – wydawało mi się uzasadnionych – nie udało mi się przekonać władz Uczelni. Uważam to za osobistą klęskę. Udało się to dopiero mojej młodszej koleżance, profesor Janinie Suchorzewskiej, która niedawno uzyskała godność profesora honorowego naszej Uczelni.

Wymienione przykłady są w jakiś sposób odpryskami mojej aktywności w zakresie medycyny sądowej i bioetyki. Zrozumiałą jest więc okazywana przeze mnie ciekawość dotycząca zwiedzanego dziś Zakładu Toksykologii Środowiska, a więc w naszej Uczelni coś zupełnie nowego, a przecież w aktualnych warunkach niezbędnego. Chociaż chodziły mi kiedyś po głowie takie myśli, aby go stworzyć na bazie Zakładu Toksykologii na Wydziale Farmaceutycznym, ale nie miałem pomysłu, jak to zrobić. Niestety (śmiejch).

Panie Profesorze, ma Pan tak szerokie zainteresowania. Dziękuję, że zechciał się Pan nimi podzielić.

Na koniec mojej wizyty chciałbym Pani Profesor i całemu Jej zespołowi naukowemu złożyć gorące życzenia pomyslnego rozwoju Zakładu i szczęśliwej realizacji planowanych zadań naukowych.

Profesor zapoznał się z tematyką badawczą realizowaną w ZTS (wpływ zmian zachodzących w środowisku na zdrowie człowieka), zadawał wiele pytań, był zainteresowany projektami prac doktorskich

Wywiad z prof. Stefanem Raszeją został przeprowadzony w Zakładzie Toksykologii Środowiska GUMed w sierpniu 2019 r. ■

fot. Marek Wiergoński, Lidia Wolska

treść artykułu zaktualizowano dnia 20.12.2019

Glipolamid

– oryginalny polski lek powstał w naszej Uczelni

Otwarcie Ośrodka Badań Klinicznych Wczesnych Faz w UCK skłania do przypomnienia znaczących dokonań naszej Uczelni w badaniach nad nowymi lekami.

Blisko 40 lat temu zarejestrowano i wprowadzono do leczenia cukrzycy nowy oryginalny polski lek pod nazwą Glipolamid. Lek z grupy sulfonamidów o działaniu hipoglikemicznym przeznaczony był do leczenia cukrzycy typu 2. Kompleksowe badania nowej oryginalnej cząsteczki, w tym także wieloletnie obserwacje kliniczne, zostały przeprowadzone przez zakłady i kliniki Akademii Medycznej w Gdańsku. Ocenia się, że do powstania nowego leku koniecznym jest przebadanie kilku tysięcy nowych związków, a koszt całości badań szacowany jest nawet na ponad 2 miliardy dolarów. Na takie badania mogą sobie pozwolić tylko największe firmy zwłaszcza, że ryzyko niepowodzenia jest bardzo wysokie. Nam to się udało. Dlaczego?

Inicjatorem programu był prof. dr hab. n. chem. Zdzisław Brzozowski, kierownik Katedry i Zakładu Technologii Chemicznej Środków Leczniczych AMG. Prof. Zdzisław Brzozowski, przyszedł do naszej Uczelni z Zakładów *Polfi* w Starogardzie Gdańskim, gdzie był kierownikiem Laboratorium Badawczego. Znajomość ludzi i realiów przemysłu farmaceutycznego były istotnym elementem powodzenia naszej pracy. Badania finansowane były przez Zjednoczenie Przemysłu Farmaceutycznego.

Nowo zsyntetyzowane związki należały do pochodnych N-benzzenosulfonylo-2-pirazolino-1-karbonamidu, reprezentujących grupę sulfonamidów. Tę grupę związków oznaczano symbolem SPC-700. Po zsyntetyzowaniu i potwierdzeniu struktury, aktywność hipoglikemiczną i czas działania związku określono w badaniach na zdrowych szczurach. Planując strukturę nowego związku kierowano się koncepcją, że o aktywności hipoglikemicznej decyduje odpowiedni rozdział gęstości elektronowej, w głównej mierze atomów stanowiących hipoglikemicznie aktywne centrum, co starano się regulować zmieniając podstawniki pierścienia pirazolinowego. Przyjęcie takiej strategii pozwalało na ograniczenie ilości zsyntetyzowanych związków.

Świadcstwo autorskie o dokonaniu wynalazku i uzyskaniu patentu nr 106114 z dnia 18.08.1980 r.

Po wstępnej ocenie aktywności kilkudziesięciu związków, najsilniej działającym okazał się N-/p-toluenosulfonylo-/5-metylo-Δ-2-pirazolino-1-karbonamid, oznaczony symbolem SPC-703 i ten związek został wybrany do dalszych badań. Badania toksyczności ostrej, podostrej i przewlekłej przeprowadzona na myszach, szczurach i królikach podając SPC-703 doustnie, dootrzewnowo i dożylnie przez okres do roku czasu. Badania laboratoryjne poza morfologią i parametrami biochemicznymi krwi obejmowały również badania histopatologiczne podstawowych narządów. Wykazanie nieznacznej toksyczności, niższej od Tolbutamidu, podstawowego w tym czasie leku w leczeniu cukrzycy, pozwoliło na dalsze badania.

Do badania metabolizmu SPC-703 użyto związku znakowanego radioaktywnym węglem C 14, którego syntezę przeprowadził również zespół prof. Z. Brzozowskiego. Po podaniu zwierzętom, najwyższą radioaktywność stwierdzono w nerkach i wątrobie, a najniższą w mózgu. SPC-703 degradowany był do

trzech metabolitów wydalanych z moczem. Celem ustalenia mechanizmu działania zbadano wpływ SPC-703 na wydzielanie insuliny, którą oznaczano metodą radioimmunologiczną. Była to wówczas najnowsza technika oznaczeń hormonów, a specyficzne przeciwciała przeciwko insulinie oraz znakowaną radioaktywnym jodem insulinę uzyskaliśmy we własnym zakresie. Opanowanie tej techniki pozwoliło na oznaczanie innych hormonów i stało się to trwałym dorobkiem zespołów badawczych. Zarówno w badaniach *in vivo* na zdrowych zwierzętach i później u ludzi, a także *in vitro* na izolowanych wyspach trzustki wykazano, że SPC-703 zwiększa wydzielanie insuliny. Brak efektu hipoglikemicznego u zwierząt ze sztucznie wywołaną cukrzycą spowodowaną zniszczeniem wysp trzustki, dał podstawę do przyjęcia, że podstawowy mechanizm działania SPC-703 związany jest ze stymulacją sekrecji insuliny przez wyspy trzustki. Potwierdzeniem tego jest także jego antylipolityczne oraz glikogenolityczne działanie.

W badaniach mikrobiologicznych na 67 szczepach bakterii udokumentowano niewrażliwość badanych szczepów na SPC-703, a w badaniach farmakologicznych na królikach tylko krótkotrwale nieznaczne podwyższenie ciśnienia tętniczego krwi. W obszernych badaniach z użyciem związków znakowanych pierwiastkiem promieniotwórczym określono rodzaj wiązania SPC-703 przez albuminę i wykazano, że

inne leki z grupy sulfonamidów zwiększają odsetek frakcji wolnej leku, wpływając na jego aktywność biologiczną. Wykluczono działanie teratogenne SPC-703 wykazując jedynie niewielkie przedłużenie czasu trwania ciąży przy podawaniu związku na początku jej trwania.

Po pomyślnym zakończeniu badań na zwierzętach podjęto decyzję o podaniu SPC-703 zdrowym ochotnikom. Do badań przystąpiło 8 osób, a wśród nich współtwórcy patentów. Pozostałymi ochotnikami byli koledzy z Uczelni. SPC-703 podano doustnie w dawce 40 mg/kg wagi ciała, a ja byłem tym pierwszym. Nad bezpieczeństwem przebywających w jednym z pomieszczeń laboratorium, czuwał nasz kolega internista i on pobierał krew do badań oraz kontrolował ciśnienie tętnicze krwi. Po podaniu SPC-703 doszło do znacznego obniżenia stężenia glukozy we krwi, a ja efekt hipoglikemii odczuwałem jeszcze przez całą dobę. Prowadząc w późniejszych latach ciężarne z cukrzycą obserwowałem szereg epizodów hipoglikemii i odnosząc do własnego doświadczenia doskonale rozumiałem odczucia pacjentki.

Badania kliniczne na chorych z cukrzycą typu 2 prowadzono w dwóch klinikach, w Gdańsku i w Warszawie. W trwających w sumie 5-letnich obserwacjach wykazano silniejsze od

United States Patent Office 3,780,058
Patented Dec. 18, 1973

1
3,780,058
2-PYRAZOLINE-1-CARBOXAMIDE SULFONAMIDE DERIVATIVES
Zdzisław Berezowski, 9 m 1 Śniadeckich St., and Stefan Antolowski, 10 m 1 Hożejowska St., both of Gdańsk-Wrzeszcz, Poland; and Czesław Wojtkowski, 86 c m 95 Pomorska St., Gdańsk-Oliwa, Poland
Filed Sept. 16, 1971, Ser. No. 181,009
Claims priority, application Poland, Sept. 19, 1970, P 143,319
U.S. Cl. 268-310 D 2 Claims

ABSTRACT OF THE DISCLOSURE
2-pyrazoline-1-carboxamide sulfonamide derivatives having the general formula:

$$\text{R}_1\text{R}_2\text{R}_3\text{R}_4\text{R}_5\text{R}_6\text{R}_7\text{R}_8\text{R}_9\text{R}_{10}\text{R}_{11}\text{R}_{12}\text{R}_{13}\text{R}_{14}\text{R}_{15}\text{R}_{16}\text{R}_{17}\text{R}_{18}\text{R}_{19}\text{R}_{20}\text{R}_{21}\text{R}_{22}\text{R}_{23}\text{R}_{24}\text{R}_{25}\text{R}_{26}\text{R}_{27}\text{R}_{28}\text{R}_{29}\text{R}_{30}\text{R}_{31}\text{R}_{32}\text{R}_{33}\text{R}_{34}\text{R}_{35}\text{R}_{36}\text{R}_{37}\text{R}_{38}\text{R}_{39}\text{R}_{40}\text{R}_{41}\text{R}_{42}\text{R}_{43}\text{R}_{44}\text{R}_{45}\text{R}_{46}\text{R}_{47}\text{R}_{48}\text{R}_{49}\text{R}_{50}\text{R}_{51}\text{R}_{52}\text{R}_{53}\text{R}_{54}\text{R}_{55}\text{R}_{56}\text{R}_{57}\text{R}_{58}\text{R}_{59}\text{R}_{60}\text{R}_{61}\text{R}_{62}\text{R}_{63}\text{R}_{64}\text{R}_{65}\text{R}_{66}\text{R}_{67}\text{R}_{68}\text{R}_{69}\text{R}_{70}\text{R}_{71}\text{R}_{72}\text{R}_{73}\text{R}_{74}\text{R}_{75}\text{R}_{76}\text{R}_{77}\text{R}_{78}\text{R}_{79}\text{R}_{80}\text{R}_{81}\text{R}_{82}\text{R}_{83}\text{R}_{84}\text{R}_{85}\text{R}_{86}\text{R}_{87}\text{R}_{88}\text{R}_{89}\text{R}_{90}\text{R}_{91}\text{R}_{92}\text{R}_{93}\text{R}_{94}\text{R}_{95}\text{R}_{96}\text{R}_{97}\text{R}_{98}\text{R}_{99}\text{R}_{100}\text{R}_{101}\text{R}_{102}\text{R}_{103}\text{R}_{104}\text{R}_{105}\text{R}_{106}\text{R}_{107}\text{R}_{108}\text{R}_{109}\text{R}_{110}\text{R}_{111}\text{R}_{112}\text{R}_{113}\text{R}_{114}\text{R}_{115}\text{R}_{116}\text{R}_{117}\text{R}_{118}\text{R}_{119}\text{R}_{120}\text{R}_{121}\text{R}_{122}\text{R}_{123}\text{R}_{124}\text{R}_{125}\text{R}_{126}\text{R}_{127}\text{R}_{128}\text{R}_{129}\text{R}_{130}\text{R}_{131}\text{R}_{132}\text{R}_{133}\text{R}_{134}\text{R}_{135}\text{R}_{136}\text{R}_{137}\text{R}_{138}\text{R}_{139}\text{R}_{140}\text{R}_{141}\text{R}_{142}\text{R}_{143}\text{R}_{144}\text{R}_{145}\text{R}_{146}\text{R}_{147}\text{R}_{148}\text{R}_{149}\text{R}_{150}\text{R}_{151}\text{R}_{152}\text{R}_{153}\text{R}_{154}\text{R}_{155}\text{R}_{156}\text{R}_{157}\text{R}_{158}\text{R}_{159}\text{R}_{160}\text{R}_{161}\text{R}_{162}\text{R}_{163}\text{R}_{164}\text{R}_{165}\text{R}_{166}\text{R}_{167}\text{R}_{168}\text{R}_{169}\text{R}_{170}\text{R}_{171}\text{R}_{172}\text{R}_{173}\text{R}_{174}\text{R}_{175}\text{R}_{176}\text{R}_{177}\text{R}_{178}\text{R}_{179}\text{R}_{180}\text{R}_{181}\text{R}_{182}\text{R}_{183}\text{R}_{184}\text{R}_{185}\text{R}_{186}\text{R}_{187}\text{R}_{188}\text{R}_{189}\text{R}_{190}\text{R}_{191}\text{R}_{192}\text{R}_{193}\text{R}_{194}\text{R}_{195}\text{R}_{196}\text{R}_{197}\text{R}_{198}\text{R}_{199}\text{R}_{200}\text{R}_{201}\text{R}_{202}\text{R}_{203}\text{R}_{204}\text{R}_{205}\text{R}_{206}\text{R}_{207}\text{R}_{208}\text{R}_{209}\text{R}_{210}\text{R}_{211}\text{R}_{212}\text{R}_{213}\text{R}_{214}\text{R}_{215}\text{R}_{216}\text{R}_{217}\text{R}_{218}\text{R}_{219}\text{R}_{220}\text{R}_{221}\text{R}_{222}\text{R}_{223}\text{R}_{224}\text{R}_{225}\text{R}_{226}\text{R}_{227}\text{R}_{228}\text{R}_{229}\text{R}_{230}\text{R}_{231}\text{R}_{232}\text{R}_{233}\text{R}_{234}\text{R}_{235}\text{R}_{236}\text{R}_{237}\text{R}_{238}\text{R}_{239}\text{R}_{240}\text{R}_{241}\text{R}_{242}\text{R}_{243}\text{R}_{244}\text{R}_{245}\text{R}_{246}\text{R}_{247}\text{R}_{248}\text{R}_{249}\text{R}_{250}\text{R}_{251}\text{R}_{252}\text{R}_{253}\text{R}_{254}\text{R}_{255}\text{R}_{256}\text{R}_{257}\text{R}_{258}\text{R}_{259}\text{R}_{260}\text{R}_{261}\text{R}_{262}\text{R}_{263}\text{R}_{264}\text{R}_{265}\text{R}_{266}\text{R}_{267}\text{R}_{268}\text{R}_{269}\text{R}_{270}\text{R}_{271}\text{R}_{272}\text{R}_{273}\text{R}_{274}\text{R}_{275}\text{R}_{276}\text{R}_{277}\text{R}_{278}\text{R}_{279}\text{R}_{280}\text{R}_{281}\text{R}_{282}\text{R}_{283}\text{R}_{284}\text{R}_{285}\text{R}_{286}\text{R}_{287}\text{R}_{288}\text{R}_{289}\text{R}_{290}\text{R}_{291}\text{R}_{292}\text{R}_{293}\text{R}_{294}\text{R}_{295}\text{R}_{296}\text{R}_{297}\text{R}_{298}\text{R}_{299}\text{R}_{300}\text{R}_{301}\text{R}_{302}\text{R}_{303}\text{R}_{304}\text{R}_{305}\text{R}_{306}\text{R}_{307}\text{R}_{308}\text{R}_{309}\text{R}_{310}\text{R}_{311}\text{R}_{312}\text{R}_{313}\text{R}_{314}\text{R}_{315}\text{R}_{316}\text{R}_{317}\text{R}_{318}\text{R}_{319}\text{R}_{320}\text{R}_{321}\text{R}_{322}\text{R}_{323}\text{R}_{324}\text{R}_{325}\text{R}_{326}\text{R}_{327}\text{R}_{328}\text{R}_{329}\text{R}_{330}\text{R}_{331}\text{R}_{332}\text{R}_{333}\text{R}_{334}\text{R}_{335}\text{R}_{336}\text{R}_{337}\text{R}_{338}\text{R}_{339}\text{R}_{340}\text{R}_{341}\text{R}_{342}\text{R}_{343}\text{R}_{344}\text{R}_{345}\text{R}_{346}\text{R}_{347}\text{R}_{348}\text{R}_{349}\text{R}_{350}\text{R}_{351}\text{R}_{352}\text{R}_{353}\text{R}_{354}\text{R}_{355}\text{R}_{356}\text{R}_{357}\text{R}_{358}\text{R}_{359}\text{R}_{360}\text{R}_{361}\text{R}_{362}\text{R}_{363}\text{R}_{364}\text{R}_{365}\text{R}_{366}\text{R}_{367}\text{R}_{368}\text{R}_{369}\text{R}_{370}\text{R}_{371}\text{R}_{372}\text{R}_{373}\text{R}_{374}\text{R}_{375}\text{R}_{376}\text{R}_{377}\text{R}_{378}\text{R}_{379}\text{R}_{380}\text{R}_{381}\text{R}_{382}\text{R}_{383}\text{R}_{384}\text{R}_{385}\text{R}_{386}\text{R}_{387}\text{R}_{388}\text{R}_{389}\text{R}_{390}\text{R}_{391}\text{R}_{392}\text{R}_{393}\text{R}_{394}\text{R}_{395}\text{R}_{396}\text{R}_{397}\text{R}_{398}\text{R}_{399}\text{R}_{400}\text{R}_{401}\text{R}_{402}\text{R}_{403}\text{R}_{404}\text{R}_{405}\text{R}_{406}\text{R}_{407}\text{R}_{408}\text{R}_{409}\text{R}_{410}\text{R}_{411}\text{R}_{412}\text{R}_{413}\text{R}_{414}\text{R}_{415}\text{R}_{416}\text{R}_{417}\text{R}_{418}\text{R}_{419}\text{R}_{420}\text{R}_{421}\text{R}_{422}\text{R}_{423}\text{R}_{424}\text{R}_{425}\text{R}_{426}\text{R}_{427}\text{R}_{428}\text{R}_{429}\text{R}_{430}\text{R}_{431}\text{R}_{432}\text{R}_{433}\text{R}_{434}\text{R}_{435}\text{R}_{436}\text{R}_{437}\text{R}_{438}\text{R}_{439}\text{R}_{440}\text{R}_{441}\text{R}_{442}\text{R}_{443}\text{R}_{444}\text{R}_{445}\text{R}_{446}\text{R}_{447}\text{R}_{448}\text{R}_{449}\text{R}_{450}\text{R}_{451}\text{R}_{452}\text{R}_{453}\text{R}_{454}\text{R}_{455}\text{R}_{456}\text{R}_{457}\text{R}_{458}\text{R}_{459}\text{R}_{460}\text{R}_{461}\text{R}_{462}\text{R}_{463}\text{R}_{464}\text{R}_{465}\text{R}_{466}\text{R}_{467}\text{R}_{468}\text{R}_{469}\text{R}_{470}\text{R}_{471}\text{R}_{472}\text{R}_{473}\text{R}_{474}\text{R}_{475}\text{R}_{476}\text{R}_{477}\text{R}_{478}\text{R}_{479}\text{R}_{480}\text{R}_{481}\text{R}_{482}\text{R}_{483}\text{R}_{484}\text{R}_{485}\text{R}_{486}\text{R}_{487}\text{R}_{488}\text{R}_{489}\text{R}_{490}\text{R}_{491}\text{R}_{492}\text{R}_{493}\text{R}_{494}\text{R}_{495}\text{R}_{496}\text{R}_{497}\text{R}_{498}\text{R}_{499}\text{R}_{500}\text{R}_{501}\text{R}_{502}\text{R}_{503}\text{R}_{504}\text{R}_{505}\text{R}_{506}\text{R}_{507}\text{R}_{508}\text{R}_{509}\text{R}_{510}\text{R}_{511}\text{R}_{512}\text{R}_{513}\text{R}_{514}\text{R}_{515}\text{R}_{516}\text{R}_{517}\text{R}_{518}\text{R}_{519}\text{R}_{520}\text{R}_{521}\text{R}_{522}\text{R}_{523}\text{R}_{524}\text{R}_{525}\text{R}_{526}\text{R}_{527}\text{R}_{528}\text{R}_{529}\text{R}_{530}\text{R}_{531}\text{R}_{532}\text{R}_{533}\text{R}_{534}\text{R}_{535}\text{R}_{536}\text{R}_{537}\text{R}_{538}\text{R}_{539}\text{R}_{540}\text{R}_{541}\text{R}_{542}\text{R}_{543}\text{R}_{544}\text{R}_{545}\text{R}_{546}\text{R}_{547}\text{R}_{548}\text{R}_{549}\text{R}_{550}\text{R}_{551}\text{R}_{552}\text{R}_{553}\text{R}_{554}\text{R}_{555}\text{R}_{556}\text{R}_{557}\text{R}_{558}\text{R}_{559}\text{R}_{560}\text{R}_{561}\text{R}_{562}\text{R}_{563}\text{R}_{564}\text{R}_{565}\text{R}_{566}\text{R}_{567}\text{R}_{568}\text{R}_{569}\text{R}_{570}\text{R}_{571}\text{R}_{572}\text{R}_{573}\text{R}_{574}\text{R}_{575}\text{R}_{576}\text{R}_{577}\text{R}_{578}\text{R}_{579}\text{R}_{580}\text{R}_{581}\text{R}_{582}\text{R}_{583}\text{R}_{584}\text{R}_{585}\text{R}_{586}\text{R}_{587}\text{R}_{588}\text{R}_{589}\text{R}_{590}\text{R}_{591}\text{R}_{592}\text{R}_{593}\text{R}_{594}\text{R}_{595}\text{R}_{596}\text{R}_{597}\text{R}_{598}\text{R}_{599}\text{R}_{600}\text{R}_{601}\text{R}_{602}\text{R}_{603}\text{R}_{604}\text{R}_{605}\text{R}_{606}\text{R}_{607}\text{R}_{608}\text{R}_{609}\text{R}_{610}\text{R}_{611}\text{R}_{612}\text{R}_{613}\text{R}_{614}\text{R}_{615}\text{R}_{616}\text{R}_{617}\text{R}_{618}\text{R}_{619}\text{R}_{620}\text{R}_{621}\text{R}_{622}\text{R}_{623}\text{R}_{624}\text{R}_{625}\text{R}_{626}\text{R}_{627}\text{R}_{628}\text{R}_{629}\text{R}_{630}\text{R}_{631}\text{R}_{632}\text{R}_{633}\text{R}_{634}\text{R}_{635}\text{R}_{636}\text{R}_{637}\text{R}_{638}\text{R}_{639}\text{R}_{640}\text{R}_{641}\text{R}_{642}\text{R}_{643}\text{R}_{644}\text{R}_{645}\text{R}_{646}\text{R}_{647}\text{R}_{648}\text{R}_{649}\text{R}_{650}\text{R}_{651}\text{R}_{652}\text{R}_{653}\text{R}_{654}\text{R}_{655}\text{R}_{656}\text{R}_{657}\text{R}_{658}\text{R}_{659}\text{R}_{660}\text{R}_{661}\text{R}_{662}\text{R}_{663}\text{R}_{664}\text{R}_{665}\text{R}_{666}\text{R}_{667}\text{R}_{668}\text{R}_{669}\text{R}_{670}\text{R}_{671}\text{R}_{672}\text{R}_{673}\text{R}_{674}\text{R}_{675}\text{R}_{676}\text{R}_{677}\text{R}_{678}\text{R}_{679}\text{R}_{680}\text{R}_{681}\text{R}_{682}\text{R}_{683}\text{R}_{684}\text{R}_{685}\text{R}_{686}\text{R}_{687}\text{R}_{688}\text{R}_{689}\text{R}_{690}\text{R}_{691}\text{R}_{692}\text{R}_{693}\text{R}_{694}\text{R}_{695}\text{R}_{696}\text{R}_{697}\text{R}_{698}\text{R}_{699}\text{R}_{700}\text{R}_{701}\text{R}_{702}\text{R}_{703}\text{R}_{704}\text{R}_{705}\text{R}_{706}\text{R}_{707}\text{R}_{708}\text{R}_{709}\text{R}_{710}\text{R}_{711}\text{R}_{712}\text{R}_{713}\text{R}_{714}\text{R}_{715}\text{R}_{716}\text{R}_{717}\text{R}_{718}\text{R}_{719}\text{R}_{720}\text{R}_{721}\text{R}_{722}\text{R}_{723}\text{R}_{724}\text{R}_{725}\text{R}_{726}\text{R}_{727}\text{R}_{728}\text{R}_{729}\text{R}_{730}\text{R}_{731}\text{R}_{732}\text{R}_{733}\text{R}_{734}\text{R}_{735}\text{R}_{736}\text{R}_{737}\text{R}_{738}\text{R}_{739}\text{R}_{740}\text{R}_{741}\text{R}_{742}\text{R}_{743}\text{R}_{744}\text{R}_{745}\text{R}_{746}\text{R}_{747}\text{R}_{748}\text{R}_{749}\text{R}_{750}\text{R}_{751}\text{R}_{752}\text{R}_{753}\text{R}_{754}\text{R}_{755}\text{R}_{756}\text{R}_{757}\text{R}_{758}\text{R}_{759}\text{R}_{760}\text{R}_{761}\text{R}_{762}\text{R}_{763}\text{R}_{764}\text{R}_{765}\text{R}_{766}\text{R}_{767}\text{R}_{768}\text{R}_{769}\text{R}_{770}\text{R}_{771}\text{R}_{772}\text{R}_{773}\text{R}_{774}\text{R}_{775}\text{R}_{776}\text{R}_{777}\text{R}_{778}\text{R}_{779}\text{R}_{780}\text{R}_{781}\text{R}_{782}\text{R}_{783}\text{R}_{784}\text{R}_{785}\text{R}_{786}\text{R}_{787}\text{R}_{788}\text{R}_{789}\text{R}_{790}\text{R}_{791}\text{R}_{792}\text{R}_{793}\text{R}_{794}\text{R}_{795}\text{R}_{796}\text{R}_{797}\text{R}_{798}\text{R}_{799}\text{R}_{800}\text{R}_{801}\text{R}_{802}\text{R}_{803}\text{R}_{804}\text{R}_{805}\text{R}_{806}\text{R}_{807}\text{R}_{808}\text{R}_{809}\text{R}_{810}\text{R}_{811}\text{R}_{812}\text{R}_{813}\text{R}_{814}\text{R}_{815}\text{R}_{816}\text{R}_{817}\text{R}_{818}\text{R}_{819}\text{R}_{820}\text{R}_{821}\text{R}_{822}\text{R}_{823}\text{R}_{824}\text{R}_{825}\text{R}_{826}\text{R}_{827}\text{R}_{828}\text{R}_{829}\text{R}_{830}\text{R}_{831}\text{R}_{832}\text{R}_{833}\text{R}_{834}\text{R}_{835}\text{R}_{836}\text{R}_{837}\text{R}_{838}\text{R}_{839}\text{R}_{840}\text{R}_{841}\text{R}_{842}\text{R}_{843}\text{R}_{844}\text{R}_{845}\text{R}_{846}\text{R}_{847}\text{R}_{848}\text{R}_{849}\text{R}_{850}\text{R}_{851}\text{R}_{852}\text{R}_{853}\text{R}_{854}\text{R}_{855}\text{R}_{856}\text{R}_{857}\text{R}_{858}\text{R}_{859}\text{R}_{860}\text{R}_{861}\text{R}_{862}\text{R}_{863}\text{R}_{864}\text{R}_{865}\text{R}_{866}\text{R}_{867}\text{R}_{868}\text{R}_{869}\text{R}_{870}\text{R}_{871}\text{R}_{872}\text{R}_{873}\text{R}_{874}\text{R}_{875}\text{R}_{876}\text{R}_{877}\text{R}_{878}\text{R}_{879}\text{R}_{880}\text{R}_{881}\text{R}_{882}\text{R}_{883}\text{R}_{884}\text{R}_{885}\text{R}_{886}\text{R}_{887}\text{R}_{888}\text{R}_{889}\text{R}_{890}\text{R}_{891}\text{R}_{892}\text{R}_{893}\text{R}_{894}\text{R}_{895}\text{R}_{896}\text{R}_{897}\text{R}_{898}\text{R}_{899}\text{R}_{900}\text{R}_{901}\text{R}_{902}\text{R}_{903}\text{R}_{904}\text{R}_{905}\text{R}_{906}\text{R}_{907}\text{R}_{908}\text{R}_{909}\text{R}_{910}\text{R}_{911}\text{R}_{912}\text{R}_{913}\text{R}_{914}\text{R}_{915}\text{R}_{916}\text{R}_{917}\text{R}_{918}\text{R}_{919}\text{R}_{920}\text{R}_{921}\text{R}_{922}\text{R}_{923}\text{R}_{924}\text{R}_{925}\text{R}_{926}\text{R}_{927}\text{R}_{928}\text{R}_{929}\text{R}_{930}\text{R}_{931}\text{R}_{932}\text{R}_{933}\text{R}_{934}\text{R}_{935}\text{R}_{936}\text{R}_{937}\text{R}_{938}\text{R}_{939}\text{R}_{940}\text{R}_{941}\text{R}_{942}\text{R}_{943}\text{R}_{944}\text{R}_{945}\text{R}_{946}\text{R}_{947}\text{R}_{948}\text{R}_{949}\text{R}_{950}\text{R}_{951}\text{R}_{952}\text{R}_{953}\text{R}_{954}\text{R}_{955}\text{R}_{956}\text{R}_{957}\text{R}_{958}\text{R}_{959}\text{R}_{960}\text{R}_{961}\text{R}_{962}\text{R}_{963}\text{R}_{964}\text{R}_{965}\text{R}_{966}\text{R}_{967}\text{R}_{968}\text{R}_{969}\text{R}_{970}\text{R}_{971}\text{R}_{972}\text{R}_{973}\text{R}_{974}\text{R}_{975}\text{R}_{976}\text{R}_{977}\text{R}_{978}\text{R}_{979}\text{R}_{980}\text{R}_{981}\text{R}_{982}\text{R}_{983}\text{R}_{984}\text{R}_{985}\text{R}_{986}\text{R}_{987}\text{R}_{988}\text{R}_{989}\text{R}_{990}\text{R}_{991}\text{R}_{992}\text{R}_{993}\text{R}_{994}\text{R}_{995}\text{R}_{996}\text{R}_{997}\text{R}_{998}\text{R}_{999}\text{R}_{1000}\text{R}_{1001}\text{R}_{1002}\text{R}_{1003}\text{R}_{1004}\text{R}_{1005}\text{R}_{1006}\text{R}_{1007}\text{R}_{1008}\text{R}_{1009}\text{R}_{1010}\text{R}_{1011}\text{R}_{1012}\text{R}_{1013}\text{R}_{1014}\text{R}_{1015}\text{R}_{1016}\text{R}_{1017}\text{R}_{1018}\text{R}_{1019}\text{R}_{1020}\text{R}_{1021}\text{R}_{1022}\text{R}_{1023}\text{R}_{1024}\text{R}_{1025}\text{R}_{1026}\text{R}_{1027}\text{R}_{1028}\text{R}_{1029}\text{R}_{1030}\text{R}_{1031}\text{R}_{1032}\text{R}_{1033}\text{R}_{1034}\text{R}_{1035}\text{R}_{1036}\text{R}_{1037}\text{R}_{1038}\text{R}_{1039}\text{R}_{1040}\text{R}_{1041}\text{R}_{1042}\text{R}_{1043}\text{R}_{1044}\text{R}_{1045}\text{R}_{1046}\text{R}_{1047}\text{R}_{1048}\text{R}_{1049}\text{R}_{1050}\text{R}_{1051}\text{R}_{1052}\text{R}_{1053}\text{R}_{1054}\text{R}_{1055}\text{R}_{1056}\text{R}_{1057}\text{R}_{1058}\text{R}_{1059}\text{R}_{1060}\text{R}_{1061}\text{R}_{1062}\text{R}_{1063}\text{R}_{1064}\text{R}_{1065}\text{R}_{1066}\text{R}_{1067}\text{R}_{1068}\text{R}_{1069}\text{R}_{1070}\text{R}_{1071}\text{R}_{1072}\text{R}_{1073}\text{R}_{1074}\text{R}_{1075}\text{R}_{1076}\text{R}_{1077}\text{R}_{1078}\text{R}_{1079}\text{R}_{1080}\text{R}_{1081}\text{R}_{1082}\text{R}_{1083}\text{R}_{1084}\text{R}_{1085}\text{R}_{1086}\text{R}_{1087}\text{R}_{1088}\text{R}_{1089}\text{R}_{1090}\text{R}_{1091}\text{R}_{1092}\text{R}_{1093}\text{R}_{1094}\text{R}_{1095}\text{R}_{1096}\text{R}_{1097}\text{R}_{1098}\text{R}_{1099}\text{R}_{1100}\text{R}_{1101}\text{R}_{1102}\text{R}_{1103}\text{R}_{1104}\text{R}_{1105}\text{R}_{1106}\text{R}_{1107}\text{R}_{1108}\text{R}_{1109}\text{R}_{1110}\text{R}_{1111}\text{R}_{1112}\text{R}_{1113}\text{R}_{1114}\text{R}_{1115}\text{R}_{1116}\text{R}_{1117}\text{R}_{1118}\text{R}_{1119}\text{R}_{1120}\text{R}_{1121}\text{R}_{1122}\text{R}_{1123}\text{R}_{1124}\text{R}_{1125}\text{R}_{1126}\text{R}_{1127}\text{R}_{1128}\text{R}_{1129}\text{R}_{1130}\text{R}_{1131}\text{R}_{1132}\text{R}_{1133}\text{R}_{1134}\text{R}_{1135}\text{R}_{1136}\text{R}_{1137}\text{R}_{1138}\text{R}_{1139}\text{R}_{1140}\text{R}_{1141}\text{R}_{1142}\text{R}_{1143}\text{R}_{1144}\text{R}_{1145}\text{R}_{1146}\text{R}_{1147}\text{R}_{1148}\text{R}_{1149}\text{R}_{1150}\text{R}_{1151}\text{R}_{1152}\text{R}_{1153}\text{R}_{1154}\text{R}_{1155}\text{R}_{1156}\text{R}_{1157}\text{R}_{1158}\text{R}_{1159}\text{R}_{1160}\text{R}_{1161}\text{R}_{1162}\text{R}_{1163}\text{R}_{1164}\text{R}_{1165}\text{R}_{1166}\text{R}_{1167}\text{R}_{1168}\text{R}_{1169}\text{R}_{1170}\text{R}_{1171}\text{R}_{1172}\text{R}_{1173}\text{R}_{1174}\text{R}_{1175}\text{R}_{1176}\text{R}_{1177}\text{R}_{1178}\text{R}_{1179}\text{R}_{1180}\text{R}_{1181}\text{R}_{1182}\text{R}_{1183}\text{R}_{1184}\text{R}_{1185}\text{R}_{1186}\text{R}_{1187}\text{R}_{1188}\text{R}_{1189}\text{R}_{1190}\text{R}_{1191}\text{R}_{1192}\text{R}_{1193}\text{R}_{1194}\text{R}_{1195}\text{R}_{1196}\text{R}_{1197}\text{R}_{1198}\text{R}_{1199}\text{R}_{1200}\text{R}_{1201}\text{R}_{1202}\text{R}_{1203}\text{R}_{1204}\text{R}_{1205}\text{R}_{1206}\text{R}_{1207}\text{R}_{1208}\text{R}_{1209}\text{R}_{1210}\text{R}_{1211}\text{R}_{1212}\text{R}_{1213}\text{R}_{1214}\text{R}_{1215}\text{R}_{1216}\text{R}_{1217}\text{R}_{1218}\text{R}_{1219}\text{R}_{1220}\text{R}_{1221}\text{R}_{1222}\text{R}_{1223}\text{R}_{1224}\text{R}_{1225}\text{R}_{1226}\text{R}_{1227}\text{R}_{1228}\text{R}_{1229}\text{R}_{1230}\text{R}_{1231}\text{R}_{1232}\text{R}_{1233}\text{R}_{1234}\text{R}_{1235}\text{R}_{1236}\text{R}_{1237}\text{R}_{1238}\text{R}_{1239}\text{R}_{1240}\text{R}_{1241}\text{R}_{1242}\text{R}_{1243}\text{R}_{1244}\text{R}_{1245}\text{R}_{1246}\text{R}_{1247}\text{R}_{1248}\text{R}_{1249}\text{R}_{1250}\text{R}_{1251}\text{R}_{1252}\text{R}_{1253}\text{R}_{1254}\text{R}_{1255}\text{R}_{1256}\text{R}_{1257}\text{R}_{1258}\text{R}_{1259}\text{R}_{1260}\text{R}_{1261}\text{R}_{1262}\text{R}_{1263}\text{R}_{1264}\text{R}_{1265}\text{R}_{1266}\text{R}_{1267}\text{R}_{1268}\text{R}_{1269}\text{R}_{1270}\text{R}_{1271}\text{R}_{1272}\text{R}_{1273}\text{R}_{1274}\text{R}_{1275}\text{R}_{1276}\text{R}_{1277}\text{R}_{1278}\text{R}_{1279}\text{R}_{1280}\text{R}_{1281}\text{R}_{1282}\text{R}_{1283}\text{R}_{1284}\text{R}_{1285}\text{R}_{1286}\text{R}_{1287}\text{R}_{1288}\text{R}_{1289}\text{R}_{1290}\text{R}_{1291}\text{R}_{1292}\text{R}_{1293}\text{R}_{1294}\text{R}_{1295}\text{R}_{1296}\text{R}_{1297}\text{R}_{1298}\text{R}_{1299}\text{R}_{1300}\text{R}_{1301}\text{R}_{1302}\text{R}_{1303}\text{R}_{1304}\text{R}_{1305}\text{R}_{1306}\text{R}_{1307}\text{R}_{1308}\text{R}_{1309}\text{R}_{1310}\text{R}_{1311}\text{R}_{1312}\text{R}_{1313}\text{R}_{1314}\text{R}_{1315}\text{R}_{1316}\text{R}_{1317}\text{R}_{1318}\text{R}_{1319}\text{R}_{1320}\text{R}_{1321}\text{R}_{1322}\text{R}_{1323}\text{R}_{1324}\text{R}_{1325}\text{R}_{1326}\text{R}_{1327}\text{R}_{1328}\text{R}_{1329}\text{R}_{1330}\text{R}_{1331}\text{R}_{1332}\text{R}_{1333}\text{R}_{1334}\text{R}_{1335}\text{R}_{1336}\text{R}_{1337}\text{R}_{1338}\text{R}_{1339}\text{R}_{1340}\text{R}_{1341}\text{R}_{1342}\text{R}_{1343}\text{R}_{1344}\text{R}_{1345}\text{R}_{13$$

Tolbutamidu i porównywalne z Chloropropamidem działanie SPC-703. Z efektów ubocznych zanotowano tylko 1 przypadek dodatnich prób wątrobowych. W Warszawie w badaniach prowadzonych metodą podwójnie ślepej próby uczestniczyło w sumie 90 osób. Również w tych badaniach wykazano wysoką skuteczność leczenia SPC-703.

SPC-703 uzyskał kilkanaście patentów i został opatentowany między innymi w Niemczech, USA, ZSRR, Francji Japonii, Wielkiej Brytanii, Węgrzech, Danii. Prowadzone były rozmowy o sprzedaży patentu jednej z dużych amerykańskich korporacji. Za badania nad nowymi lekami przeciwcukrzycowymi współtwórcy patentów: prof. Zdzisław Brzozowski, prof. Stefan Angielski i prof. Czesław Wójcikowski zostali uhonorowani w 1975 r. nagrodą zbiorową I stopnia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej. W sumie w trwających około 8 lat badaniach uczestniczyło prawie 100 osób pracujących w zakładach i klinikach naszej Uczelni.

Brak właściwej promocji oraz niska, nieopłacalna dla producenta cena leku narzucona przez Ministerstwo Finansów spowodowały, że *Polfa*, po kilku latach, zaprzestała produkcji leku. Sprawa Glipolamidu była omawiana podczas 67 posiedzenia Sejmu w dniu 14.12.1995 r., a pytania posłów dotyczyły przyczyn zaprzestania produkcji Glipolamidu. Podtekst pytań posłów był oczywisty, ale rynek leków przeciwcukrzycowych jest duży i wysoce dochodowy, dlatego walka konkurencyjna o jego opanowanie jest często ostra.

W grudniu minęła pierwsza rocznica śmierci prof. Zdzisława Brzozowskiego. W postaci niniejszego artykułu składam zatem cześć Jego pamięci. ■

PROF. DR HAB. CZESŁAW WÓJCIKOWSKI

Emerytowany profesor zwyczajny, były kierownik Zakładu Endokrynologii Ginekologicznej Instytutu Położnictwa i Chorób Kobiety AMG

Prof. Zdzisław Brzozowski

Profesor Zdzisław Brzozowski (1929-2018) – naukowiec, rektor AMG dwóch kadencji. W 1952 r. ukończył Uniwersytet w Toruniu (magister chemii). Od roku 1950 asystent w Katedrze Chemii Organicznej Uczelni w Toruniu, od 1952 r. do 1961 r. kierownik Laboratorium Badawczego Zakładów Farmaceutycznych *Polfa* w Starogardzie Gdańskim. Od 1961 r. doktor nauk przyrodniczych, od 1962 adiunkt w Katedrze Chemii Ogólnej AMG, od 1965 doktor habilitowany, od 1976 r. profesor tytularny, od 1987 r. profesor zwyczajny. W latach 1971-1999 (do

emerytury) kierownik Katedry i Zakładu Technologii Chemicznej Środków Leczniczych AMG, w latach 1972-1975 prorektor AMG do spraw dydaktyki i wychowania, od 1975 r. do 1981 r. rektor. Specjalista w dziedzinie sulfonamidów i związków heterocyklicznych, opracował syntezę i technologię oryginalnego leku przeciwcukrzycowego Glipolamid, twórca nowych dziedzin chemii i farmakologii oraz syntezy oryginalnych sulfonamidów o wysokiej aktywności przeciw HIV lub przeciwnowotworowej. Był posiadaczem 55 patentów uzyskanych w 13 krajach.

Członek Komitetu Nauk Chemicznych PAN, Komitetu Terapii Doświadczalnej PAN, Komitetu Nauk o Lekach PAN, Komitetu Badań Naukowych i Rady Naukowej Fundacji Rozwoju Nauk Farmaceutycznych, członek New York Academy of Sciences. W roku 1973 r. uhonorowany tytułem Gdańszczyzny Roku, w 2009 doktor *honoris causa* Akademii Medycznej we Wrocławiu.

Odnznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Medalem Zasłużony Nauczyciel, Medalem 25-lecia PAN, Medalem im. prof. Stanisława Binieckiego (2006 r.), Medalem 50-lecia Akademii Medycznej w Gdańsku (1996 r.). Uhonorowany nagrodą wojewody gdańskiego *Za wybitne osiągnięcia naukowe*. Pochowany na cmentarzu w Nowym Porcie.

Oprac. na podst. [Gedanopedia](#)

In memoriam

Prof. dr hab. med. Andrzej Kryszewski (1933–2019)

śp. Andrzeja Kryszewskiego, profesora nauk medycznych, lekarza, cenionego gastroenterologa, utalentowanego dydaktyka i wychowawcę kilku pokoleń lekarzy, zmarłego 21 maja 2019 r. pożegnaliśmy w Sopocie 27 maja 2019 r.

Zmarłego pożegnała Jego rodzina, władze Uczelni, przyjaciele, uczniowie i współpracownicy z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Profesor Andrzej Kryszewski był człowiekiem ogromnej wiedzy i rozwagi, zawsze oddany choremu. Odszedł od nas Człowiek zasłużony dla naszej Uczelni, zwłaszcza środowiska gastroenterologicznego Gdańska i Polski.

Andrzej Kryszewski, syn Teofili i Józefa urodził się 19 listopada 1933 r. w Poznaniu. Wysiedlony w 1939 r. okres okupacji spędził w Krakowie. Egzamin dojrzałości zdał w 1951 r. w Gdyni i w tym samym roku rozpoczął studia medyczne na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Gdańsku. Ukończył je w 1957 r. W 1953 r., będąc studentem III roku, rozpoczął pracę w Zakładzie Fizjologii AM w Gdańsku pod kierunkiem prof. dr. hab. med. Bożydara Szabuniewicza, początkowo jako zastępca asystenta, a od 1957 r. jako asystent. W 1953 r. zatrudnił się w Studenckim Kole Naukowym przy I Klinice Chorób Wewnętrznych kierowanej przez prof. dr. hab. med. Mariana Górskiego. Od 1957 r. pracował w tej Klinice, która została przekształcona najpierw w Klinikę Gastroenterologii, a później w Katedrę i Klinikę Gastroenterologii i Hepatologii jako wolontariusz, starszy asystent, adiunkt, docent i profesor. W latach 1962 r. do 1964 r. odbywał okresową służbę wojskową jako lekarz internista.

W 1962 r. uzyskał I stopień specjalizacji, a w 1967 r. II stopień specjalizacji z zakresu chorób wewnętrznych. W 1969 r. uzyskał stopień doktora nauk medycznych na podstawie rozprawy pt. *Próba ksylozowa w chorobach wątroby*, a stopień doktora habilitowanego w 1980 r. na podstawie pracy pt. *Wpływ alkoholu etylowego na niektóre próby czynnościowe jelita cienkiego i parametry biochemiczne w surowicy krwi oraz na obraz morfologiczno-histochemiczny nabłonka jelita cienkiego u osób*

Prof. dr hab. Andrzej Kryszewski

używających przewlekłe alkohol i zwierząt doświadczalnych. W latach 1978–1988 pełnił funkcję kierownika Pracowni Endoskopii Gastroenterologicznej przy Klinice Gastroenterologii, a w latach 1988–2004 kierownika Katedry i Kliniki Gastroenterologii i Hepatologii GUMed. W 1972 r. przebywał jako stypendysta WHO w Royal Postgraduate Medical School w Londynie, doskonaląc swoje wiadomości z zakresu wchłaniania jelitowego i równocześnie pracując naukowo. Wyjazd ten zakończył się opublikowaniem pracy na temat zmian enzymatycznych w doświadczalnej żółtaczce mechanicznej w *Clinica Chimica Acta*. W 1986 r. przebywał na oddziale gastroenterologii Kliniki w Bremie, zapoznając się z tamtejszymi metodami pracy i przekazując własne doświadczenia. Ponadto brał czynny udział w krajowych i zagranicznych zjazdach, kongresach i konferencjach naukowych. Po raz ostatni wspólnie z profesorem Zdzisławem Wajdą byli z nami na VIII Gdańskim Sympozjum Gastroenterologicznym organizowanym cyklicznie przez Klinikę Gastroenterologii i Hepatologii GUMed w październiku 2017 r.

W latach 1973–1976 był kierownikiem grupy roboczej MZ prowadzącej badania nad zmianami czynnościowymi i struk

turalnymi w jelicie cienkim i wątrobie przewlekłych alkoholi-
ków oraz tematów resortowych nt. historii naturalnej choroby
wrzodowej oraz postępowania w krwawiących żyłach prze-
łyku. Pełnił funkcję sekretarza Komisji III Wydziału PAN ds.
profilaktyki choroby wrzodowej i kierował pracami klinicz-
nymi. W latach 1978-1982 brał udział w wieloosrodkowej
pracy prowadzonej przez Światowe Towarzystwo Gastroen-
terologiczne na temat chorób zapalnych jelita grubego. Przez
wiele lat pełnił funkcję specjalisty wojewódzkiego ds. chorób
wewnętrznych, a później gastroenterologii. Wielokrotnie był
przewodniczącym lub członkiem Komisji Egzaminacyjnych
z chorób wewnętrznych. Był też wykładowcą na kursach or-
ganizowanych przez Centrum Medycznego Kształcenia Po-
dyplomowego (CMKP) i Wojewódzki Oddział Doskonalenia
Kadr Medycznych (WODKM) oraz organizatorem kursów
z zakresu gastroenterologii i chorób wewnętrznych dla lekarzy
województwa gdańskiego (obecnie pomorskie).

Ogromne doświadczenie Profesora przejawiało się także po-
przez zorganizowanie pracowni endoskopowych i wyszkoleniu
kilkudziesięciu lekarzy i pielęgniarek w województwach: gdań-
skim, śląskim, elbląskim, toruńskim i bydgoskim. W czasie
pełnienia przez Profesora tych funkcji zostało wdrożonych
wiele rozwiązań, których celem było zwiększenie efektywno-
ści i podniesienie jakości wykonywania badań endoskopowych
przewodu pokarmowego. Ważnym osiągnięciem organizacyj-
nym Profesora było także zorganizowanie Oddziału Gdań-
skiego Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii, którego
przez wiele lat był przewodniczącym. Ponadto brał czynny
udział w pracach kilku towarzystw naukowych. Profesor prze-
jawiał wiele aktywności poza macierzystą Uczelnią, m.in. jako
członek Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Gastro-
enterologii oraz współtwórca Międzynarodowych Spotkań
Gastroenterologicznych Krajów Nadbałtyckich.

Za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną na
rzecz naszej Uczelni, Gdańska, województwa gdańskiego, to-
warzystw naukowych prof. Kryszewski uzyskał dużo odzna-
czeń, wyróżnień i nagród. Do najważniejszych należy zaliczyć:
Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż
Zasługi, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Zasłużony Zie-
mi Gdańskiej, Medal 50-lecia AMG, Medal Zasłużonemu
Akademii Medycznej w Gdańsku, Odznaczenie *Za Wzorową
Pracę w Służbie Zdrowia*, Nagrody Ministra Zdrowia i Opie-
ki Społecznej oraz Rektora AMG.

Dorobek naukowy prof. Andrzeja Kryszewskiego obejmuje
183 prace, z tego 85 artykułów w czasopismach medycznych,
w większości opublikowanych w pismach polskich. Wśród
drukowanych prac wyróżnić należy dwa nurty: eksperymental-
ny i kliniczny. Najwcześniejszymi publikacjami Profesora były
prace wykonane w Zakładzie Fizjologii AMG w Gdańsku.
Dotyczyły one wpływu hipotermii hipoksyczno-hipokapnicz-
nej na liczbę erytrocytów u szczurów oraz własnego sposobu
rejestracji i mierzenia ilości wydzielanej śliny. Pozostałe prace
eksperymentalne poświęcone były biochemicznej i histoche-
micznej ocenie wpływu alkoholu etylowego na zachowanie się
niektórych enzymów w surowicy, tkance wątrobowej i błonie
śluzowej jelita cienkiego szczurów i myszy. Udowodniono
w nich znaczne zmiany intensywności odczynu na fosfatazę
alkaliczną i GGTP w kanalikach żółciowych oraz nabłonku
jelita cienkiego w zależności od stopnia narażenia na alko-
hol etylowy. Wszystkie prace eksperymentalne miały bardzo
ważne znaczenie poznawcze, ponieważ przyczyniły się do
wyjaśnienia zarówno niektórych mechanizmów zmian enzy-
matycznych w żółtaczce mechanicznej, jak również mecha-
nizmów tak ostrego, jak i przewlekłego zatrucia alkoholem
etylowym. Podobnie jak w badaniach eksperymentalnych

Pracownicy Kliniki Gastroenterologii Akademii Medycznej w Gdańsku (obecnie GUMed, 1995 r.). Od lewej: dr K. Adrych, dr J. Stankiewicz-Wróblewska, dr A. Jasiński, dr M. Janiak, dr J. Jasłowski, prof. A. Kryszewski, piel. oddz. B. Makarewicz, piel. E. Magryta, sekr. endoskopowa E. Kozaczek, sekr. J. Tafiłowska, piel. oddz. T. Skrzynecka, dr J. Wierzbowski, piel. H. Szmurło, dr H. Kwitek-Socha, dr H. Suchanek, dr J. Wegner, prof. M. Smoczyński, dr W. Suchanek, dr S. Mittlener, dr A. Sulkowska, prof. M. Kurek, piel. Z. Cichoszewski, dr A. Odeh

Coroczne spotkanie w domu Profesora w Sopocie (od lewej: prof. M. Smoczyński, dr M. Janiak, dr G. Rompa, prof. A. Kryszewski, dr I. Marek, dr M. Stojek, dr J. Wierzbowski, prof. K. Adrych)

u zwierząt, tak i w swoich badaniach klinicznych w centrum zainteresowania Profesora był wpływ alkoholu etylowego na organizm człowieka, a w szczególności na budowę i funkcję jelita cienkiego i wątroby. Obok tego niejako głównego kierunku zainteresowań Profesora ważne były badania z zakresu hepatologii i enterologii m.in. dotyczące zmian histologicznych błony śluzowej i czynności jelita cienkiego u chorych z marskością wątroby, w których stwierdzono zmiany anatomiczne odpowiadające nadciśnieniu wrotnemu, wiodące do upośledzenia wchłaniania. Na uwagę zasługują także Jego prace dotyczące zmian anatomopatologicznych żołądka i jelita cienkiego w niektórych dermatozach, chorobach alergicznych oraz u chorych z hipogammaglobulinemią.

W czasie pełnienia funkcji kierownika Kliniki Gastroenterologii i Hepatologii profesor A. Kryszewski prowadził wraz z Zespołem badania nad: 1) występowaniem i rozpoznawaniem enteropatii glutenowej dorosłych, 2) oceną wpływu leczniczych zabiegów endoskopowych i chirurgicznych na ciśnienie wewnątrzprzełykowe i refluks żołądkowo-przełykowy, 3) zależnością pomiędzy zarzucaniem dwunastniczo-żołądkowym a występowaniem choroby wrzodowej dwunastnicy, 4) różnicowaniem przyczyn bólów w klatce piersiowej na podstawie

równoczesnego badania pH-metrycznego i Holterowskiego, 5) rozszerzeniem oceny czynności wątroby o próbę galaktozową, 6) wczesnym rozpoznawaniem zespołu wątrobowo-nerkowego, 7) udziałem czynnika psychicznego w zespole jelita drażliwego, 8) rolą suplementacji witaminy C jako czynnika zapobiegającego metaplastji jelitowej błony śluzowej żołądka.

Profesor był promotorem kilkunastu rozpraw doktorskich. Był także bardzo dobrym nauczycielem akademickim. Jego wykłady cieszyły się dużym zainteresowaniem. W stosunku do lekarzy i studentów był wymagającym, ale niezwykle sprawiedliwym nauczycielem, co zachęcało ich do pogłębiania wiedzy z zakresu chorób wewnętrznych i gastroenterologii. Wyróżniał się także wybitną wiedzą zawodową, wyjątkowym charakterem, wrażliwością i serdecznością w stosunku do wszystkich, których spotykał na swojej drodze. Jego mądre rady pozostają z nami. Na zawsze będzie obecny w naszej pamięci.

Źródło

Archiwum Akt Osobowych GUMed, Andrzej Kryszewski ■

oprac. **DR HAB. KRYSZTIAN ADRYCH, PROF. UCZELNI**

Z ŻAŁEM ZAWIADAMIAMY, ŻE 12 GRUDNIA 2019 R., W DNIU SWOICH 89 URODZIN ZMARŁ

† **PROF. LEON ŻELEWSKI**

Wieloletni kierownik Katedry i Zakładu Biochemii Farmaceutycznej (w latach 1967-2001), nauczyciel wielu pokoleń studentów i biochemików. Odznaczony: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1974 r.), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1998 r.) oraz Medalem Zasłużonemu Akademii Medycznej w Gdańsku (1990 r.). ■

Wspomnienia i refleksje byłego rektora | cz. 1

PROF. DR HAB. WIESŁAW MAKAREWICZ
Emerytowany profesor zwyczajny
w Katedrze Biochemii AMG, były dziekan
Międzyuczelnianego Wydziału UG i AMG,
rektor AMG w latach 1999-2005;
profesor honorowy GUMed

Niedawna okrążyła 20 rocznica objęcia przeze mnie funkcji rektora Akademii Medycznej w Gdańsku i znaczące zmiany, jakie zachodzą w ostatnich latach w naszej Uczelni skłaniają do wspomnień i refleksji. Pierwszym moim doświadczeniem związanym z zarządzaniem było objęcie funkcji prodziekana Wydziału Lekarskiego w wyniku posierpniowych wyborów w roku 1981. W latach 1984-1987 przewodniczyłem w Radzie Wydziału Lekarskiego Komisji ds. Planów i Programów Studiów. Po ponownym wyborze na funkcję rektora w roku 1987 prof. Barbary Krupy-Wojciechowskiej pełniłem w Jej zespole funkcje prorektora ds. dydaktyki, a w ekipie następnego rektora prof. Stefana Angielskiego w latach 1990-1993 byłem prorektorem ds. nauki. Pod koniec tej kadencji zaangażowałem się w organizację Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG i AMG i przez kolejne dwie kadencje byłem dziekanem tego dość niestandardowego Wydziału prowadzonego wspólnie z Uniwersytetem Gdańskim. Uczestnicząc przez wiele lat w pracach Senatów AMG i UG zgromadziłem więc dość bogate doświadczenie w zarządzaniu różnymi obszarami Uczelni i w wyborach władz na ka-

dencję 1999-2002 zdecydowałem się kandydować na funkcję rektora, którą to funkcję pełniłem z wyboru ponownie w latach 2003-2005.

Zespół moich najbliższych współpracowników składał się z następujących osób: prorektor ds. nauki – prof. R. Kaliszan, prorektor ds. dydaktyki – prof. A. Rynkiewicz (w drugiej kadencji prof. B. Rutkowski), prorektor ds. klinicznych – prof. S. Mazurkiewicz (w drugiej kadencji prof. S. Bakuła), dziekan WL – prof. J. Galiński, (w drugiej kadencji prof. J. Moryś), dziekan WF – prof. P. Szefer, (w drugiej kadencji prof. M. Wesołowski), dyrektorem administracyjnym był dr n. przyr. S. Bautembach, dyrektorem szpitala klinicznego (ACK) lek. M. Mędraś.

Jaką sytuację zastałem w AMG po wygraniu wyborów w 1999 roku? Przez dwie poprzednie kadencje, w latach 1993-1999 rektorem AMG był prof. Zdzisław Wajda. Pierwsza z nich była zdominowana przygotowaniami i organizacją jubileuszu 50-lecia Uczelni w 1995 r. Uroczystości te odbyły się ze znacznym rozmachem. W drugiej kadencji narastało jednak poczucie stagnacji, a w działalności władz Uczelni dominowały postawy zachowawcze, podczas gdy w kraju dokonywały się gwałtowne zmiany. Odstawaliśmy coraz wyraźniej od pozostałych uczelni medycznych w kraju, które w tym czasie energicznie się dostosowywały do nowych warunków i zaczęły rozwijać odpłatne formy studiów (studia wieczorowe i anglojęzyczne dla obcokrajowców). W społeczności akademickiej Uczelni odczuwało się powszechnie potrzebę zmiany. W kraju trwały w tym czasie intensywne przygotowania i prace legislacyjne zmierzające do wprowadzenia zasadniczej reformy systemu ubezpieczeń zdrowotnych i zmiany sytuacji formalno-prawnej szpitali klinicznych na samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej.

Reforma ochrony zdrowia i wprowadzenie Kas Chorych weszły w życie 1 stycznia 1999 r. i zastały AMG zupełnie do nowej sytuacji nieprzygotowaną. W całej Polsce następowało oddłużanie szpitali, jednakże w naszej Uczelni niedostatki zarządzania, złe nawyki i zupełny brak wcześniejszych reform strukturalnych spowodowały już w pierwszym roku mojej kadencji ponowne, niekontrolowane narastanie zadłużenia Szpitala. Z perspektywy czasu można było zobaczyć coraz wyraźniej, że nie wykorzystaliśmy należycie roku 1998 i częściowo 1999, bowiem wtedy właśnie inne uczelnie wdrażały intensywne reformy, by zdobyć dla siebie korzystniejszą pozycję na starcie nowego systemu.

Prof. dr hab. Wiesław Makarewicz,
rektor AMG w latach 1999-2005

Kierując Uczelnią miałem świadomość zróżnicowania i złożoności zadań stojących przed rektorem. Zasadnicze wydawało się myślenie perspektywiczne o rozwoju Uczelni. Podporządkowane temu musiały być niezbędne doraźne reformy strukturalne, które trzeba było wprowadzać pod nawalem spraw bieżących. Wreszcie do obowiązków rektora należała dbałość o kształtowanie pozytywnego wizerunku Uczelni i jej pozycji w regionie oraz o dobrą atmosferę wewnętrzną. Pisząc te słowa widzę z perspektywy czasu szczególnie wyraźnie, że lata 1999–2005 nie były łatwe dla Uczelni i tych, którzy nią kierowali.

W kraju był to czas jakże nieudolnego wdrażania reformy systemu ochrony zdrowia, głębokiego kryzysu państwa i finansów publicznych, dotkliwego załamania standardów i zachowań w życiu społecznym. Mimo to udało się zainicjować i wdrożyć szereg ważnych przedsięwzięć, które przełamywały złe przyzwyczajenia i znacząco zmieniły oblicze Uczelni oraz tworzyły podstawy do dalszych procesów modernizacyjnych w nieodległej przyszłości. Pragnę skrótkowo opisać te działania dotyczące dydaktyki, nauki, spraw klinicznych i inwestycyjnych, jak też zarządzania i informatyzacji Uczelni oraz jej akademickiej tradycji.

Dydaktyka

Okoliczności zewnętrzne zmusiły Uczelnię do znaczącego rozszerzenia oferty dydaktycznej, wprowadzając w krótkim czasie zawodowe studia licencjackie i magisterskie oraz różnorodne odpłatne formy studiów, w tym także lekarskie studia anglojęzyczne. Z jednej strony pilną koniecznością było zwiększenie dochodów własnych Uczelni, z drugiej strony kierowaliśmy się oczywistą potrzebą społeczną, bowiem kształcenie specjalistów w zawodach wspierających lekarza miało ogromne znaczenie dla rozwoju nowoczesnej medycyny i zapewnienia pacjentom właściwej opieki. Wprowadzone nowe kierunki kształcenia: pielęgniarstwo, położnictwo, ratownictwo, fizjoterapia czy zdrowie publiczne pozwoliły na utworzenie w nieodległej przyszłości nowego Wydziału Nauk o Zdrowiu. Równocześnie na Wydziale Farmaceutycznym powstał Oddział Medycyny Laboratoryjnej kształcący diagnostów laboratoryjnych.

Rozpoczęto w 2000 r. na Wydziale Lekarskim kształcenie w trybie wieczorowym, przyjmując 60 studentów; na koniec kadencji w 2004 r. studiujących w tym trybie było już łącznie 240. To zróżnicowanie kierunków kształcenia nadawało

Prodziekani WL (1981-1984) – od lewej: prof. Edward Witek, prof. Irena Jabłońska-Kaszewska, dr hab. Wiesław Makarewicz

bardziej uniwersytecki charakter naszej *Alma Mater*. Na Wydziale Lekarskim, w ścisłej współpracy z prof. S. Raszeją oraz prof. J. Suchorzewską, został powołany w 2003 r. samodzielny Zakład Etyki Medycznej, który wypełnił poważną lukę w naszym nauczaniu. Początki były niezwykle trudne, uruchamialiśmy nowe kierunki studiów właściwie z marszu, bez należycie przygotowanej kadry i zaplecza oraz dodatkowych środków finansowych na niezbędne wyposażenie i infrastrukturę. To znaczące poszerzenie profilu kształcenia zaowocowało także pozyskaniem nowego budynku przy ul. Tuwima, który został przekazany Uczelni przez samorząd wojewódzki.

Szczególnie doniosłym, niełatwym i wymagającym przedsięwzięciem było rozpoczęcie na Wydziale Lekarskim kształcenia obcokrajowców w języku angielskim na tzw. English Division. Po długim okresie przygotowań rozpoczęliśmy kształcenie anglojęzyczne w roku akademickim 2002/2003. Na pierwszym roku Wydziału Lekarskiego rozpoczęło wówczas naukę pierwszych 16 obcokrajowców. W kolejnym roku liczba obcokrajowców studiujących w naszej Uczelni wzrosła do 64, a na koniec kadencji w roku akademickim 2004/2005 do 114. W uruchomieniu i dynamicznym rozwoju studiów anglojęzycznych spotkałem się z ogromną pomocą dziekana Wydziału Lekarskiego prof. Janusza Morysia. W następnych latach studia anglojęzyczne rozwijały się bardzo dynamicznie (obecnie 935 studentów!) przyczyniając się znacząco do umiędzynarodowienia Uczelni i unowocześnienia nauczania w języku polskim. Na koniec mojej kadencji w roku 2004/2005 w AMG studiowało ogółem 4061 studentów (wzrost o 1500), w tym 1246 na sześciu nowych kierunkach licencjackich i magisterskich, zarówno stacjonarnych, jak i zaocznych.

Tabela 1.

Liczba nauczycieli
i studentów

	1999	2002	2004	WZROST %
Liczba nauczycieli akademickich	910	902	951	4,5
Liczba studentów	2617	3379	3379	55,2

Nauka

Działalność naukowa pracowników Uczelni, mierzona różnymi wskaźnikami bibliometrycznymi uległa znacznemu ożywieniu. Nastąpiło przyspieszenie rozwoju kadry naukowej – zwiększyły się liczby doktoratów, habilitacji i nominacji profesorskich. Wzrosła liczba publikacji, w tym w najbardziej renomowanych czasopismach umieszczonych na tzw. liście filadelfijskiej. Liczba cytowań uległa podwojeniu. Znacznie wzrosły nakłady na naukę, szczególnie dzięki liczным grantom otrzymywanym ze źródeł budżetowych, jak i innych, w tym zagranicznych. Nastąpił znaczący rozwój i gruntowna modernizacja Biblioteki Głównej. Te różnorodne poczynania przyniosły wymierny sukces w postaci podwyższenia przez ówczesny Komitet Badań Naukowych kategorii Wydziału Lekarskiego z III do II, co przekładało się m.in. na wzrost dotacji na tzw. badania statutowe.

Szpital i działalność kliniczna

Rozpoczęliśmy głęboką restrukturyzację naszej bazy i działalności klinicznej. Był to proces wyjątkowo trudny, kosztowny i musiał, szczególnie wobec braku środków, być rozciągnięty w czasie. Chcę podkreślić moje głębokie przekonanie, że pa-

trząc perspektywicznie był to proces nieunikniony. Tej restrukturyzacji towarzyszyła modernizacja – aby nie zostawać w tyle i nadążać za rosnącymi potrzebami i oczekiwaniami.

Wymienię tu jedynie najważniejsze działania: uruchomienie całodobowego centrum zawałowego, klinicznego oddziału ratunkowego i laboratorium diagnostycznego w nowej siedzibie, wyposażenie nowego Zakładu Implantoprotetyki i zakup pierwszych fantomów stomatologicznych, powołanie Specjalistycznego Centrum Stomatologicznego jako zakładu niepublicznego. Nastąpiła znacząca poprawa w zakresie radioterapii, podniesienie standardu bloków operacyjnych i sal intensywnego nadzoru. Poszerzono bazę łóżkową Oddziału Chirurgii Naczyniowej i Kliniki Hematologii.

Nadzwyczaj trudna sytuacja ekonomiczna SPSK nr 3 przy ul. prof. Z. Kieturakisa, a także potrzeba koncentracji szpitala klinicznego zmusiła nas do dramatycznej decyzji o jego likwidacji. Dokonałiśmy ogromnej operacji formalno-prawnej scalenia (jako pierwsi w Polsce) wszystkich trzech szpitali klinicznych w jeden organizm o nazwie Akademickie Centrum Kliniczne – Szpital AMG. Opuściliśmy całkowicie budynek przy ul. Kieturakisa, przenosząc Klinikę Urologii do budynku przy ul. Klinicznej, a II Klinikę Chorób Serca do obiektu mieszczącego kliniki chorób wewnętrznych przy ul. Dębinki. Nastąpiła likwidacja dotychczasowej Kliniki Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i Endokrynologicznej jako samodzielnej jednostki, a wszyscy pracownicy zostali przeniesieni do Kliniki Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej w kompleksie szpitalnym przy ul. Dębinki. W wyniku połączenia obu klinik chirurgicznych utworzono Klinikę Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej. Po długotrwałych staraniach i negocjacjach włączyliśmy w strukturę Uczelni Instytut Medycyny Morskiej i Tropikalnej w Gdyni, otwierając tam samodzielny szpital kliniczny.

Tabela 2.

Rozwój nauki

	1999	2002	2004	WZROST %
Liczba publikacji z IF	125	204	265	112
Liczba cytowań	550	885	1200	118
Nadane stopnie doktora	43	140	190	342
Finansowanie nauki (w mln)	10,7	11,5	16,1	50

O tej ogromnej i bezsprzecznie trudnej operacji formalno-prawnej tak mówiłem w przemówieniu inauguracyjnym w 2002 r. (*Gazeta AMG* 10/2002, s. 4-6) – *Czekająca nas integracja całej bazy klinicznej w nowej formule Akademickiego Centrum Klinicznego ma wielkie znaczenie dla przyszłości Akademii. Będzie to wymagało od nas wszystkich wielu wyrzeczeń i bardzo daleko idącej woli kompromisu. Operacja połączenia się szpitali jest tylko rozpoczęciem procesu dostosowania bazy klinicznej do rzeczywistych potrzeb dydaktycznych i naukowych Uczelni. To, czym będzie Akademickie Centrum Kliniczne zależy od pracy, zaangażowania, ale także pokory i zgody nas wszystkich.* Partykula-

Przed budynkiem rektoratu z dyr. adm. dr. S. Bautembachem,
2005 r. | fot. Tadeusz Keslinka

ryzm i widzenie przyszłości Akademii i Szpitala przez pryzmat własnych czy też grupowych interesów, a niedostrzeganie realnego zagrożenia bytu całości może stać się rzeczywistą przeszkodą o trudnych do przewidzenia dla nas wszystkich skutkach. Dziś, z perspektywy blisko 20 lat, obserwując dynamiczny rozwój Uczelni, wydaje się, że miałem rację.

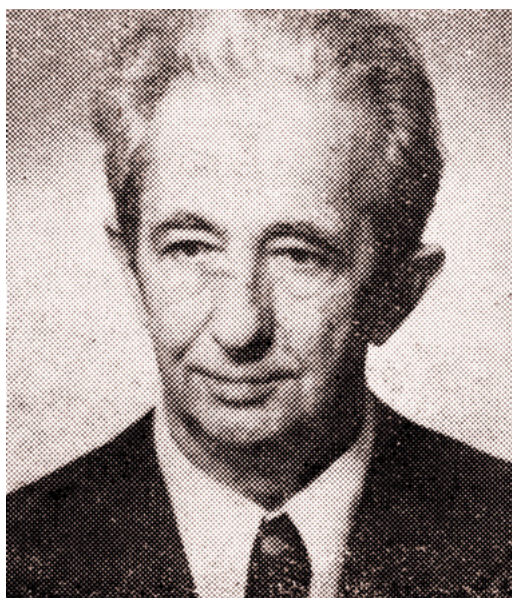
Późniejsze, nie zawsze dobre koleje losu Akademickiego Centrum Klinicznego nie dają jednak powodu do pełnej satysfakcji. Nie udało się bowiem wówczas powstrzymać procesu narastania zadłużenia Szpitala, chociaż nastąpiło wyraźne spowolnienie tego procesu. Zapewne nasze działania reformatorskie nie były wystarczająco energiczne i daleko idące, jednak z drugiej strony – odpowiedzialne za ten zły stan rzeczy były niewątpliwie także zewnętrzne czynniki systemowe: niedofinansowanie wielu procedur przez NFZ, niejasne miejsce szpitali klinicznych w systemie ochrony zdrowia i brak konsekwentnego wsparcia finansowego ze strony Ministerstwa Zdrowia dla podejmowanych działań restrukturyzacyjnych. ■

PROF. DR HAB. WIESŁAW MAKAREWICZ

Z WILNA
DO GDAŃSKA
NR 35

Eugeniusz Anisimowicz (1912–1984)

Dr Eugeniusz Anisimowicz

Urodził się 9 maja 1912 r. w Starosielcach (od 1954 r. dzielnica Białegostoku). Ojciec był maszynistą kolejowym. Gimnazjum im. Zygmunta Augusta w Białymstoku ukończył w 1931 r. i w tym samym roku podjął studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Absolutorium uzyskał w 1937 r., a po odbyciu staży, 18 września 1939 r. odebrał dyplom.

Jeszcze podczas studiów był asystentem w Zakładzie Patologii Ogólnej kierowanym przez prof. Pelczara i pracował w Zakładzie Badawczo-Lecznym dla Chorych na Nowotwory. Prowadził też okresową działalność jako lekarz sanitarny uzdrowiska w Truskawcu. To ukształtowało jego zainteresowania zawodowe w kierunku działalności społeczno-medycznej i organizacyjnej. We wrześniu 1940 r. został powołany na stanowisko dyrektora III Szpitala Miejskiego w Wilnie. Od lipca 1941 r. był dyrektorem Miejskiego Chirurgicznego Szpitala dla jeńców wojennych w Wilnie, a następnie do lipca 1944 r. ordynatorem Oddziału Chirurgicznego Lazaretu św. Piotra i Pawła. Po wejściu Armii

Gdańsk—Wrzeszcz, ul. Dębinki Nr 7, tel. 223 wewn.

Profesorowie Zwyczajni

1. Dr nauk med. *Abramowicz Ignacy*

Adiunkci

2. Dr med. *Kozakiewicz Angelina*
3. Dr w. n. l. *Michniewicz Leokadia*

Starsi Asystenci

4. Lek. *Anisimowicz Eugeniusz*
5. Lek. *Dybicka Anna*
6. Lek. *Jaworska Maria*
7. Lek. *Mielnik Irena*
8. Lek. *Przyborowska Helena*

Asystenci

9. Lek. *Fabiszewska-Górna Danuta*
10. Lek. *Kłosowska Alina*
11. Lek. *Libhaber Stefania*

Skład osobowy AMG w roku akademickim 1957/1958

SENAT AKADEMICKI

Rektor
Michał Reicher

Prorektor
Wilhelm Czarnocki

Dziekan Wydziału Lekarskiego
Tadeusz Pawlas

Dziekan Wydziału Farmaceutycznego
Tadeusz Sulma

Prodziekan Wydziału Lekarskiego
Kornel Michejda

Delegat Wydziału Lekarskiego
Mściwoj Semerau-Siemianowski

Delegat Wydziału Farmaceutycznego
Włodzimierz Mozołowski

Dyrektor Instytutu Medycyny Morskiej i Tropikalnej
Jerzy Morzycki

Dyrektor Administracyjny
Eugeniusz Anisimowicz

Stanowiska zasadnicze członków Senatu są podane przy ich nazwiskach w gronie nauczycielskim

Skład osobowy ALG 1947-48; proszę zwrócić uwagę, że ponad 50% składu Senatu stanowili wówczas repatrianci z Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie

Czerwonej, z dniem 15 lipca 1944 r. został zastępcą dyrektora Szpitala Czerwonego Krzyża, pełniąc jednocześnie funkcję kierownika działu planowania w Miejskim Wydziale Zdrowia w Wilnie.

W końcu 1944 r. ekspatriował się w granice powojennej Polski. Osiedlił się początkowo w Białymstoku, gdzie podjął zatrudnienie w Urzędzie Wojewódzkim. Z dniem 8 stycznia 1947 r. objął obowiązki Naczelnika Wydziału Zdrowia UW. Miał za sobą trudny okres życia w latach wojny i okupacji, kiedy to służył chorym, ukrywającym się, jeńcom i ludności cywilnej. Działalność organizacyjną w służbie zdrowia prowadził w Białymstoku przez blisko 3 lata, do momentu gdy decyzją Ministra Zdrowia objął z dniem 1 października 1947 r. stanowisko dyrektora administracyjnego Akademii Lekarskiej w Gdańsku. Na tym stanowisku pozostawał do 1953 r. wnosząc znaczący wkład w organizację i rozwój nowo powstałej Uczelni. Jednocześnie od 1951 r. podjął zatrudnienie jako asystent w Klinice Chorób Oczu kierowanej przez prof. Ignacego Abramowicza. Z dniem 1 marca 1953 r. objął stanowisko dyrektora powstałego Państwowego Szpitala Klinicznego Nr 1 Akademii Medycznej w Gdańsku, na którym pozostawał przez długie lata aż do przejścia z dniem 1 września 1977 r. na emeryturę. Był specjalistą drugiego stopnia w zakresie okulistyki oraz specjalistą w zakresie organizacji i ochrony zdrowia.

Doktor Eugeniusz Anisimowicz był doskonałym organizatorem. Zawsze uczynny i bezinteresowny, cieszył się ogromnym autorytetem i uznaniem wśród pracowników Uczelni i Szpitala; był człowiekiem życzliwym, towarzyskim i gościnnym. W środowisku pracy cechowała Go odpowiedzialność i zaangażowanie. W uznaniu zasług został odznaczony Krzyżem Oficerskim i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi i innymi odznaczeniami. Uczelnia uhonorowała Go Medalem Zasłużonemu Akademii Medycznej w Gdańsku. Zmarł 29 maja 1984 r. w Gdańsku.

Źródło – Czesław Baran, *Eugeniusz Anisimowicz (1912-1984). Dyrektor Państwowego Szpitala Klinicznego Nr 1 AM w Gdańsku*, Ann. Acad. Med. Gedan. 1985:15, s. 251-267. ■

oprac. **PROF. DR HAB. WIESŁAW MAKAREWICZ**

Z zawodu był pigularzem

Wspomnienia o profesorze Stanisławie Byczkowskim

BARBARA SZWANKOWSKA

Nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Gdańskiego ukazała się w ubiegłym roku niezwykle interesująca pozycja zatytułowana *Z zawodu był pigularzem. Wspomnienia o moim ojcu*. Autorką tej książki jest Barbara Szwankowska, córka profesora Stanisława Byczkowskiego, która z zawodu jest architektką i urbanistką. Życie zawodowe pani Barbary związane było z Instytutem Morskim. Profesor Stanisław Byczkowski był natomiast jedną z osób zaangażowanych w tworzenie nauczania na Wydziale Farmaceutycznym naszej *Alma Mater*. Pozwolę sobie w tym miejscu przytoczyć fragment *Słowa od Rektora*, które umieszczone jest na pierwszych stronach omawianej książki. Profesor Marcin Gruchała pisze – *Na kartach historii naszej Uczelni zapisało się wiele wybitnych osobowości, które wpłynęły na dzisiejszy kształt i pozycję Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Szczególne miejsce w tym gronie zajmują Ci, którzy w niełatwych czasach tworzyli zręby akademickości w powojennym Gdańsku. Ich niezłomne postawy, pasje i zaangażowanie przechowujemy w życzliwej pamięci, pielęgnujemy cenne wspomnienia, by ocalić je od zapomnienia i przybliżyć najmłodszemu pokoleniu. Jedną z takich niesamowitych historii są koleje życia profesora Stanisława Byczkowskiego, spisane przez Jego córkę, Barbarę Szwankowską.*

Można jedynie dodać, że opracowanie przygotowane przez Barbarę Szwankowską stanowi rodzaj sagi rodzinnej, w której przedstawiła losy swego Ojca, najbliższej rodziny i przyjaciół w okresie od ukończenia I wojny światowej aż do lat pięćdziesiątych ubiegłego stulecia. Oczywiście wszystko to na tle różnych historycznych wydarzeń zachodzących w tym czasie w naszym kraju, a w dużym stopniu także w naszej Uczelni. Warto wspomnieć, że profesor S. Byczkowski był twórcą i wieloletnim kierownikiem Katedry Chemii Toksykologicznej i Sądowej Akademii Medycznej w Gdańsku. Jednocześnie był założycielem gdańskiej szkoły naukowej w tym zakresie, wykształcił całe grono współpracowników, którzy godnie kontynuowali i nadal kontynuują rozpoczęte przez profesora Byczkowskiego dzieło. Trzeba także nadmienić, iż w drugiej połowie lat pięćdziesiątych ubiegłego stulecia był prodziekanem, a następnie dziekanem Wydziału Farmacji. W tym czasie został też mianowany pełnomocnikiem rektora do spraw rozbudowy budynków Wydziału Farmaceutycznego. Nie było to łatwe zadanie, ponieważ do zadań pełnomocnika należało nie tylko czuwanie nad projektowaniem pomieszczeń wspólnie z przyszłymi użytkownikami i nad realizacją

Z zawodu był pigularzem. Wspomnienia o moim ojcu, Barbara Szwankowska; 2019. ISBN 978-83-953998-0-0.
Książka dostępna w Bibliotece Głównej GUMed, sygn. 711430 i 711431.

prac remontowo-budowlanych. Dochodziło do tego ubieganie się o fundusze na realizację tej przebudowy, a także na odpowiednie wyposażenie wnętrza.

W latach 1965–68 prof. Byczkowski pełnił funkcję prorektora ds. studenckich. Miałem podówczas przyjemność współpracować w rozwiązywaniu różnych spraw studenckich jako przewodniczący Rady Mieszkańców w Domu Studenckim Nr 3. Pamiętam także, że prof. Byczkowski uczestniczył również wielokrotnie w różnych spotkaniach studenckich w Klubie Medyk, który pełnił wówczas rolę centrum życia akademickiego. Zawsze mile wspominam życzliwe podejście Profesora, które pozwalało na rozwiązanie szeregu problemów. Pełniąc wiele lat później podobną funkcję w naszej Uczelni przed podjęciem decyzji w różnych, czasem niełatwych sprawach zastanawiałem się, jak by postąpił w tej sytuacji profesor Stanisław Byczkowski. Wraz z całym środowiskiem akademickim z ogromną radością przyjąłem informację o nadaniu profesorowi Byczkowskiemu tytułu doktora *honoris causa* naszej *Alma Mater* w roku 1986.

Kończąc te rozważania, z ogromnym przekonaniem oraz z pełną odpowiedzialnością chcę polecić gorąco omawianą książkę. Jestem pewien, że zainteresuje ona rozległe grono Czytelników, do których w formie elektronicznej lub papierowej dociera *Gazeta GUMed*. ■

PROF. DR HAB. BOLESŁAW RUTKOWSKI

Recenzja podręcznika pt. *Dermatologia i choroby przenoszone drogą płciową*

**POD RED. PROF. ROMANA J. NOWICKIEGO,
ORAZ PROF. SŁAWOMIRA MAJEWSKIEGO**

Wielki lekarz humanista Andrzej Szczeklik w książce *Nieśmiertelność* (s. 11) wyraził sentencję *Jesteśmy świadkami fenomenalnego nieznanego dotąd w historii rozwoju biologii i medycyny*. Fakt ten łączy się niewątpliwie z koniecznością stałego śledzenia na bieżąco przebiegu i wyników badań naukowych celem uwzględnienia ich w praktyce medycznej i dydaktycznej. Dlatego z uznaniem należy przyjąć ukazanie się podręcznika *Dermatologia i choroby przenoszone drogą płciową* pod redakcją prof. dr. hab. med. Romana J. Nowickiego i prof. dr. hab. med. Sławomira Majewskiego – Autorów znanych i cieszących się niewątpliwym autorytetem naukowym i dydaktycznym – uznanym w kraju, jak i na świecie. Z tego też względu Redaktorzy ocenianego konspektu są często zapraszani przez różne ośrodki naukowe do czynnego udziału w krajowych oraz międzynarodowych sympozjach i kongresach.

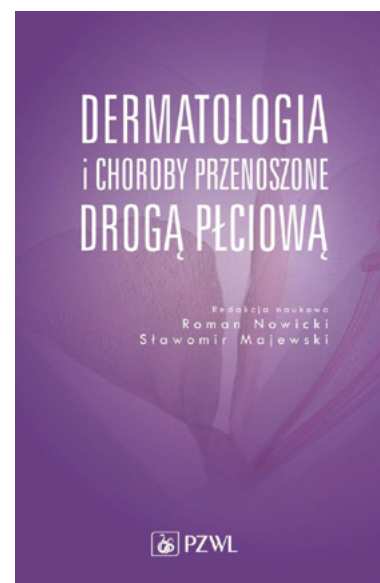
Rangę naukową i wartość dydaktyczną opracowania podnosi także fakt, iż Redaktorzy pozyskali do współpracy wielu wybitnych specjalistów z zakresu dermatologii i chorób przenoszonych drogą płciową – pracowników naukowo-dydaktycznych Gdańskiego i Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, cieszących się również własnymi osiągnięciami. Dlatego należy oczekiwać, iż opracowanie niewątpliwie spełni rolę nowoczesnego podręcznika uwzględniającego najnowsze osiągnięcia medycyny, podnoszącego tym samym jego wartość oraz przydatność w nauczaniu przedmiotu.

Redaktorzy opracowania przewidują przedstawienie wszystkich niezbędnych i najważniejszych problemów w 27 rozdziałach. Omówienie problematyki dermatologicznej ujęto w części I podręcznika (rozdziały 1-19), a związaną z chorobami przenoszonymi drogą płciową (rozdziały 20-27) – część II opracowania. W części pierwszej opracowania (rozdział 1) omówiono tak ważną dla diagnostyki i dydaktyki symptomatologię dermatologiczną, budowę i funkcję skóry oraz rolę i znaczenie przeprowadzania wywiadu. Treść tej części została ujęta w sposób nowoczesny i odpowiadający w pełni potrzebom. W dalszych rozdziałach (2-19) omówiono: choroby bakteryjne, wirusowe, powierzchowne zakażenia grzybicze, a następnie pasożytnicze i łojotokowe, łuszczycę przy uwzględnieniu zupełnie nowych kierunków jej leczenia, związanych zwłaszcza z zastosowaniem i przydatnością leków

biologicznych. Dalsze rozdziały uwzględniają: liszaj płaski, choroby alergiczne skóry, reakcje polekowe, choroby układu tkanki łącznej, problematykę związaną z zapaleniem małych naczyń skóry, choroby pęcherzowe, nowotwory. Zupełnie słusznie wyodrębniono złożone zagadnienia dotyczące owrzodzeń podudzi oraz zmiany skórne w chorobach wewnętrznych, następnie zaś zaburzenia rogowacenia i wszechstronnie ujętą terapię dermatologiczną. Część I opracowania kończy niewątpliwie ważny rozdział dotyczący chorób włosów i paznokci.

W części II opracowania (rozdziały 20-27) omówiono istotne zarówno z punktu widzenia dydaktyki, jak i praktyki zagadnienia związane z kiłą, wrzodem miękkim, ziarnicą weneryczną pachwin, zapaleniem cewki moczowej i szyjki macicy, opryszczką narządów płciowych, zmianami narządów okolic płciowych związanymi z zakażeniem HIV. Część II kończy rozdział uwzględniający zmiany skórne i śluzówkowe w przebiegu zakażeń HIV.

Wszystkie rozdziały mają w zasadzie układ tradycyjny, ujmujący w sposób niewątpliwie czytelny i nowoczesny wiele złożonych problemów związanych z najnowszymi osiągnięciami medycyny. Autorzy wszystkich rozdziałów, jak i podrozdziałów

***Dermatologia i choroby skóry przenoszone drogą płciową*, pod red.: R.J. Nowickiego i S. Majewskiego; PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2019.**

nie obciążając czytelnika zbędnymi i mniej istotnymi szczegółami, omawiają w sposób zwięzły, oparty na najnowszym piśmiennictwie całokształt dermatologii i problematyki związanej z chorobami przenoszonymi drogą płciową. Niektóre rozdziały, problemy i choroby, zwłaszcza tzw. międzyspecjalistyczne (między innymi alergologia, choroby autoimmunologiczne, pęcherzowe, kolagenozy, nowotwory, reakcje polekowe, zmiany skórne w schorzeniach układowych i chorobach wewnętrznych, problematyka związana z owrzodzeniami, leczenie dermatologiczne zwłaszcza przy uwzględnieniu leków biologicznych, a szczególnie spostrzeżeń własnych Katedry i Kliniki Dermatologii, Wenerologii i Alergologii zostały przedstawione w sposób szczególnie ilustratywny. Niewątpliwą zaletą opracowania jest także umiejętne unikanie zbędnych powtórzeń i zązębiających treści oraz nadmiernego rozbudowywania poszczególnych rozdziałów – przedstawiając złożone niekiedy problemy w sposób przejrzysty i prosty.

Takie ujęcie oraz omówienie poszczególnych rozdziałów i podrozdziałów umożliwiło Redaktorom i Autorom dokonanie przeglądu istotnych problemów związanych z chorobami skóry i przenoszonymi drogą płciową. Niewątpliwą zaletą treści jest uwzględnienie najnowszych zdobyczy naukowych oraz bogactwa własnych doświadczeń Autorów. Już na pierwszy rzut oka zauważalnym i wydaje się istotnym walorem podręcznika jest między innymi integratorska formuła opracowania zagadnień ściśle dermatologicznych i związanych z chorobami przenoszonymi drogą płciową, których poznanie i opanowanie jest określone zakresem akademickiego programu nauczania – w powiązaniu z szeregiem niejako granicznych dyscyplin medycznych oraz takich, w których zagadnienia te współwystępują. Wzrost ten akcentowany i uwzględniany jest od stosunkowo niedawna w chronologii i metodyce opracowań podręcznikowych w odniesieniu do chorób skóry i przenoszonych drogą płciową. Został on w ocenianym konspekcie potraktowany w sposób bardzo wyrazisty, odpowiadający aktualnym potrzebom w nauczaniu przedmiotu. Cecha ta jest niewątpliwie efektem doświadczenia Autorów, wynikającego z obserwacji zachodzących zmian w poglądach na ciągłe pogłębianie i różnicowanie specjalizacji medycznych, a także odzwierciedleniem rozległej i bogatej praktyki diagnostycznej, klinicznej i dydaktycznej. Wartość dydaktyczną podnosi niewątpliwie fakt zamieszczenia licznych i dobrych technicznie fotografii ilustrujących zmiany i wykwity skórne. Każdy rozdział kończy się najważniejszym nowoczesnym piśmiennictwem z zakresu omawianej problematyki.

Jestem przekonany, że należałoby oczekiwać utrwalenia się w przyszłości tego integracyjnego nurtu w metodyce kształcenia – nie tylko dermatologa – poprzez przygotowanie kolejnych poszczególnych i uaktualnionych opracowań tego typu. Tym bardziej, że dynamika rozwoju nauk medycznych i nauk w ogólności jest dziś tak znaczna, że do przeszłości należą wielkie podręcznikowe tomy, które w nieznacznie tylko zmienionej postaci jeszcze nie tak dawno służyły całemu pokoleniom.

Biorąc pod uwagę zarówno ujęcie konspektu podręcznika, jak i całokształt zawartej w nim treści, należy pogratulować Autorom sukcesu przede wszystkim dydaktycznego. Jestem przekonany, iż podręcznik odda cenne usługi studentom medycyny i stomatologii oraz lekarzom, zarówno dermatologom, jak również innym specjalności.

Sadzę, iż zamierzenia Autorów zostały w pełni zrealizowane. Praca ta odpowiada najbardziej współczesnym wymogom programu nauczania dermatologii i chorób przenoszonych drogą płciową. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż Autorzy jako wybitni znawcy przedmiotu i posiadający doskonale rozeznanie w potrzebach i lukach dotyczących nauczania przedmiotu przedstawili w nim wszystko co jest ważne i powinno być szczególnie akcentowane.

Należy życzyć Autorom, aby tego rodzaju ważny i nowoczesny podręcznik *Dermatologia i choroby przenoszone drogą płciową* był wznawiany w sposób ciągły odpowiednio do aktualnych osiągnięć w medycynie, gdyż zasługuje na to, by zająć trwałą pozycję w polskiej dermatologii. Byłoby bardzo pożądane, aby podręcznik ukazał się na półkach księgarskich w możliwie najkrótszym czasie. ■

PROF. DR HAB. HENRYK SZARMACH

Emerytowany kierownik Katedry i Kliniki Dermatologii, Alergologii i Wenerologii

PATRONAT NAUKOWY:

BIURO ORGANIZACYJNE:
www.medical-experts.pl
22 100 63 14
konferencjamedical@gmail.com

Redakcja Czasopism
Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego
ul. Dębinki 1
80-211 Gdańsk

Zapraszamy wszystkich, którzy chcą podzielić się
wiedzą, pasjami, sukcesami indywidualnymi lub
swoich jednostek uczelnianych do nadsyłania tekstów.
Czekamy także na Państwa sugestie oraz opinie.

gazeta@gumed.edu.pl
gazeta.gumed.edu.pl

III SESJA NAUKOWA

*Studenckiego Towarzystwa
Naukowego Gdańskiego
Uniwersytetu Medycznego*

3RD SCIENTIFIC SESSION

*of Students Scientific
Society Medical
University of Gdańsk*

data

10 STYCZNIA 2020
godz. 14³⁰

miejsce

**CENTRUM MEDYCYNY
INWAZYJNEJ**
sala im. Kieturakisa

ZAPRASZAMY!

---

date

10 JANUARY 2020
2³⁰ PM

place

**INVASIVE MEDICINE
CENTER**
Kieturakis auditorium

JOIN US!
